

Prosimy parafie, organizacje, firmy i prywatne osoby o nadsyłanie życzeń do specjalnego wydania wielkanocnego Echa Tygodnia. Treść życzeń wraz z opłatą od \$20, prosimy przysyłać na adres redakcji

● **W OBRONIE KOR** Str. 10-11

ECHO TYGODNIA

ECHO WEEKLY

Niezależny magazyn dla każdego

24 strony

Nr 76 Toronto 22 - 28 marca 1984

Cena \$1.00

Komu ten krzyż tak bardzo przeszkadza? Tolerancji nie można uczyć, rozpoczynając od nietolerancji krzyża. Tak mówił ks. prymas Glemp w katedrze warszawskiej, 14 bm

WOJNA O KRZYŻE

**PRYMAS GLEMP:
KOŚCIÓŁ MUSI STAĆ
W OBRONIE WARTOŚCI
BISKUP MAZUR:
KRZYŻE POWINNY WRÓCIĆ
JERZY URBAN:**

SWIATOWY ZLOT ARMII KRAJOWEJ W LONDYNIE

Wszyscy Akowcy, w kraju i za granicą, obchodzą 40-lecie Powstania Warszawskiego i związane z tą rocznicą całego wysiłku Polski podziemnej

Akowcy postanowili tę rocznicę uczcić jak najuroczystej i jak najgodniej. Powstał komitet przygotowujący zlot akowców. Równolegle odbędzie się drugi zjazd, w którym wezmą udział delegaci licznych ogniw organizacyjnych koła AK rozsiadanych po całym świecie

Wielki światowy zlot AK ma się odbyć z początkiem sierpnia br. w Londynie

Zlot londyński organizowany jest nie tylko dla członków działającego za granicą Koła Byłych Żołnierzy Armii Krajowej, lecz i dla Akowców nie zrzeszonych w tym kole, z kraju i zagranicą

WSPÓLNE DZIAŁANIE OPOZYCJI W POLSCE, CZECHOSŁOWACJI I NA WĘGRZECH

12 lutego byli członkowie KSS KOR, działacze Solidarności i sygnatariusze Karty 77 w Czechosłowacji, wydali wspólny dokument, wzywający do zwolnienia więźniów politycznych w obu krajach i zaapelowali o kontynuowanie walki o prawa człowieka i o demokrację

W poniedziałek 19 marca na Zachod dotarł dokument w którym do tego apelu przyłączają się działacze węgierskiej opozycji. Stwierdzają m.in. "Również i my żądamy uwolnienia więźniów politycznych w krajach Europy Wschodniej. Uważamy że los nas uzależniony jest od losu każdego z naszych braci w innych krajach bloku wschodniego. Od czasu zamachu wojskowego w Polsce nasiliły się administracyjne represje przeciw uczestnikom naszego ruchu"

Wyrazamy sympatię dla walki Karty 77 o prawa człowieka. Podważamy dążenia Solidarności do stworzenia, pokojowymi metodami, niezależnego społeczeństwa

Tekst podpisał 19 węgierskich działaczy opozycyjnych, w tym wydawca niezależnej publikacji Gabor Demeszi, pisarz Miklos Haraszti, dwu filozofów

Domagają się też poszanowania praw mniejszości etnicznych w krajach Europy wschodniej, w tym mniejszości węgierskiej w Czechosłowacji i w Rumuni

Oswiadczenie węgierskie jest kolejnym sygnałem zrozumienia wagi wspólnego działania opozycji w krajach bloku sowieckiego i jest dowodem że dla demokratycznych idei i ludzkiej solidarności nie istnieją żadne granice

KRZYŻY W SZKOLE NIE BĘDZIE

Ks. prymas, po powrocie z trzytygodniowej podróży do Ameryki Łacińskiej został nabrzmiałą sprawę — wojnę o krzyże, po strajkach szkolnych w Miętym i Garwolinie

We środę 14 marca, prymas Glemp i biskupi wezwali władze, aby pozostawiły krzyże w szkołach

A oto fragmenty srodowego kazania ks. prymasa, wygłoszonego w katedrze warszawskiej

Podczas Rady Głównej Episkopatu, wysłuchaliśmy relacji biskupa siedleckiego, o niepokojach w Miętym i Garwolinie na tle zdejmowania krzyży ze ścian szkolnych

Nasuwają się pytania, komu ten krzyż tak bardzo przeszkadza? Dokonuje się tego w imię prawa, a raczej zasady rozdziału Kościoła od państwa. Czy słuszne jest prawo, które powszechnie, i jak gdyby organicznie, rani odczucia społeczeństwa, w większości wierzącego? Czy nie trzeba zastanowić się nad właściwą interpretacją zasady rozdziału Kościoła od państwa?

Przecież bywały okresy w naszej powojennej historii, kiedy krzyże spokojnie wisiały i nikogo to nie raziło. Przeciwnie, był spokojny społeczny w mojej szkole, przez cały czas nauki w gimnazjum, aż do matury w roku 1950, mieszaliśmy na ścianach krzyże. W tych właśnie klasach z krzyżami wychowało się bardzo wielu dzisiejszych działaczy państwowych, którzy z Kościołem i z Panem Bogiem nie mają nic wspólnego

Gdy Pan Jezus wisiał na krzyżu, to połowa wiszących z nim łotrów była wierząca, a druga połowa łotrów była niewierząca. Ciępieli razem

Świećca instytucji nie powinna przebiegać między rozróżnieniem emblematów ale powinna zasadzać się na obiektywizm odczuć społecznych i narodowych, aby kształtować odpowiedzialnych obywateli

PRZECIW SOWIECKIM RAKIETOM W CZECHOSŁOWACJI

Rząd austriacki poinformował, że na praskim Uniwersytecie Karola w Czechosłowacji zorganizowano akcję zbierania podpisów pod listem protestującym przeciwko rozmieszczeniu na terytorium Czechosłowacji sowieckich pocisków rakietowych z głowicami nuklearnymi typu SS-20 i SS-21. Do czasu interwencji czeskiej służby bezpieczeństwa organizatorom akcji udało się zebrać około 1000 podpisów. Tekst listu napisany ręcznie dużymi literami wisiał też przez pewien czas na ścianie głównego budynku uniwersyteckiego. List miał charakter listu otwartego i skierowany był do najwyższych władz partyjnych i państwowych Czechosłowacji. Służba bezpieczeństwa zatrzymała pewną liczbę organizatorów akcji oraz poddała przesłuchaniu niektórych sygnatariuszy listu

Najmils!

Potrzebujemy pokoju. Kościół zabiega o ład społeczny, jako o dobro moralne. Ład społeczny, to także tolerancja, której nie można uczyć, rozpoczynając od nietolerancji krzyża, w imię świętości. Dlatego Kościół musi stać w obronie tych wartości () które zakorzeniły się w dzieciach narodu obojętnie, czy te dzieci żyją nad Wisłą, czy nad Amazonką

Kościół będzie ich bronił. W pokoju. Szukając drog, choć trudnych, ale przecież możliwych do przejścia

Matce Najświętszej Jasnogorskiej zawieramy naszych rodaków w Ameryce Południowej. Zawieramy jej nas samych, nasze szkoły, naszą młodzież i nauczycieli

ciąg dalszy str 6

Z GODZINY NA GODZINĘ W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE

■ NOWA GŁODÓWKA EMIGRANTÓW POLSKICH o wypuszczenie rodzin z PRL. 12 marca przed ambasadą PRL w Kolonii zaczął głodówkę Roman Dworakowski. Wyjechał w 1981, w kraju pozostała żona Grazyna i troje dzieci, Joanna lat 14 i bliźnięta, Adam i Ewa, ur. w Gdansk w 1978 w Monachium w kaplicy Polskiej Misji Katolickiej. Głodują 30-letni Marek Ciepisz, bliźniaczy bracia Marek i Wojciech Wadas, od 17 marca. Bohdan Cmielewski dołączył później. ■ Korespondenci John Kifner New York Times i Kevin Rouane, BBC 19 marca byli PRZESŁUCHIWANI W MSW w Warszawie, na okoliczność swych korespondencji, zwłaszcza o liście Siły Nowickiego do Jaruzelskiego. ■ W kościele św. Stanisława na Żoliborzu w Warszawie, KS JERZY POPIELUSZKO, przemawiając do ponad 1000 wiernych, powiedział, że ogromna większość społeczeństwa potępia zakaz krzyży w szkołach. Nawiązując do słów Jaruzelskiego na konferencji partyjnej, o księżach, którym ambona pomyliła się z mikrofonem Wolnej Europy "Jesli idzie o obronę krzyży, to nie jest to głos Radia Wolna Europa, to jest głos większości narodu". ■ Ponad 700 uczniów szkół warszawskich, w liście otwartym do uczniów w Miętym oskarżyło władze o stosowanie gwałtu i chęć wzięcia narodu w niewolę. Walka o przywrócenie krzyży w szkołach jest walką o respektowanie konstytucyjnych zobowiązań władz PRL, dotyczących wolności sumienia i wiary. My uczniowie szkół warszawskich jesteśmy zaszokowani akcją władz. Ustawanie krzyży jest BEZPRAWIEM WOBEC BOGA. ■ 5 i 6 marca, w nocy, w Poznaniu, Wrocławiu i innych miastach wojewódzkich, SB PRZEPROWADZIŁO REWIZJE I ARESZTOWANIA. Co najmniej 6 osób otrzymało sankcje prokuratorskie na 3 miesiące. Jest wśród nich Anna Potok z Akademii Rolniczej w Poznaniu. ■ Otrzymałmy własne wiadomości o poprzedzającej ODWOŁANIE KS NOWAKA z parafii w Ursusie, akcji SB przeciw wiernym w tej parafii. ■ Ukazało się już 50 numerów PODZIEMNEGO DWUTYGODNIKA KOS, kolportowanego w 20 miastach Polski, od dwu lat. Pisz redakcją podziemną. "To dwa lata budowania przez nas szczególnej wspólnoty ludzi niezależnych, dla której codzienne ryzyko, związane z pracą w KOS-ach stało się świadomie wybranym stylem życia"

ECHO TYGODNIA

Niecenzurowany magazyn dla każdego

wydają:

JACEK ADOLF I ZBIGNIEW FARMUS

redagują:

Jacek Adolf, Grazyna Farmus, Zbigniew Farmus,
Zofia Bończa, Leszek Mech, Magdalena i Marek
Czyżycy i inni.

-ADRES ECHA TYGODNIA

Tylko dla korespondencji

393 SHAW St.

M6J 2X4 TORONTO, Ontario

531-5523

UWAGA dzwony przy telefonie poniedziałek, wtorek, piątek,
od 12 do 4 po południu

CENNIK OGŁOSZEN

1 kolumna x 1 cal - \$ 5

Stale ogłoszenia w kąciku handlowym

2 kolumny x 1 cal - \$ 10

3 miesiące - \$ 42

1 kolumna x 2 cale - \$ 10

Ogłoszenia o wolnych miejscach pracy

1/2 strony - \$ 175

1 jej poszukiwaniu - bezpłatnie

1 strona - \$ 350

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w artykułach i materiałach

Prenumerata półroczna \$ 25, roczna \$ 50

Drażenie skały

Sprawozdanie de Cuellara o stanie praw człowieka w Polsce było dęte. Numer nie przeszedł w Komisji Praw Człowiek ONZ, odezwały się dobitne głosy potępienia władz PRL. Oznacza to pewne nasilenie presji na te władze.

Episkopat dość dobitnie, choć nie bez dozy oględności, zaprotestował przeciw zdejmowaniu krzyży. To też jakaś forma presji.

Najmniej przebiega w słowach Wałęsa. Jego publiczne oświadczenia, poparte autorytetem Nobla, Solidarności i osobistym autorytetem człowieka, docierają natychmiast do setek milionów czytelników i widzów w wolnym świecie. Znowu presja.

Czy są jakieś znaki, że na władzy wywiera to jakiegokolwiek wrażenie? Jeśli sędzić po bezczelnym, aroganckim i na ogół wręcz chamskich występach rzecznika rządu Urbana, presja skutku nie wywiera. Jeśli zważyć, że były wypadki, kiedy głodujący więzien polityczny znalazł się w prawdziwym szpitalu, a jeden nawet na wolności, to może się wydawać, że jakiś skutek jest.

Przychodzi moment znuzenia, zniechęcenia. Po co to wszystko? Władza oparta na pałkach i karabinach maszynowych pewnie siedzi w siodle, robi co jej się żywnie podoba i ustąpi tylko przed większą pałą i pociskami większego kalibru.

Ale to jest bardzo niebezpieczne uproszczenie. Zanim system się rozpadnie - a rozpasc się musi - można w nim dokonać wielu ograniczonych zmian, pod warunkiem, że zmieni się skład ekipy rządzącej. Są wśród czerwonych bardziej i mniej obrzydliwi, bardziej i mniej szkodliwi, bardziej i mniej głupi. Chodzi o to, by do głosu dochodził ten drugi gatunek.

Tymczasem to jest jednym z głównych celów presji na władze, nie ustającej "pokojujowej walki", choć dla niektórych pojęcie takiej walki jest samo w sobie sprzeczne.

Wytrwałość. Cierpliwość. Upór. Nadzieja. Nie są to zalety efektywne, nie przy ich głównej pomocy zdobyto Samosierę i Monte Cassino, walczone na Starówce, burzono Bastylę.

Nie jest to jednak jeszcze czas burzenia Bastyli. A że poddać się nie można, największą cnotą na dziś staje się wytrwałość w pokojowym wywieraniu presji na czerwonego. **Jacek Adolf**
Kropla draży skałę

Miesiąc temu watykański sekretarz stanu kardynał Agostino Casaroli i premier Włoch Bettino Craxi podpisali konkordat zgodnie z którym religia rzymsko-katolicka utraciła pozycję religii państwowej we Włoszech. Odtąd między innymi za każdym razem na początku roku szkolnego rodzice będą musieli składać oświadczenie czy chcą by ich dziecko brało udział w lekcjach religii, które do tej pory były obowiązkowe. Rzym utracił statut "świętego miasta", biskupi nie będą musieli składać przysięgi lojalności przed prezydentem Włoch, a Watykan nie będzie musiał uzgadniać z rządem

włoskim swych biskupich nominacji. W wystąpieniu po podpisaniu konkordatu kardynał Casaroli podkreślił, że zawarty konkordat pozostaje w pełnej zgodzie z postanowieniami II Soboru Watykańskiego, który stanął na stanowisku wzajemnej niezależności oraz suwerenności kościoła i państwa.

W ubiegłym tygodniu w Hiszpanii parlament zatwierdził większością 100 głosów zmiany w systemie edukacyjnym, zmiany redukujące w sposób istotny wpływ kościoła rzymsko-katolickiego w szkołach i zwiększające wpływ państwa. Zmiany te zezwalają również na wybór lekcji

TYDZIEŃ NA ŚWIECIE

● Jan Paweł II i robotnicy

Podczas mszy w Watykanie dla 25 tys robotników z kilkunastu krajów Ojciec Święty powiedział, że sprawy o których powinni myśleć to olbrzymie bezrobocie, szczególnie wśród młodych, głód na świecie i pokój. "Walka na polu społecznym - podkreślił Papież - musi być zawsze podporządkowana zasadzie solidarności, ponieważ walka indywidualna powoduje wyłącznie wojnę. Celem pracy jest człowiek. Celem pracy jest rodzina. Celem pracy jest pokój." Grupa pielgrzymów polskich powiewała przed i po mszy olbrzymim transparentem z napisem "Solidarność". Jan Paweł II zdążył przed mszą świętą do ołtarza w Bazylice św. Piotra zatrzymać się przed grupą polską i pozdrowił ją po polsku.

● Iran oskarżył Irak o stosowanie broni biologicznej na froncie irańsko-irackim

● Strajk górników w Wielkiej Brytanii Gornicy 1/3 brytyjskich kopalń podjęli pracę pomimo linii pikietowych. Doszło do wielu starc, ale żadne nie zakończyło się śmiertelnie jak w ubiegłym tygodniu 3000 policjantów nie dopuściło do ostrzejszych akcji linii pikietowych. Strajk górników ma za cel zmniejszenie produkcji rządu, który planuje zamknąć 20 nierentownych kopalni co spowoduje zwolnienie 20 tysięcy górników.

● USA budują szpitale wojskowe w Europie USA rozpoczęły budowę ponad 30 szpitali wojskowych w 10 państwach Europy. 12 szpitali zostanie wybudowanych w Wielkiej Brytanii. Pozostałe w Niemczech, Zachodnich, Holandii, Belgii, Hiszpanii, Portugalii, Włoszech, Luksemburgu, Grecji i Turcji. Większość z tych szpitali nie będzie używana w czasie pokoju. Niektóre z nich są szpitalami polowymi i będą mog-

ły być szybko przenoszone z miejsca na miejsce.

● Irlandia terrorysta nr 1 ujęty i ekstradytowany W Irlandii informator policji naprowadził ją na ślad 30-letniego Dominica "Mad Doga" McGlinchey, który po wymianie ognia z policją oddał się w jej ręce. Dominic McGlinchey jest przywódcą Irish National Liberation Army i był od dawna poszukiwany za udział w zabójstwach 30 osób oraz w ponad 200 zamachach bombowych. Irlandia decyduje Sąd Najwyższy ekstradytować McGlinchey do Irlandii. Połnocnej co uważa się za istotną kwestię na rzecz Wielkiej Brytanii. Policja brytyjska oraz irlandzka spodziewają się fali zamachów terrorystycznych w odwecie za aresztowanie i ekstradycję McGlinchey.

● Egipt i USA stają po stronie Sudanu Po zbombardowaniu terytorium Sudanu przez samoloty libijskie w tym i największego miasta Sudanu Chartumu prezydent Egiptu Mubarak wysłał do Sudanu nieznaną liczbę oddziałów armii egipskiej. USA wysłały do Egiptu dwa samoloty rozpoznawcze typu AWACS by ostrzec Sudan i Egipt przed ewentualnym nowym nalotem i stale monitorować ruchy wojsk libijskich w pasie przygranicznym z Sudanem. Libijska agencja prasowa JANA zaprzeczyła oskarżeniu, że samoloty libijskie zbombardowały Sudan.

● Strajk dokerów w Indiach W czwartym dniu strajku 300 000 dokerów doszło do starcia z policją. Zginęło 5 osób. Dokerzy żądają 32% podwyżki płac i odrzucili już ofertę 15% podwyżki.

● Walki w Bejrucie, negocjacje toczą się dalej W sobotę i niedzielę w walkach wzdłuż "ziel-

onej linii" w Bejrucie zginęło co najmniej 15 osób cywilnych. Obradujący w Szwajcarii prezydent Libanu A Gemayel i 8 przywódców frakcji chrześcijańskich i muzułmańskich zdecydowali się przedłużyć rozmowy pokojowe o drugi tydzień.

● Zielone Berety powrócą na Daleki Wschód Jednostki elitarne amerykańskich sił specjalnych, popularne Zielone Berety, przybędą w tym miesiącu do bazy amerykańskiej w Okinawie. Ostatni raz żołnierze ci znajdowali się na Dalekim Wschodzie krótko po zakończeniu wojny wietnamskiej. Rząd prezydenta Reagana postanowił rozmieszczać oddziały Zielonych Beretów w różnych punktach by móc szybko reagować na sytuacje takie jak opanowanie przez Iranczyków ambasady amerykańskiej w Teheranie i inne akcje terrorystyczne.

● Król Jordani Hussein wykluczył jakiegokolwiek bezpośrednie rozmowy z Izraelem w najbliższej przyszłości Dodał również, że jednostronnie proizraelskie stanowisko USA w konflikcie arabsko-izraelskim podważyło wiarygodność USA jako rozjemcy w tym konflikcie.

● Pakt o nieagresji pomiędzy Mozambikiem i RPA Pakt ten zobowiązuje obie strony do nieudzielania pomocy wewnętrznym przeciwnikom obydwu państw. Jest to pierwszy pakt zawarty przez RPA z rządzonym przez Murzynów państwem.

● USA zawiesiły sowiecko-amerykański układ zezwalający ambasadorom obydwu państw na loty do swych ojczystych stolic specjalnym samolotem Układ podpisany w roku 1982 został zawieszony, gdy sowieckie ministerstwo spraw zagranicznych nie zezwoliło po raz trzeci w tym roku na taki specjalny lot z Moskwy do Waszyngtonu ambasadorowi USA w ZSRR A Hartmanowi.

KOŚCIÓŁ I PAŃSTWO

religii dzieciom hiszpańskim, które do tej pory były obowiązkowe.

W USA prezydent Reagan stara się o wprowadzenie poprawki do konstytucji umożliwiającej zbiorowe i publiczne modły w amerykańskich szkołach. W tym tygodniu odbędzie się głosowanie nad propozycją prezydenta Reagana w Senacie.

W Polsce rezim komunistyczny usuwa krzyże z klas szkolnych i szpitali argumentując, że tak jak państwo nie sekularyzuje budynków kościelnych (co skądinąd jest kłamstwem) tak kościół nie powinien sakralizować budynków państwowych. Biskupi polscy podkreślają, że krzyże powinny zostać w klasach szkolnych, gdyż jest to zgodne z wolą narodu. "Czy prawo jest słuszne gdy rani uczucia większości?" - stawia retoryczne pytanie Prymas Glemp.

Wszystkie powyższe sprawy mają pewną cechę wspólną. Jest nią stary problem rozdziału kościoła od państwa. To co je różni to to, że trzy pierwsze mają miejsce w społeczeństwach

demokratycznych, ostatnia zaś dzieje się w reżimie totalitarnym. Nie dajmy więc się zwieść pewnym głosom, które rozległy się w prasie światowej i którym z pewnością przyklaskuje propaganda komunistyczna, że postawa polskiego kościoła katolickiego w sprawie krzyży zapoznaje w ogóle idee rozdziału kościoła i państwa.

Idea rozdziału kościoła i państwa powszechnie w czasach współczesnych wyrażona w postaci zasady konstytucyjnej bądź umowy prawnej gwarantującej wzajemną niezależność i suwerenność obydwu instytucji ma sens o tyle tylko o ile o jej praktycznych wcieleniach decydują zainteresowane strony w sposób demokratyczny. W przypadku Hiszpanii i Włoch jest niemożliwe wskazanie, że powstałe tam formy realizacji zasady rozdziału zostały przez kogoś narzucone. Jeśli amerykański Senat uchwali reaganowską poprawkę do konstytucji, która dopuści zbiorowe modlitwy w szkołach to przecież amerykańska konstytucja posiada inne artykuły, które dają

dzieciom ateistom prawo nie podporządkowania się regule. Demokracja to nie tylko rządy większości, to także przestrzeganie przez większość pewnych elementarnych praw mniejszości. Demokracja to, w tym kontekście, sposób w jaki większość traktuje mniejszość.

Inaczej wygląda sprawa w Polsce. Rozdział kościoła i państwa nie jest stanem demokratycznego wyboru. Jest to stan narzucony w sposób brutalny przez nielegalny od samego początku reżim komunistyczny. Kto kiedy pytał naród polski czy chce rozdziału kościoła i państwa, a jeśli tak to w jakiej formie, z jakimi ograniczeniami i na jakich warunkach? Dla komunistów owa idea rozdziału nie jest demokratyczną ideą niezależności i suwerenności kościoła oraz państwa lecz jeszcze jednym mechanizmem totalitarnym podporządkowania sobie instytucji kościoła i związanego z nim narodu. Dla komunistów rozdział kościoła i państwa polega na totalnym podporządkowaniu się kościoła państwu i całkowitej swobodzie poczynania państwa wobec kościoła. W komunistycznym państwie totalitarnym rozdział ten jest szczyblem w walce o całkowite zlik-

TURNER - PIERWSZE KONTROWERSJE

John Turner rozpoczął swą polityczną turę na stanowisko przywódcy liberałów konferencją prasową, która miała miejsce w ubiegły piątek Jego wypowiedź wywołała już pierwsze kontrowersje i przecucie, że mamy do czynienia z politykiem o poglądach i zachowaniach znacznie odbiegających od obecnego premiera

Turner zajął stanowisko w kwestii językowej Manitoby, gdzie frankofonom nie udało się przeprowadzić przez parlament ustawy o dwujęzyczności prowincji Określił on problem jako prowincjonalny, a nie federalny i podkreślił, iż może on być rozwiązany poprzez polityczny proces Stanowisko to pokrywa się z tym jakie zajęli konserwatyści w parlamencie federalnym Jest

oczywiste, iż proces polityczny rozumiany jako legalna walka bezwzględnej mniejszości w prowincji, daje znikomą szansę frankofonom - oznacza to nieprzychylny stosunek Turnera do praw mniejszości językowych Teoretycznie i politycznie - filozofię przewagi prowincjonalizmu nad federalizmem, bowiem problem nie kończy się na języku i na Manitobie Niektórzy ze zwolenników Turnera wykazali zdziwienie i zaskoczenie jako jak to się określa, konserwatywnym liberalizmem i niepokoją się, że wyborcy nie będą mogli odróżnić platform poszczególnych partii I co wtedy? Zdecydują wówczas czynniki emocjonalne jak osobowość kandydata, przywiązanie do tej, a nie innej partii czy uprzedzenia do niej

KANDYDACY I POPARCIE

Kandydatów na fotel przywódcy liberałów mamy w tym tygodniu pięciu Są nimi minister rozwoju gospodarczego Don Johnston, minister sprawiedliwości Mark Mac Guigan, minister zatrudnienia John Roberts i prawnik torontowski, były członek gabinetu Trudeau - John Turner We wtorek dołączył do listy oficjalnych kandydatów Jean Chretien - obecny minister energetyki

Wprawdzie do 14 czerwca daleko, a dzień ten rozpocznie libe-

ralną konwencję w Ottawie, lecz wydaje się, że nie można spodziewać się wielkiej liczby nowych kandydatów

Chretien nie może liczyć na duże poparcie w obecnym gabinecie - narazie zdeklarował że senator z Alberty Bud Olson i minister Charles Lapointe Być może poprą go minister robot publicznych i rybołówstwa

Turnera poparło już 3 ministrów Axworthy, Gray, Lumley, Regan Ten ostatni miał wystąpić niezależnie, ale twierdzi iż woli poprzeć zwycięzcę

SŁUŻBY SPECJALNE
BLISKO

➤ We wtorek odbyło się głosowanie w parlamencie federalnym nad nowym projektem służb wywiadowczych i wewnętrznych Głosowanie zdecydowało o skierowanie projektu do specjalnej komisji i do ostatecznego przegłosowania Cała sprawa przesunęła się o tydzień w związku z niewystarczającą liczbą posłów liberalnych w parlamencie Wiadomo iż jeśli posłowie rządzącej partii nie stawiają się w

widowanie kościoła i religii Co w Polsce znaczący sytuacja, w której nie byłoby już kościoła i religii to rozumie każdy Polak Dlatego biskupi polscy stanęli stanowczo w obronie krzyży, w obronie nie zartykułowanej formalnie, ale powszechnie uswiadomianej prawdziwej, demokratycznej idei rozdziału kościoła i państwa takiej, w której separacja kościoła i państwa oraz jej granice (gdzj zupełny rozdział nie jest nigdzie możliwy) będą ustalone w sposób demokratyczny, a nie narzucone przez nielegalną mniejszość, tyle że uzbrojoną po zęby

Idea rozdziału kościoła i państwa nie jest demokratyczna sama z siebie Staje się taką w demokratycznych warunkach W warunkach totalitarnych staje się ona narzędziem walki z religią i kościołem

Te opinie komentatorów politycznych, które podkreślają zręczne wykorzystanie przez reżim w Polsce demokratycznej zasady rozdziału kościoła i państwa w zwalczaniu autorytetu i prestżu kościoła polskiego rzekomo nie potrafiącego postąpić zgodnie z demokratycznym duchem tej zasady uważam więc zgodnie z powyższym za smieszne i głupie

SWIATOWIT

komplecie (quorum) w wypadku rządowego projektu może dojść do obalenia rządu

W sprawie ustawy o służbach specjalnych rozszło telegamy by sciągnąć wszystkich posłów do parlamentu

Jak już wielokrotnie pisaliśmy nowe służby mogą być znacznie ściślej utajnione niż obecne RC-RCMP, mieć szersze kompetencje w śledzeniu podejrzanym osób i informować o swych akcjach wąskie grono reprezentantów władz na szczeblu federalnym i prowincjonalnym

SPADEK OPTYMIZMU —
WZROST PROCENTÓW

➤ Po kilku miesiącach spokoju znowu grozi nam wzrost oprocentowania pożyczek Po ponad półrocznej stabilizacji procentów bankowych w USA, stopa procentowa podniosła się tam do 11,5 Operacja ta zmusiła ponownie bank centralny do obniżki ceny dolara kanadyjskiego Nie obędzie się jednak bez powrotu do wyższej grawitującej wokół 12 procent stopy - twierdzą specjaliści Dotychczasowa polityka banków polegała na utrzymywaniu wyższego niż w USA oprocentowania, co miało zapobiec ucieczkom kanadyjskich kapitałów na południe

Najbardziej zaniepokojeni powrotem wzrostowego trendu zdają się być właściciele domów Mogą się bowiem spodziewać w najbliższych miesiącach wzrostu oprocentowania swych pożyczek choć ekonomisci pocieszają, że wzrost ten nie osiągnie 15 procent

CORAZ MNIEJ UCZNIÓW

➤ W kanadyjskich szkołach podstawowych i średnich mamy coraz mniej uczniów W latach 1982-1983 było ich 4 99 miliona, o 0,7 procenta mniej niż w roku poprzednim Najwięcej dzieci w szkołach było w latach 1970-71, co w stosunku do obecnej liczby oznacza 18 procent więcej Wygląda jednak na to, że nowa dziecięca fala powstrzyma kurczenie się klas Zaobserwowano bowiem wzrost liczby dzieci uczęszczających w zajęciach przedszkolnych

NOWA METODA WALKI

➤ Związek studentów, profesorów, asystentów i pracowników uniwersyteckich w Ontario, liczący ponad 240 000 osób złożył w parlamencie petycję domagającą się zwiększenia funduszy prowincjonalnych na szkolnictwo wyższe Pod petycją widnieje 100 000 podpisów Prezes organizacji Ian Nelmes stwierdził, że dotychczasowa taktyka nie zdała egzaminu, a były nią wezwanie do wysyłania materiałów do rządu, nagabywanie ministra oświaty Bette Stephenson Studentci wierzą, iż w kwietniu ich sprawa zostanie w końcu poważnie potraktowana przez rząd Zresztą w swej petycji odwołują się do interesów prowincji

Do petycji studentów można się dołączyć w jakimkolwiek kampusie W końcu my też mamy dzieci, które będziemy chcieli kształcić Większe wydatki na oświatę z puli publicznej stwarzają szansę uboższej imigracji na zdobycie wyższego wykształcenia

Łiczmy na zainteresowanie reprezentacji polonii ontaryjskiej tą sprawą

KROLEWSKI REFERAT
PROGRAMOWY

➤ Mowa tronowa gubernatora prowincji Ontario Johna Black Aird'a otworzyła czwartą sesję 32 parlamentu ontaryjskiego

Głównym tematem mowy, która jest odpowiednikiem referatu programowego rządu było pełne zatrudnienie 175-tysięcznej rzeszy bezrobotnej młodzieży w Ontario Niezależnie od programów federalnych, rząd prowincji zamierza rozwijać własne programy zachęcające drobnych wytwórców do zatrudnienia i szkolenia młodych, niewykwalifikowanych pracowników

ZIMA JAK ZWYKLE?

➤ 20 marca zakończyła się w Kanadzie kalendarzowa zima Mimo przedziwnych skoków temperatur uwzględniając jej temperaturność można ją uznać za nie odbiegającą od normy Luty był wprawdzie najcieplejszym miesiącem od 1840 roku, a grudzień i styczeń szczególnie zimny Wszystko to daje blisko minus 6 stopni Celsjusza w rodzinnym Toronto Śniegu mieliśmy natomiast więcej niż zwykle Spadło go tej zimy 165 centymetrow, o 24 cm więcej niż zwykle

Rekord śniegowy padł w Toronto zimą 1869 roku - ponad trzy metry

Witaj wiosno

Kongres Polonii Kanadyjskiej
Okręg Toronto

OŚRODKI POMOCY IMIGRANTOM

MIĘDZYORGANIZACYJNE
BIURO IMIGRACYJNE
192 Garden Ave.
Tel. 532-1126

OŚRODEK POMOCY
POLSKIM IMIGRANTOM
206 Beverley St.
Tel. 979-9634

BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ
128 Fern Ave.
Tel. 532-9471

BIURO POMOCY
NOWO PRZYBYŁYM
192 Garden Ave Toronto
Tel (416) 532-1126, 532-4058

czynne Poniedziałek, Czwartek,
Piątek 10 - 17
Wtorek - Środa 10 - 19

Oferujemy pomoc nowo przybyłym w następujących sprawach

- informacja ogólna,
- sprawy migracyjne, porady,
- akcja sponsorowania,
- pośrednictwo w poszukiwaniu pracy i mieszkania,
- pisanie "resume", aplikacji o prace oraz podan,
- tłumaczenia, wypełnianie urzędowych form,
- informacja o szkolnictwie,

- tłumaczenie w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc tłumacza przy wyrobieniu licencji,
- pomoc w załatwianiu zasiłku dla bezrobotnych i "welfare",
- sprawy i porady socjalne

Zwracamy się z prośbą do Wszystkich chętnych, którzy mogliby udzielić pomocy nowo przybyłym o skontaktowanie się z naszym biurem Szczególnie liczymy na pomoc ochotników przy tłumaczeniu i kontaktach z urzędami kanadyjskimi

Dziękujemy

Magazyn zamknięty do odwołania

OŚRODEK POMOCY
POLSKIM IMIGRANTOM

K P K Okręg Toronto
206 Beverley St Tel 979 - 9634/39

oferuje informacje i pomoc imigrantom polskim (w okresie poprzedzającym uzyskanie kanadyjskiego obywatelstwa) we wszystkich sprawach związanych z osiedleniem i integracją w społeczeństwie Kanady, m.in. skierowania, tłumaczenia, resumes, uwierzytelnienia dokumentów pod przysięgą, itd

Biuro otwarte od poniedziałku do piątku od 10 rano do 4 po południu Usługi bezpłatne"

JAN PAWEŁ II KANADA 1984
Polonijny Komitet Przyjęcia

POLONIA WITA PAPIEŻA

Zgodnie z ogłoszonym wcześniej ogólnym programem pielgrzymki papieskiej w Kanadzie podajemy do wiadomości, że specjalne spotkanie Ojca Świętego z Polonią jest przewidziane w Toronto dnia 14 września w godzinach popołudniowych

Zdajemy sobie sprawę z domosłoci tego wydarzenia, toteż chcemy dążyć do jego najpełniejszego religijnego i narodowego przeżycia by pozostało ono w pamięci zwłaszcza młodego pokolenia Polaków w Kanadzie Papież jest Namiestnikiem samego Chrystusa na ziemi Niech więc troska o duchowy wymiar jego pielgrzymki będzie dla nas najważniejsza Niemniej jednak cieszymy się, że jest naszym Rodakiem, wyrosłym z Ojczyzny, której najlepszą cząstkę daje światu przez swoją osobowość ukształtowaną w Polsce

Powstał już Polonijny Komitet Przyjęcia Papieża, który apeluje do całej Polonii prosząc o współpracę w przygotowaniach, jak i o wzięcie udziału w spotkaniu

Po ustaleniu szczegółów będziemy na bieżąco informowali o stanie przygotowań i podawali bliższe szczegóły organizacyjne Pełny skład osób wchodzących do Komitetu Przyjęcia zostanie ogłoszony po ostatecznym jego ukonstytuowaniu się Przewodnictwo powierzono Prezesowi Konferencji Księżki Polskich na Kanadę Wschodnią ks Ryszardowi Kosianowi OMI, oraz prezesowi Kongresu Polonii Kanadyjskiej p Janowi Kaszubie

Ks Ryszard Kosian, OMI,
Przewodniczący Komitetu

Jan Kaszuba, Przewodniczący Komitetu
Prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej

Ks Antoni Mendrela, OMI,
Prowincjał Polskich Oblatów w Kanadzie

Stanisław Orłowski,
Wiceprezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej

KONFERENCJA PZPR

W IZOLACJI OD SPOŁECZENSTWA

Szef partii gen Jaruzelski, w referacie na konferencji partyjnej w Warszawie, nawiązując do stosunków między Kościołem a państwem, powiedział *Dla obywatela PRL nie może istnieć wybór między lojalnością wobec państwa, a przywiązaniem do Kościoła*

Generał Jaruzelski mówił też o konfliktach w łonie społeczeństwa i oświadczył, że *konflikt nie jest potrzebny ani państwu, ani Kościołowi*

Mieszkają w zarezerwowanych tylko dla siebie, wyłączonych z normalnej pracy, hotelach Posiłki jedzą w zamkniętych restauracjach Do Pałacu Kultury wożą ich przeznaczonymi tylko do tego celu autokarami Z okien, po drodze, widac krążące po stolicy wzmocnione patrole milicji Radiowozy i milicja stoją też wokół gmachu, który nosił kiedyś imię generalissimusa Józefa Stalina Przed wejściem — kilkakrotne sprawdzanie przepustek

W izolacji od społeczeństwa obradują delegaci na krajową konferencję PZPR

Głosu społeczeństwa na konferencji nie słychać, słychać tylko strofujący głos władzy i powielane, w tak zwanej dyskusji, pretensje pod adresem wszystkich warstw społeczeństwa

Warstwa polityczna i ideologiczna referatu, który w imieniu Biura Politycznego zaprezentował gen Jaruzelski, jest wątpliwa i ogranicza się, w gruncie rzeczy, do deklaracji potwierdzającej miejsce Polski w bloku państw socjalistycznych oraz do zapewnienia o nierozzerwalnym sojuszu z ZSRR

“ANTYSOCJALISTYCZNA EKSTREMA”

Niczego nowego nie wnoszą także slogany o proletariacie międzynarodowym, o marksistowsko-leninowskim charakterze partii i o konieczności bardziej aktywnego włączenia się przez partię i działaczy partyjnych w walkę ideologiczną

Słyszeliśmy też nie raz, że nie ma i nie będzie porozumienia z „antysocjalistyczną ekstremą”

Komentatorów uderzyła dominująca na sali nuta rozczarowania Od IX nadzwyczajnego zjazdu partii upłynęło dwa i pół roku Na okresie tym wyrazne piętno wywarł grudniowy, wojskowy zamach Nie tylko na swobodach obywatelskich, ale także na partii Po ciosie wojska i bezpieki, partia nie nabrała jeszcze oddechu i można wątpić, czy go jeszcze kiedyś nabierze

Winę za to, czego nie dokonano w gospodarce, Biuro Polityczne przypisuje temu, że kadra kierownicza zakładów pracy nie rozumie założeń i ducha reformy gospodarczej Winę za brak stabilizacji w życiu społeczno-politycznym — Biuro upatruje w społeczeństwie

JARUZELSKI ZARZUCIŁ ROBOTNIKOM CHAMSTWO I CWANIACTWO

Robotnikom zarzucił gen Jaruzelski *niezyczliwość, chamstwo i cwaniactwo* To są określenia, wyjęte z referatu Biura Politycznego Zarzucił także mnożenie przez nich postulatów dodatkowych świadczeń, deputatów, urlopów, domagania się wszelkiego rodzaju ulg, zapewnienia każdemu, bez względu na wyniki pracy, wzrostu płac

Jeden z delegatów, Jan Koprowski, oświadczył wręcz *Nasze społeczeństwo osiągnęło już prawie doskonałość w upominaniu się o należne mu prawa, a prawie głuchotę, kiedy mowi się o obowiązkach*

O inteligencji, także cytaty z referatu *Część inteligencji stała się obiektem infiltracji, swoją ofiarą agresji intelektualnej Niektórzy zatracili poczucie swego rodowodu, społecznego i moralnego obowiązku wobec mas, które ich wykształciły Pewna grupa wybrała dla siebie rolę umysłowego zaplecza ekstremy*

O uniwersytetach *Stworzyliśmy instytucjonalne podstawy autonomii i samorządności uczelni, mocne prawne podstawy statusu pracowników naukowych I chcieliśmy, żeby ten nowy statut zaowocował wzrostem poziomu politycznego i wychowawczego, wzrostem dyscypliny i efektywności studiów Odpowiedź jest zroznicowana Duch ustawy nie jest przestrzegany*

Chłopów oskarża się o łapownictwo i kumoterstwo Próbował ich bronić rolnik z Trzebiezowa w woj ścieleckim *Nie twórcie wśród nas cwaniaków, którzy poszukują najbardziej optymalnej produkcji i bogacą się Nie mówcie, że jak chłop nie sprzedaje ziemniaków, to będzie nimi pasł swinie*

Wierzącym zarzucano dokonywanie wyboru między lojalnością wobec państwa a przywiązaniem do Kościoła Niewierzącym — umizgiwanie się do Kościoła

Katastrofalnej sytuacji kraju jest winne społeczeństwo Delegatom przedstawiono propozycję Biura Politycznego, by ustanowić honorową odznakę partyjną i wydania, w możliwie szybkim terminie, historii PZPR To także świadczy o kompletnej izolacji partyjnej ekipy od tego, co myśli społeczeństwo, zauważył jeden z komentatorów

Na konferencji mowiono o sprawach gospodarczych Poza kilkoma sloganami o reformie i stopniowym wychodzeniu z kryzysu, niczego istotnego nie powiedziano

Lecz dowiedziano się, że jeszcze w tym roku, rada ministrów dokona weryfikacji i ograniczenia liczby kontynuowanych inwestycji Oznacza to, że w tym roku przybędzie zaniechanych budowli i urządzeń, wielu z nich importowanych, sprowadzonych w okresie propagandy sukcesu

W jednym z referatów powiedziano też *”Na nieznaną dotąd skalę stoją przed nami zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną Nie możemy ich odkładać, licząc na to, że uporają się z nimi następne pokolenia”*

W ten sposób partia sygnalizuje grożącą Polsce katastrofę ekologiczną Za tym ogólnym sformułowaniem kryją się m.in. skutki zaniechania tzw. Programu Wisła, do którego przystąpiono za Gierka Zaopatrzenie kraju w wodę jest tak złe, że w setkach wsi brakuje wody, osiedla mieszkaniowe, w których woda sięga najwyższej do pierwszego lub drugiego piętra

Dzisiaj partia sygnalizuje problem, lecz nie ma nawet programu jego rozwiązania, choćby na miarę zaniechanego Programu Wisła

“KSIĘŻOM MYLI SIĘ AMBONA Z MIKROFONEM WOLNEJ EUROPY”

Jaruzelski powiedział na konferencji, w dniu 16 marca, że władze chcą dobrych stosunków z Kościołem rzymskokatolickim, ale ostrzegł przed działalnością polityczną prowadzoną pod sztandarami Kościoła Nie poruszył bezpośrednio sprawy kryzysu, ale stwierdził, że konflikt między państwem a Kościołem przyniosłby korzyści tylko wrogom Polski

Potępił, jak to określił, narastające identyfikowanie się wielu członków Kościoła z działalnością antyrządową i z dziedzictwem zdelegalizowanej Solidarności Głębokim niesmakiem napawa go umizgiwanie się do Kościoła wielu osób w tajemniczy sposób *”nawróconych”*, które chcą przekształcić świątynie w lokale wiecowe, albo sale wystawowe i chcą uprawiać w kościołach politykę

Jaruzelski stwierdził, że są księża, którym myli się ambona z mikrofonem radia Wolna Europa

Powiedział, że były nieporozumienia i tarcia, zwłaszcza w kontekście zasady rozdziału Kościoła od państwa, która jest konstytucyjnie usankcjonowana we wszystkich nowoczesnych państwach świata

Każdy może praktykować religię w ramach rzeczywistości socjalistycznej, oświadczył generał, dodając, że prowadzone są rozmowy między prymasem a premierem, rozmowy nielatwe dla żadnej ze stron, lecz charakteryzujące się wzajemną troską o dobro Polski

Jak zauważył korespondent New York Times'a, w referacie Jaruzelskiego nie było poza tym nic nowego, recytacja problemów dotyczących kraju była identyczna, jak w poprzednich wystąpieniach

PARTIA PADŁA OFIARĄ

Piątek 16 marca, to dzień rozpoczęcia w Warszawie Krajowej Konferencji Delegatów Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, z udziałem ok. 1900 osób

Przed konferencją po kraju rozesłano zaproszenia, zapowiadające bezpłatne zakwaterowanie i wyżywienie Były wydrukowane efektywnie, na blankietach KC PZPR

Każdy zakład pracy, który otrzymał takie zaproszenie, miał wysłać 10-osobową delegację Zarządzał tak podpisany pod zaproszeniem, nie istniejący, jak się później okazało, sekretarz biura organizacyjnego partyjnej konferencji Dopiero w ostatniej chwili, w aparacie partyjnym i w milicji, zarządzono alarm Na cały kraj poszły telefony, wyjaśnienia

We środę wieczór, o godz. 23, radio podało, w programie ogólnopolskim, że partia padła ofiarą działających w podziemiu członków opozycji

ARESZTOWANIE

16 marca z Warszawy nadeszła wiadomość o aresztowaniu Dariusza Fikusa, sekretarza generalnego rozwiązanego Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich

Obecnie Fikus jest sekretarzem miesięcznika *Niewidomy Spółdzielca* Rewizja w jego mieszkaniu trwała 6 godzin

Dariusz Fikus był przez lata czołowym publicystą i sekretarzem redakcji *Polityki* Po sierpniu 1980, włączył się bardzo aktywnie w nurt działalności dziennikarskiej, który dawał szansę na przywrócenie wiarygodności zawodu dziennikarskiego w Polsce Jesienią 1980 został powołany na stanowisko sekretarza generalnego SDP, któremu przewodził od czasu nadzwyczajnego zjazdu w październiku Stefan Bratkowski O tym okresie pisze Fikus w książce *Foksal 81*, która ma się ukazać w Londynie

Pod wprowadzeniem stanu wojennego Fikus znajduje pracę w *Niewidomy Spółdzielca* Pismo to staje się wkrótce znane z publikacji dziennikarzy, którzy nie zgodzili się na polityczną weryfikację i zostali praktycznie poza zawodem Dzięki polityce redakcyjnej Fikusa i nie żyjącego już redaktora naczelnego Jerzego Szczygła, *Niewidomy Spółdzielca* był otwarty dla dziennikarstwa uczciwego

Dariusz Fikus, sekretarz *Polityki* a potem sekretarz generalny rozwiązanego Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich został zwolniony z aresztu

Przez 48-godzinny zatrzymanie Służba bezpieczeństwa przeprowadziła u niego w mieszkaniu długą i dobitną rewizję

JAKI PAN, TAKI KRAM...

Wydaje się, że rządy politycznego bezprawia sprzyjają wzrostowi przestępczości W tym tygodniu generał Czubiński przedstawił dane, potwierdzające tę tezę Wzrost przestępczości kryminalnej w PRL był w ub. r. o 10 proc. większy, niż w 1982 r. A rok 1982 był rokiem rekordowym Zanotowano wzrost przestępstw przeciw mieniu, zwłaszcza prywatnemu, ilości kradzieży mienia społecznego, głównie na kolei, w transporcie dostawczym i w handlu Znaczna jest liczba zabójstw, rozbojów i zgwałceń

SPRAWA KS. NOWAKA

W przeddzień powrotu prymasa do Polski grupa 7 parafian z Ursusa 3 kobiety i 4 mężczyźni rozpoczęła w tym czasie kościół ponowną przetrwaną poprzednio głodówką protestacyjną domagając się by ks. Mieczysław Nowak przemieszł do Łękw Koscielnych, powrócił do parafii Oświadczyli, że nie będą przyjmowali żadnych pokarmów będą tylko piły wodę Będą też przystępowali do komunii św. Przez całą noc z medyczą na pomiedziak 12 marca w kościele towarzyszyła głodującym modlą się grupa wierzni z parafii Do kościoła przyszły także tłumy na kolejną mszę w intencji powrotu do parafii ks. Mieczysława Nowaka

Zachodnie agencje podały, że w pomiedziak liczbę prowadzących głodówkę zwiększyła się do 11 osób niektóre agencja podawały liczbę 9 osób

Pierwszą protestacyjną głodówką w kościele św. Józefa w Ursusie rozpoczęła się w lutym po ogłoszeniu wiadomości o decyzji władz kościelnych o przemieszleniu ks. Nowaka do Łękw Koscielnych Został potem przywrócony do Ursusa ks. Mieczysław Nowak i przywrócił do parafii i zwrócił się do prowadzących głodówkę aby ją przerwali dla dobra Kościoła i parafii w Ursusie i całej diecezji w której jest przedstawił komitetu parafii i powiedział, że jeżeli protestacyjna głodówka zostanie czasowo zawieszona do czasu powrotu ks. Nowaka do parafii

Sprawa przemieszlenia ks. Mieczysława Nowaka z parafii w Ursusie nadal była w ubiegłym tygodniu powodem pewnego napięcia Grupa parafian wznowiła protestacyjną głodówkę w kościele i wzięła udział w wiecu i mszy w piątek wieczorem 16 marca dla wyrażenia stanowiska wspólnoty parafialnej

Jak oświadczone nie jest to protest przeciw Kościołowi lecz przeciwko *nieprawidłowej decyzji* prymasa

Ks. kardynał Józef Glemp przyjął w pałacu prymasowskim delegację parafian i podtrzymał swoją decyzję W spotkaniu brał też udział ks. Nowak Powiedział on, że spotkanie miało bardzo trudny przebieg, a robotnicy są przygnębieni decyzją prymasa

Dodał, że decyzji nie będzie cofnięta i trzeba się z nią pogodzić

Do pałacu prymasowskiego udały się dwie delegacje parafian reprezentująca tych, którzy są za powrotem ks. Nowaka oraz grupa zwolenników proboszcza ks. Kazimierza Szklarczyka Mówi się, że stosunki proboszcza z ks. Nowakiem nie są najlepsze

Jak podali korespondenci z zachodni zwolennicy proboszcza wysunęli zarzut, że strajk i protesty w Ursusie inspirowane są z zewnątrz ks. prymas z kolei określił wydarzenia w Ursusie jako wywołane przez grupę polityczną z zaangażowanych ludzi usiłujących zakłócić pasterską misję ks. Nowaka

Głodujący stanowczo odrzucili pogłoski o jakichś zewnętrznych inspiracjach czy namowach do strajku Jedną z głodujących osób powiedziała korespondentowi Reutersa *W chwili obecnej nie protestujemy już w nadziei powrotu ks. Nowaka ale przeciw niesprawiedliwości Chcemy pokazać naszą niezadowoloność - decyzji ks. prymasa Jesteśmy też oburzeni fałszywymi zarzutami jakoby nasz protest był inspirowany przez kogos - cwaniaki*

Ks. Nowak był mocno związany z ruchem odnowy na terenie zakładów mechanicznych Ursus

Po powrocie z Brazyli i Argentyny, kardynał Glemp wysłał do Ursusa swego wysłannika, ks. Leonarda Ostrowskiego W swym wystąpieniu, podczas mszy św. w kościele św. Józefa, ks. Ostrowski powiedział kilkuset wierzniom, że kardynał Glemp wyraził chęć spotkania się z delegacją parafian i omówienia z nimi sprawy ks. Nowaka Trudno ustalić, powiedział wysłannik, jakie szanse powrotu ma ks. Mieczysław, wierzę jednak, że będzie można znaleźć rozwiązanie

Protest w Ursusie trwał jeszcze 13 marca Rzecznik komitetu protestacyjnego oświadczył, że 20 innych osób gotowych jest przyłączyć się do głodówki Komitet otrzymał listy z całego kraju, z wyrazami Solidarności i deklaracjami poparcia

Pod koniec tygodnia nadeszła wiadomość o **przerwaniu protestu**

WIĘZNIOWIE POLITYCZNI

Poddawani szykanom

Strajk głodowy to obecnie główna bron działaczy związkowych i opozycji Bierny opór sprawia władzom większe kłopoty niż demonstracje i strajki w fabrykach, z którymi nauczono się jako tako sobie radzić, pisze korespondent amerykańskiego *Washington Post*

Wobec głodujących władza jest właściwie bezradna

Jednym z wielu, którzy zdecydowali się na głodowy protest jest 33-letni **Mieczysław Nowacki**. Aresztowany został 11 grudnia, pod zarzutem organizowania podziemnej działalności związkowej, a także drukowania biuletynów podziemnego związku. Podjął strajk głodowy, ale jak mowi, władzom więziennym oświadczył, że jego akcja związana jest przede wszystkim z nieludzkimi warunkami w zakładzie karnym. Przedstawił listę postulatów, żądając m.in. widzenia z rodziną, dostępu do prasy i książek

Po trzech i pół tygodniach, władze więzienne zastosowały przymusowe karmienie. Ponieważ stan jego zdrowia pogarszał się, przeniesiono go 18 stycznia do szpitala więziennego, a dwa dni potem, zwolniono do szpitala miejskiego

Tak więc strajk głodowy okazał się skuteczny i Mieczysław Nowacki jest na wolności, choć śledztwo w jego sprawie trwa

Równoległe głodówki protestacyjne więźniów politycznych w Barczewie, Braniewie, Strzelinie i Łęczycy, w sposób dramatyczny zwróciły uwagę na wciąż pogarszające się traktowanie ludzi, skazanych za przynależność do Solidarności lub za swe poglądy. Najnowsze informacje, potwierdzane przez prasę podziemną, wskazują, że co najmniej połowa więźniów politycznych znajduje się w bardzo złym stanie zdrowia, większość cierpi na poważne schorzenia przewodu pokarmowego, wrzody żołądka, schorzenie układu krążenia i układu kostnego. Wielu ma objawy zaburzeń nerwowych lub psychicznych

Jest to bezpośrednim następstwem zaostrzenia rygorów, stosowanych wobec więźniów politycznych i nasilenia się represji, w postaci dotkliwych kar, a nawet użycia siły fizycznej wobec chorych lub wycieńczonych więźniów. Jedną z najczęstszych kar, pod byle jakim pretekstem, jest ograniczenie lub zupełne pozbawienie przywileju otrzymywania paczek. W więzieniu w Strzelinie, już po rozpoczęciu głodówki, wprowadzono zakaz przesyłania w paczkach herbaty, kakao, czekolady, miodu, ziół i wszelkich konserw. Więźniowie są zdani na niejadalne i niestrawne wyżywienie więzienne, które jest jedną z przyczyn powszechnych schorzeń żołądka

Szykany są najwyraźniej świadomie przemyślane, stosowane według odgórnych poleceń, skoro obserwuje się je **we wszystkich bez wyjątku zakładach karnych, gdzie siedzą polityczni. Świadczy o tym też podjęta z początkiem roku decyzja, by zakłady karne nie przyjmowały żadnych paczek dla więźniów od prymasowskiego komitetu pomocy osobom pozbawionym wolności i ich rodzinom.** Zakaz obejmuje paczki z żywnością, odzieżą i z lekarstwami, często niezbędnymi. Naczelnicy więzień nie przyjmują nawet paczek talonowych, wysyłanych przez prymasowski komitet pomocy, odrzucają też przesyłki od kapelanów więziennych. Kapelanów traktuje się z coraz większą

STRAJKI

18 lutego załoga gdąskiej Stocznicy Remontowej **odmówiła pracy** w wolną sobotę. Teraz agencja *Agence France Press* powołując się na podziemny biuletyn Solidarności informuje o **jednodniowym strajku** w miejscowości Gorowo Hławieckie w północno-wschodnim rejonie Polski. Dokładnej daty strajku, który miał miejsce w lutym w zakładach produkujących części zamienne do maszyn rolniczych, nie podano. Około 300 robotników zaprotestowało przeciw niesprawiedliwemu podziałowi premii. Strajk zakończył się, gdy kierownictwo zgodziło się na spełnienie żądań załogi

Do przerwania pracy doszło też w połowie lutego w zakładach przemysłu poczynszczego

Rzecznik prasowy dyrekcji, na telefoniczne zapytania dziennikarzy, odpowiedział, że żadnych przerw w pracy nie było - a toczyły się jedynie rozmowy z grupą pracowników w sprawie podwyżki płac. Rozmowy miały rzeczywiście miejsce, ale dyrekcja została do nich zmuszona

Strajk rozpoczął się na jednym z wydziałów produkcyjnych, gdzie pracują przeważnie kobiety. Po przyjęciu do pracy na pierwszą zmianę, o 6:30 rano, **odmówiły uruchomienia maszyn**. Sekretarz partii zagroził wezwaniem milicji. Kobiety go **wysmiały**

Powiedziały mu: **ze pałek milicyjnych i zomowskich to my się już nie boimy. Tępo to mamy dosyć. Chcemy natomiast uczciwego wynagrodzenia**

Otrzymałyśmy wiadomość o nowej fali represji wobec działaczy Solidarności i przedstawicieli opozycji demokratycznej w Poznaniu

5 i 6 lutego Służba Bezpieczeństwa zatrzymała dużą grupę studentów Uniwersytetu Adama Mickiewicza

Zatrzymano również byłego pracownika Zarządu regionu Wielkopolska NSZZ Solidarność Włodzimierza Filipka i działacza ruchu Młodej Polski, Piotra Walerycha

W środowisku poznańskim panuje przekonanie, że najnowsze represje są kolejną próbą zastraszenia społeczeństwa

Wiadomo, że podobne akcje władze przeprowadzały ostatnio w **Krakowie, Wrocławiu i Białymostku**

arogancją, mają oni coraz większe trudności w utrzymaniu bezpośrednich kontaktów z więźniami politycznymi

Pracownicy prymasowskiego komitetu pomocy spotykają się z wręcz wrogą postawą naczelników więzień, daje się im wyraźnie do zrozumienia, że stan zdrowia więźniów politycznych to nie sprawa i wobec tego nie mają tam nic do roboty

Księża i działacze prymasowskiego komitetu są bezsilni i zrozpaczeni

Komentatorzy są zdania, że polityka dodatkowych represji wobec więźniów politycznych ma na celu ich fizyczne i psychiczne wyniszczenie. Dlatego opiekę nad więźniami oddano w ręce ludzi, którzy mimo zasad etyki lekarskiej, wykazują brak skrupułów i cynizm. Przykładem tego jest okręgowy inspektor służby zdrowia we Wrocławiu, kapitan, lekarz medycyny, Marcin Balzerak, nadzorujący sztuczne, przymusowe dokarmianie uczestników głodówki w Strzelinie. O przymusowym wypchaniu więźniom gorącej kaszy, powiedział: **"Ta kaszka nie pozwoliła wam umrzeć, ale po niej życie się wam dalej nie zechce"**

Dzięki działającej w podziemiu Solidarności, zagraniczni dziennikarze dowiedzieli się o nowych dowodach

PRAWA CZŁOWIEKA W PRL

Przedmiotem kontrowersji w ONZ

W Genewie obraduje Komisja Praw Człowieka Narodów Zjednoczonych. Zajmuje się ona m.in. sprawą przestrzegania praw ludzkich i obywatelskich w PRL. W obradach komisji uczestniczy, w charakterze obserwatora, kierownik Biura Koordynacyjnego Solidarności z Granicą, w Brukseli, Jerzy Milewski

Ostatni raport Komisji Praw Człowieka ONZ, dotyczący naruszania tych praw w PRL, jest przykładem sytuacji, w której nie można zadowolnić nikogo, jeśli próbuje się usatysfakcjonować obie strony

Raport ten spotkał się z krytyką zarówno ze strony rządu PRL, obrazonego o to, że w ogóle doszło do badania sytuacji w Polsce, jeśli on sam oświadcza, że wszystko jest w porządku, jak i ze strony przedstawicieli państw zachodnich, zarzucających mu powierzchowność, stronniczość i przesadny optymizm w ocenie przestrzegania praw człowieka w Polsce

Raport został opublikowany we wtorek 6 marca w Genewie i spotkał się z stanowczą krytyką ze strony zachodnich dyplomatów. Zarzucono mu **jednostronność w korzystaniu ze źródeł, głównie rządowych i oficjalnych, bez uwzględniania informacji pochodzących z różnych ogniw**

prześladowania więźniów politycznych w Barczewie. 29 lutego przeprowadzono tam rodzaj pacyfikacji więźniów politycznych, z udziałem ok. 60 sprowadzonych z zewnątrz milicjantów

Wpadli oni do cel, bijąc więźniów, którzy prowadzili kolejno na zmianę, głodówkę w proteście przeciw warunkom w Barczewie

Jedną z ofiar padł skazany na 6 lat Władysław Frasiński, przewodniczący Zarządu Regionu Dolny Śląsk i członek prezydium Komisji Krajowej Solidarności, po ogłoszeniu stanu wojennego przewodniczący regionalnego komitetu strajkowego. Został brutalnie pobity. Uszkodzono mu ramię i biodro. Odmówiono wezwania do rannego pomocy lekarskiej i wydania potrzebnych lekarstw

Inny więzień, skazany na 4 lata prawnik, Piotr Bednarz, wiceprzewodniczący Zarządu Solidarności Regionu Dolny Śląsk, i członek TKK, jest ciężko chory. I on prowadził głodówkę. Chciał w ten sposób zaprotestować przeciw zakazowi odwiedzin matki

Ani Bednarz ani Frasiński nie mają ciepłej odzieży, trzymani są w nie opalanych, ciemnych celach - izolatkach, o powierzchni 6 metrów kwadratowych. Po ścianach spływa woda

Wielu więźniom odebrano ciepłą odzież i kazano spać na gołych deskach. Z cel zabrano krzyże, oświadczaając, że więzienia są własnością państwa i nie powinny w nich wisieć symbole religijne

Solidarności w kraju i za granicą. Zachodni obserwatorzy uznali raport za dokument nie wyważony i przygotowany w pośpiechu. Wyrzucili też nadzieję, że zostanie on przedstawiony na posiedzeniu komisji ONZ jedynie jako prowizoryczne sprawozdanie, które zostanie wkrótce uzupełnione informacjami ze źródeł Solidarności

Stało się jednak inaczej. Nie jest to pierwszy dokument, przygotowany przez Komisję Praw Człowieka ONZ, który spotkał się z krytyką ze strony państw zachodnich. Już pierwszy taki raport, przedstawiony przed rokiem, był uznany przez zachodnich obserwatorów za popis sztuki niedomowienia i niedokładności. Zeszłoroczny raport o sytuacji w Polsce, po rozwiązaniu Solidarności, przygotowany był pod kierownictwem jednego z podsekretarzy ONZ, Argentynczyka Ugo Gobięgo. Rząd PRL nie wpuszczał go do Polski, tak że nie mógł on zapoznać się z sytuacją na miejscu. Rząd PRL odmówił wszelkiej współpracy, w tej kwestii, z Organizacją Narodów Zjednoczonych

Tegoroczny raport Komisji ONZ przygotował zespół kierowany przez Hiszpana Patricio Ruedasa, który towarzyszył ostatnio w podróży do Polski sekretarzowi generalnemu ONZ, **Perezowi de Cuellar**

WAŁĘSA: UWOLNIĆ WSZYSTKICH WIĘZNIÓW POLITYCZNYCH

We wtorek 20 bm. otrzymaliśmy wiadomość, że Wałęsa, w oświadczeniu przekazanym zachodnim dziennikarzom, zaapelował o uwolnienie wszystkich więźniów politycznych. W osobnym oświadczeniu, domagał się wypuszczenia na wolność Anny Walentynowicz

Wałęsa napisał: **"Wśród bolączek życia w naszym kraju istnieje jedna, o której nie możemy milczeć, o której myślę cały czas, i o której będę mówił. Jest to sprawa więźniów"**. I dalej: **"Uwolnić wszystkich więźniów politycznych"**

Anna Walentynowicz została aresztowana 16 grudnia w Katowicach, podczas uroczystości w rocznicę krwawego stłumienia strajku kopalni Wujek. Ostatnio została przeniesiona do szpitala więziennego w Warszawie. Odmawia się jej kontaktu z rodziną. Niepokoi się ona o syna, który podobno też był aresztowany

O zarzucie wobec aresztowanego pisarza Marka Nowakowskiego, że współpracował z organizacjami zachodnimi, działającymi na szkodę PRL, Wałęsa napisał: **"Zarzut ten jest przerażający, fałszywy i głęboko szkodliwy zarówno dla władz, jak i społeczeństwa i to z politycznego oraz**

kulturalnego punktu widzenia. Marek Nowakowski został aresztowany, gdyż w swoim dziele pragnął dać świadectwo prawdziwe o swym kraju"

Lech Wałęsa wystąpił z ostrą krytyką władz PRL, w związku z zakazem kontaktu środowisk literackich w kraju i za granicą

Stwierdził też, że aresztowanie pisarza Marka Nowakowskiego stanowi próbę władz PRL nałożenia kaganca na środowisko literackie naszego kraju. Oświadczenie Wałęsy zostało przekazane, w formie komunikatu, korespondentem zachodnim

Wałęsa występuje również z krytyką aprobowanego przez władze nowego Związku Literatów Polskich, za wprowadzenie zakazu współpracy pisarzy w kraju z literatami polskimi na wygnaniu. Wałęsa wskazał na haniebne stanowisko władz, które odmawiają w ten sposób kontaktów z pisarzami tej miary, co laureat Nobla Czesław Miłosz. Takie postępowanie, zdaniem Wałęsy, szkodzi twórczości literackiej naszego kraju, która stanowi nie- rozerwalną całość, niezależnie od miejsca jej powstania

POMOC POLSCE

Od dawna zachodniemiecka organizacja Caritas nieświe pomocy ludziom w potrzebie. Na łamach dziennika *Die Welt* ukazał się artykuł na temat pomocy Polsce

Oto fragmenty:
Z Polski nadeszła do Caritasu prośba o natychmiastową pomoc dla chorego na serce pacjenta. Potrzebna była natychmiastowa operacja. Caritas zgodził się pokryć koszty operacji i pobytu pacjenta w szpitalu w RFN. Wyniosły one sumę 50 tys. marek

W innym przypadku, chodziło o dwie wieloletnie rodziny polskie. Miesięczny dochód rodziców nie starczał na ubranie dla dzieci, a każda z rodzin miała ich osiem. Caritas przyszedł z pomocą

Caritas zachodniemiecki, z siedzibą we Freiburgu, przypomina, że w roku 1983 wydano na pomoc dla ludzi w potrzebie, w krajach komunistycznych, 40 milionów i 400 tys. marek. Polska otrzymała pomoc największą, 27 milionów i 700 tys.

W Paryżu, wielka francuska organizacja charytatywna Secours Catholique - Pomoc Katolicka - również udziela

istotnej pomocy potrzebującym Polakom. Akcja pomocy trwa, choć teraz zostaną nieco zmienione jej priorytety

W jeszcze wyższym stopniu, niż poprzednio, pomoc będzie przeznaczona dla dzieci i dorastającej młodzieży. Secours Catholique ma zamiar wysłać w pierwszym rzędzie pożywki witaminowe dla niemowląt, czekoladę w proszku, płatki owsiane, oraz odżywczo wysoko wartościowe zupy w proszku i desery

Globalny bilans akcji pomocy dla Polski tej organizacji, od grudnia 83 wynosi 7 tys. ton żywności. W okresie od grudnia 83 do lutego br., Secours Catholique wysłała do Polski 15 dwudziestotonowych ciężarówek. Większość z nich wiozła żywność, niektóre odzież. Ciężarówki te szczęśliwie dotarły do miejsc przeznaczenia - do Szczecina, Gorzowa, Pelplina, Gniezna, Wrocławia, Łodzi, Częstochowy, Olsztyna, Płocka, Radomia, Kielc, Tarnowa, Przemyśla, Krakowa i Lublina

Francuska społeczna i charytatywna pomoc dla Polski, choć rozmiar jej nieco maleje, choć trudności związane z jej transportem potęgują się, nadal trwa i jest nadal znacząca

WALKA O KRZYŻE

Ciąg dalszy ze str 1

Rada Główna Episkopatu Polski, na posiedzeniu 13 marca, w Warszawie omawiała aktualne zadania Kościoła w Polsce, na tle obecnej sytuacji w kraju, a także rozpatrzyła sprawy związane ze strukturami organizacyjnymi Konferencji Episkopatu Stwierdza to komunikat z posiedzenia Rady Głównej

Rada wysłuchała relacji biskupa siedleckiego o zajęciach związanych z obroną krzyża i jest tą relacją, jak stwierdza komunikat, **głęboko wstrząśnięta**

Nie są to niestety pierwsze wypadki Komunikat przypomina, że w historii powojennej krzyż był wielokrotnie usuwany i jest nadal usuwany ze szkół Prowadziło to zawsze do niepokoju społecznych Społeczeństwo katolickie chce bowiem, aby krzyż znajdował się w miejscach wychowania młodzieży i dlatego krzyże zdejmowane przez władze oświatowe, umieszczane są w najbliższych sprzyjających warunkach, na nowo w klasach szkolnych i broni się ich przed zdjęciem

Komunikat stwierdza też, że zgodnie z wolą społeczeństwa katolickiego, w tym także uczącej się młodzieży, **krzyże powinny pozostać w salach szkolnych**

I dalej Niepokojem napawają oświadczenia przedstawicieli władz, o usuwaniu krzyży ze szkół i zakładów wychowawczych

W zakończeniu Rada Główna Episkopatu stwierdza iż jest przekonana, że **DOBRO KRAJU WYMAGA SPOKOJU** Prowadzi do niego poszanowanie praw obywatelskich ludzi wierzących

Posiedzeniu Rady Głównej Episkopatu przewodniczył prymas Glemp, we wtorek 13 marca, zaraz po powrocie z Brazylii

O zwołaniu posiedzenia poinformował sekretarz Episkopatu, arcybiskup Bronisław Dąbrowski

Sprawa usuwania krzyży ze szkół nabrała rozgłosu na świecie, w związku ze strajkiem szkolnym w Miętnej i Garwolinie Doniesienia prasowe z 12 marca mówiły o delegacjach z całego kraju, udających się do Garwolina, aby wziąć udział w kolejnej manifestacji przeciw usuwaniu krzyży

Urban Krzyży w szkole nie będzie

Francuska Agence France Presse podała tego dnia, że 12 marca przeprowadziła telefoniczny wywiad z rzecznikiem rządu PRL Jerzym Urbanem

W związku z wydarzeniami w Miętnej oświadczył on że znajdująca się tam szkoła jest szkołą publiczną i dlatego **krzyży w niej nie będzie** Powiedział, że nie może być mowy o jakichś rozmowach w sprawie krzyży w szkołach

Na konferencji prasowej następnego dnia, Urban powiedział, że **zakaz wieszania krzyży w szkołach będzie obejmował wszystkie szkoły państwowe, na terenie całego kraju**

Mówiąc do zachodnich dziennikarzy, Urban zbagatelizował protest w Miętnej jako lokalny konflikt W rzeczywistości, że przywrócenie prawa do zawieszania krzyży w szkołach i zakładach pracy, wywalzonego na nowo w okresie Solidarności, było już żądaniem, wyrażanym w protestach w całym kraju

Urban zasugerował, że hierarchia kościelna, aprobując zasadę rozdziału państwa od Kościoła, podziela stanowisko rządu

Urban oświadczył we wtorek stanowczo, że **szkoły państwowe w PRL były, są i pozostaną instytucjami o charakterze świeckim** Powołał się przy tym na obowiązującą ustawę o szkolnictwie

Biskup Mazur Krzyże powinny wrócić

W niecałe dwie godziny po tej konferencji, rozległ się, z podwarszawskiego Garwolina, głos przedstawiający stanowisko Kościoła w tej sprawie

Po zakończeniu wtorkowego posiedzenia Rady Głównej Episkopatu polskiego, biskup siedlecki Jan Mazur przybył do garwolińskiego kościoła i tam, zwracając się do przeszło czterotysięcznego tłumu młodych ludzi, powiedział

Jestem upowazniony, aby was poinformować, że Episkopat zawsze stał na stanowisku, iż symbole kultu religijnego winny się znajdować w miejscach publicznych w szkołach Krzyże powinny wrócić na swoje miejsca Prawa katolików powinny być szanowane

Kościół was nie opuści! Dobro naszej ojczyzny wymaga, aby utrzymać spokój Można to osiągnąć tylko przez przestrzeganie podstawowych praw tak poszczególnych jednostek, jak i całej społeczności katolickiej

Te słowa zebrani powitali owacją Wielu obecnych w kościele miało zawieszoną na szyjach krzyże Przy ołtarzu pełnił rolę harcerze w mundurach

Biskup Mazur powiedział **Episkopat nadal uważa, że krzyże powinny wrócić tam, gdzie społeczeństwo pragnie je mieć**

Powiedział też, że należy dążyć do rozwiązania, w którym nie będzie ani zwycięzców, ani zwyciężonych Uczniowie dawali krzyże do poświęcenia

Podczas mszy, na zewnątrz kościoła, stały w pogotowiu autobusy milicyjne, pełne zomowców

Naciski na rodziców

Władze kontynuowały próby wywierania nacisków na uczniów i ich rodziców, nauczycieli i miejscowego proboszcza Ks Stanisław Bienko z Garwolina wezwany został na przesłuchanie w miejscowym komisariacie Nauczyciele od ubiegłego tygodnia byli przesłuchiwanymi przez tak zwaną komisję weryfikacyjną Rodziców ponownie wzywano do podpisania swoistej deklaracji lojalności Tekst podsuwanego do podpisania oświadczenia, zobowiązywał uczniów do przestrzegania przepisów szkolnych i ostrzegał o karach za łamanie tych przepisów Rodzice znów odmówili podpisania

13 marca dwie garwolińskie szkoły odwiedziła przedstawiciel ministerstwa szkolnictwa Probowano wyjaśnić uczniom, dlaczego krzyże muszą zostać usunięte z klas

Na zakończenie wizytacji uczniowie dali niedwuznacznie, co myślą na ten temat — **odspiewali pieśń religijną**

Sb przesłuchuje proboszcza

Służba Bezpieczeństwa w Garwolinie, 14 marca, przesłuchiwała ks Stanisława Bienka, proboszcza parafii Przemienienia Paskiego Przesłuchiowano go w związku z poleceniem bicia w dzwony podczas protestu młodzieży tamtejszych szkół średnich, przeciw usuwaniu krzyży z klas

Ks Bienko, podczas mszy św odprowadzanych w ubiegłym tygodniu w kościele w Garwolinie, dał wyraz poparcia dla akcji młodzieży

Udając się na przesłuchanie, duszpasterz garwoliński powiedział **Doskonale zdaję sobie sprawę z tego, że nie popełniłem żadnego przestępstwa Dlatego nie mam żadnych obaw**

Przesłuchanie trwało jednak 8 godzin Po proteście uczniów, zajęcia w szkole w Miętnej nadal były zawieszane przez władze

Zrozumienie i sympatia w Austrii

Wiedni, 16 marca Powiedzenie prymasa **krzyż obok orła był zawsze symbolem Polski**, trafiło do serca Austriaków Prasa mówi o racjonalnym stanowisku Episkopatu Polski, połączonym z rozsądnym umiarem młodzieży **Niustrasliwa walka o prawo do krzyża i przekonanie społeczeństwa, iż o swe prawa walczyć trzeba, metodami pokojowymi, znajdując w społeczeństwie austriackim duże zrozumienie** Z sympatią i zaciekawieniem obserwuje i komentuje Austria walkę Polaków o prawo do krzyża

Głos w Kongresie USA

Duch Polaków jest niezniszczalny

Także w Kongresie Stanów Zjednoczonych podniesiono w czasie debaty sprawę usuwania krzyży ze szkół polskich Zabierając głos w dyskusji, kongresmen Mario Piaggi powiedział **Znow nadchodzi z Polski złowieszcze wiadomości Raz jeszcze marionetkowy rząd generała Jaruzelskiego usiłuje pozbawić znaczną część społeczeństwa polskiego należnych jej praw Ale i teraz opór Polaków wskazuje na to, że duch narodu jest niezniszczalny** Zarządzenie rządu o zakazie umieszczania krzyży w szkołach i szpitalach zostało wydane po raz pierwszy w grudniu 1983 Jest to akt represji wobec polskiego społeczeństwa Represje te wywołały odrazę i bunt w całym kraju Najpierw setki, a później tysiące polskich katolików, głównie młodzieży, zaprotestowały przeciw temu zarządzeniu **Te masy ludzkie, wspierające Kościół, przyczyniają się do jego zdecydowanej postawy w walce o krzyże**

Rzuca się w oczy polityczna wymowa wydarzeń w Miętnej, jako kolejnej próby stopniowego odbierania społeczeństwu tego wszystkiego, co sobie zdobyło przed grudniem 81, próby przywrócenia stanu rzeczy sprzed sierpnia 80

NAPAŚĆ NA WAJDĘ

Telewizja zachodniemiecka nadała w czwartek 15 marca wieczorem reportaż o aktualnych bolączkach polskiego życia kulturalnego Sprawozdawca poświęcił sporo uwagi rewelacyjnej inscenizacji *Antygony* Sofoklesa w reżyserii Andrzeja Wajdy *Antygona* wystawiono w Krakowie z uwagi na współczesne odczytanie tego klasycznego dzieła i swoistą aktualizację niektórych elementów sztuki spotkała się ze zorganizowaną przez władze nagonką

Gdy *Tygodnik Powszechny* pochwalił Wajdę za inscenizację od razu odezwały się partyjne gazety by zganić nie tylko Wajdę ale i recenzenta *Tygodnika Powszechnego*

Wajda przyznał w rozmowie z dziennikarzem niemieckim że swiadomie nadal starogreckiej tragedii kształt współczesny i że jego stosunek do obecnej rzeczywistości politycznej w kraju jest powszechnie znany

W programie tym poruszono też sprawę aresztowania Marka Nowakowskiego Przeciw temu jaskrawemu pogwałceniu wolności kultury zaprotestowali wybitni pisarze Tadeusz Konwicki i Andrzej Szczypiorski

Co sędzić o państwie które aresztuje ludzi piora zapytano retorycznie Czy nie naraza się ono na zarzut barbarzyństwa?

W obronie uwięzionego kolegi stanął także były kaletowiec Andrzej Szczypiorski podobnie jak Tadeusz Konwicki znany z dobrej prozy i odwagi przekonany

Wywiad

z Prymasem Glemmem

Przedstawiamy obszerny wywiad z wywiadu prymasa Polski, kardynała Glempe, dla zachodniemieckiego pisma *Die Zeit*

Prymas Polski został zapytany, czy ustępuje rządowi, czy porzucił Solidarność i Lecha Wałęsę?

Takim wstępem zaopatruje zachodniemiecki tygodnik *Die Zeit* wywiad przeprowadzony z kardynałem Jozefem Glemmem, w czasie jego krótkiego pobytu w Rzymie, w drodze powrotnej z Ameryki Południowej Oto obszerny fragment

■ Pierwsze pytanie dotyczyło publicznych wypowiedzi Prymasa w Brazylii i Argentynie Odpowiedź brzmiała

Nagłówek jednej z gazet głosił „Glemp kiwkuje Wałęsę” a potem, w tekście artykułu, pisano „Glemp chwali Wałęsę”

Mój stosunek do Solidarności nie zmienił się

Dziennikarz nawiązał do określenia **teologia wyzwolenia**, użytego niedawno przez kardynała Glempe w odniesieniu do spraw polskich, w rozmowie z Andrzejem Micewskim, wydrukowanej w tygodniku *Niedziela* Zapytał w związku z tym, czy jest coś podobnego w sytuacji Ameryki Południowej i Polski Prymas odpowiedział

Wyzwolenie jako termin upolitycznionej teologii może łatwo być źle zrozumiany i źle stosowany Także w Brazylii to co bywa nazywane teologią wyzwolenia nie jest doktryną wszechobejmującą Obok niej odbywa się normalna działalność duszpasterska

Choć teolodzy w Polsce nie mówią o teologii wyzwolenia, używam tego terminu, w pewnym określonym sensie Społeczne przesłanie tej teologii wyzwolenia, jej troska o biednych nie są przecież w Polsce skierowane przeciwko bogatym bo takich nie ma A mimo to istnieje dla nas taka teologia Zawierają ją, od czasów Drugiej Wojny Światowej nauki kardynała Wyszyńskiego listy pasterskie biskupów kardynała Wojtyły i papieża Jana Pawła II Jej znaczenie polegało na apelu o wyzwolenie wewnętrzne przez prawdę i miłość, ku wolności przez wybór dobra Teologia ta nie abstrahuje bynajmniej od wymiaru społecznego Dąży do przewyższenia zła przez dobro, humanizując technikę przewagą tego co ludzkie nad wzbogacaniem się

Taka jest powszechna nauka Kościoła Ale w Polsce pada ona na szczególnie urodzajny grunt Oznacza sprzeciw wobec błędów, zarówno kapitalizmu jak i materializmu W przyszłości mogłaby się rozwinąć cywilizacja miłości

■ Rozmowca kardynała Glempe powołał się w tym kontekście na **Solidarność** i ruch odnowy, z którego **Solidarność** wyrosła Ks prymas odpowiedział

Solidarność rozumiana idealnie osiągnęła wiele na tym polu Stworzyła bowiem więzy dobrej woli i zaufania do drugiego człowieka

Powinno się mówić o Solidarności obiektywnie Z jednej strony jest bezlitosna krytyka, z drugiej tylko ślepa apologia Solidarność powstała w straszliwie trudnym momencie By wiedzieć, jak był naprawdę, trzeba by dokładnej historycznej analizy Ideal Solidarności nie znalazł odpowiedniego, psychologiczno-społecznego gruntu, aby się urzeczywistnić Pozostała jednak ()

Kolejnym tematem rozmowy była rola Kościoła w obecnej sytuacji w Polsce Kardynał mówił

Nasz patriotyzm, właściwie rozumiany, ma zabarwienie religijne i właśnie dlatego jest patriotyzmem otwartym w stosunku do innych narodów, i przy tym nie najmniej w stosunku do sąsiadów Ten patriotyzm nie ma nic wspólnego z szowinizmem

Polska była w swojej historii państwem wielu narodów, a to wymagało tolerancji także wyznaniowej W Polsce nie było stosów na których palono by kacerzy Toczone przez Polskę wojny były wojnami obronnymi, a nie zdradzieckimi Były powstania, których celem było zdobycie wolności, ale rzezi między Polakami nie było

Kościół musiał czasem, prowizorycznie i zastępczo, jak powiedział kardynał Wyszyński, przejmować zadania społeczne

Przejmował więc rolę polityczną - stwierdził dziennikarz *Die Zeit*

Wszem, ale Kościół musi przy tym zachować niezależność od spraw politycznych, bo w przeciwnym razie stałby się jedną ze stron w konflikcie

— Czy to oznacza neutralność, czy też przejęcie roli arbitra?

Zadaniem Kościoła jest jednoczyć to, co rozdwojone Kościół nie może się więc angażować, w sensie politycznym, ani w opozycję, ani w kolaborację Kościół musi pozostawić sobie swobodę przeciwstawiania się złu i wspierania dobrego

Ciąg dalszy str 8

ZA ZELAZNĄ KURTYNĄ

● **Wydalenie korespondenta "Der Spiegla"** z ChRL Tiziano Terzani, pekiński korespondent "Der Spiegla", został pozbawiony akredytacji prasowej w ChRL i po 19 godzinach przesłuchania wydany z ChRL. Chińska służba bezpieczeństwa oskarżyła go o przemyt antyków i zespolecenie portretu Mao Tse-tunga. Zachodni dyplomaci akredytowani w ChRL uważają, że wydalenie Terzaniego świadczy o poważnej walce w kierownictwie chińskim. Przebiega ona pomiędzy chińskim ministerstwem bezpieczeństwa państwowego a frakcją Deng Xiao-pinga. Chińska bezpieka pragnie dowiedzieć się, czy otwarcie się ChRL na zachód zagraża bezpieczeństwu państwa, gdyż zachodni dziennikarze pod przykrywką swej profesji podejmują akcje szpiegowskie. W ten sposób bezpieka dowodzi swą koniecznością i błędnością polityki otwartych drzwi, którą propaguje Deng.

● **Napięcie na osi Hawana-Moskwa**. Do napięcia w stosunkach sowiecko-kubanskich doszło na tle odmiennego podejścia do spraw obecności żołnierzy kubanskich w Angoli i Ameryce Środkowej. W przypadku Ameryki Środkowej Kuba pragnie negocjacji pomiędzy USA a państwami tego regionu, natomiast ZSRR zmierza do wzrostu aktywności kubanskiej w regionie w celu sprowokowania USA do akcji zbrojnej, którą potępi światowa opinia publiczna. W przypadku Angoli od czasu, gdy Kubanczyki zapobiegli zamachowi stanu zorganizowanemu przez frakcję prosowiecką angolskiej partii komunistycznej rząd angolski prezydenta Jose Eduardo dos Santosa prefe-

ruje obecność armii kubanskiej nad obecność żołnierzy z NRD i ZSRR.

● **Fala dezercji z armii afganckiej**. Po przedłużeniu obowiązkowej służby wojskowej w armii afganckiej z trzech lat do czterech nastąpiła fala dezercji z jej oddziałów. W barakach VIII dywizji stacjonującej w pobliżu Kabulu doszło do buntu żołnierzy nie mogących się pogodzić z decyzją przedłużenia obowiązkowej służby wojskowej. Szacuje się, że armia afgancka licząca 80 tysięcy żołnierzy w momencie rozpoczęcia przez reżim komunistyczny ofensywy antypartyzanckiej w 1979 roku liczy obecnie na skutek śmierci i dezercji 40 tysięcy.

● **Rumunia patriotki mają 3 bądź 4 dzieci**. W międzynarodowym dniu kobiet sekretarz rumunskiej partii komunistycznej i prezydent Rumunii N. Ceausescu wezwał kobiety do spełnienia obowiązku patriotycznego i rodzenia większej ilości dzieci. Obowiązkową normą partyjną jest co najmniej 3 bądź 4 dzieci. Według planistów rumunskich spełnienie tego wezwania partyjnego daje Rumuni szansę osiągnięcia liczby 25 milionów mieszkańców w ciągu najbliższych 6 lat. Rumunia ma jeden z najniższych standardów życia w Europie. W roku 1966 wprowadziła zakaz przerywania ciąży z wyjątkiem dla kobiet powyżej 43 roku życia, posiadających więcej niż 4 dzieci i poważnie chorych. W swym przemówieniu z okazji święta kobiet Ceausescu zapowiedział obniżenie do 15 lat wieku kobiet mogących legalnie zawieść małżeństwo oraz wprowadzenie przymusowego leczenia bezpłodnych kobiet w specjalnie powołanych placówkach medycznych.

Otrzymałmy od naszych Czytelników ubiegłoroczny wycinek gazety "Narodowiec" Sprawa jako lokalna uszła naszej uwadze choć mimo upływu miesięcy nie straciła na swej pikanterii. W związku z tym zdecydowaliśmy się na spóźnioną informację. Dalsze losy konsula generalnego nie są nam bliżej znane.

NOYELLES GODAULT (pas-de-Calais) W poniedziałek 24 października, o godz. 19.30 zandarmieria tamtejsza zatrzymała osobnika przychwyconego na gorącym uczynku kradzieży dwóch kłamek do drzwi w sklepie wielodziałowym Auchan.

Konsul Generalny PRL w Lille KRADŁ...klamki do drzwi w sklepie Auchan

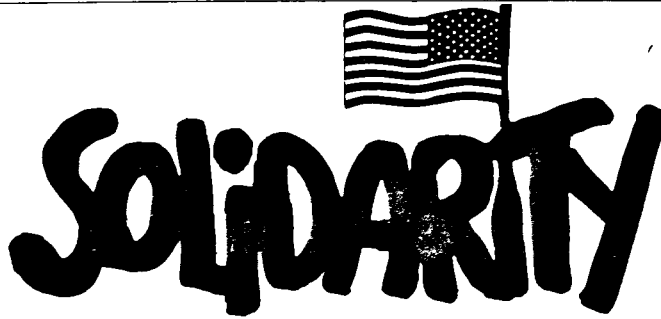
Wartość łupu: 123,60 F

Początkowo złodziej nie chciał ujawnić swojej tożsamości, ale zandarmi uzyskali w końcu jego papiery. Okazało się wówczas, że chodzi o 47-letniego Tadeusza Zycha, konsula generalnego PRL, zamieszkałego pod nume-

rem 45, Boulevard Carnot w Lille. Wartość skradzionego towaru wynosiła 123,60 F.

Skarga została wniesiona przeciwko p. Zychowi w Bethune, ale dalszy jej przebieg nie przedstawia się jasno, gdyż konsul generalny wyjechał pośpiesznie za granicę w związku ze Świętem Zmarłych. Sprawą zajęło się francuskie ministerstwo spraw zagranicznych, które zachowuje zrozumiałe milczenie.

Dowiadujemy się również, że przezorny personel konsulatu w Lille dawno pousuwał kłamki przy wszystkich drzwiach w swej siedzibie zastępując je urządzeniami elektronicznymi.

● **Amerykański ruch "Solidarnosc"**. W niedzielnym wydaniu "New York Times'a" ukazało się płatne ogłoszenie komitetu na rzecz zorganizowania amerykańskiego ruchu "Solidarnosc". Pod apelem o zorganizowanie takiego ruchu podpisało się szereg znanych osobistości amerykańskich, z których wielu reprezentuje kręgi lewicowe bądź lewackie. Apel stwierdza, że po raz pierwszy od pół wieku pojawiła się w USA możliwość zlikwidowania związków zawodowych. Możliwość tą sygnatariusze apelu upatrują przede wszystkim w antyzwiązkowej polityce prezydenta Reagana. Apel podkreśla, że istnienie związków zawodowych jest konieczne, gdyż są one nie tylko i nie głównie narzędziem

walki ekonomicznej, ale podstawą ludzkiej godności. W celu przeciwstawienia się trendowi an-

tyzwiązkowemu apel nawołuje ludzi do moralnej i praktycznej solidarności, wskazując na powstanie amerykańskiego Ruchu Solidarnosc. Apel podkreśla, że wszyscy sygnatariusze apelu solidaryzują się ze wspaniałą walką polskich robotników o prawo do związków zawodowych. Nagłówkiem apelu stanowi napis "Solidarity" z flagą amerykańską, analogia napisu "Solidarnosc" z flagą polską.

Antonow znowu w więzieniu

Włoski Sąd Najwyższy zarządził przeniesienie Siergieja Antonowa, Bułgara podejrzanego o udział w spisku na życie papieża Jana Pawła II, z aresztu domowego z powrotem do więzienia. Sąd Najwyższy podtrzymał więc decyzję sądu niższej instancji z 13 stycznia. Antonowowi zamieniono więzienie na areszt domowy na polecenie sędziego śledczego, który oświadczył, że skłonił go do tego stan zdrowia Bułgara. Do chwili aresztowania w listopadzie 1982 r. był

on dyrektorem biura Bułgarskich Linii Lotniczych w Rzymie. O udział w spisku oskarżył go Mehmet Ali Agca, turecki zamachowiec odsiadujący wyrok dożywocia za targnięcie się na życie Ojca Świętego.

Antonowa nie postawiono formalnie w stan oskarżenia. Włoskie sądy wydały jednak szereg nakazów zatrzymania go w areszcie śledczym na czas prowadzenia dochodzenia w sprawie jego udziału w spisku.

Bułgarskie powiązania

NARKOTYKI ZA BRONĀ

Ciąg dalszy

W ciągu trzech lat we włoskim mieście Trento władze wykryły i postawiły w stan oskarżenia ponad dwustu handlarzy heroiną, przemytników i finansistów, których zakonspirowana sieć handlowała również bronią i amunicją na skalę tak ogromną, że byłaby w stanie wyekwipować niejedną armię. Jeden z oskarżonych - pracownik włoskiego magistratu Carlo Palermo - powiedział, że tylko w 1981 roku przemycili oni ponad 4 tys. kg heroiny najwyższej jakości.

Jeszcze większe ilości surowej morfiny były sprzedawane do, pozostających w rękach mafii, laboratoriów na Sycylii i w północnych Włoszech, które z kolei przerabiały ją na czystą heroinę i rozprowadzały dalej wśród tłumu importerów ze Stanów Zjednoczonych. Natomiast czysta heroina pochodząca z laboratoriów Bliskiego Wschodu była przeznaczona głównie dla europejskich nalożowców, a tylko nieznaczna ich część trafiała do Stanów Zjednoczonych. Chociaż ilości narkotyków trochę się wahały to jednak arytmetyka jest nieubłagana. 4 tomy heroiny dawały pośrednikom 250 mln dolarów czystego zysku, podczas gdy heroina przemykana do Stanów przynosiła około 1 miliarda dolarów rocznie. Zyski wracały do Włoch tajemnymi kurierskimi szczykami lub były składane bezpośrednio w tajnych kontaktach szwajcarskich, często pod przykrywką zakładanych tylko dla kamuflażu firm. Większość tych pieniędzy była przeznaczana wkrótce na za-

kup broni, której przetransportowanie do Afryki i na Bliski Wschód przynosiło ponad 100-procentowy zysk.

Gdy tylko międzynarodowy wywiad rozciągał sieci nad jakimiś przedstawicielami rzekomo przemysłowych lub handlowych organizacji umiejscowionymi w Sofii, takimi jak np. Sallah Wakkas, turecki przemytnik narkotyków Bekir Celenk (Agca wskazał Celenka jako mężczyznę, który zaoferował mu ponad milion dolarów za zabicie Jana Pawła II). Po tym oświadczeniu Bułgaria ogłosiła, że Celenk został zatrzymany. Przypuszcza się, że żyje on spokojnie w Bułgarii pod ochroną bułgarskich sił "porządku i bezpieczeństwa", czy Mustafa Kisacik, Kintex natychmiast rozciągał nad nimi swe opiekuncze ramiona.

Głównym strategiem całego spisku był Henry Nikolaki Arsan - Syryjczyk, który w końcu lat szesdziesiątych pracował jako główny dostawca surowej morfiny dla ówczesnego Francuskiego Łącznika. W kwietniu 1973 roku Arsan wpadł usiłując sprzedać 200 kg surowca rządowemu agentowi Stanów Zjednoczonych na Włochy.

Złapani na gorącym uczynku zgodził się zostać informatorem obu rządów amerykańskiego i włoskiego. Ale sprytnemu Syryjczykowi udało się ukryć podwojną rolę, podczas gdy spokojnie kontynuował swój przestępczy proceder, jednocześnie wydawał siłom bezpieczeństwa swoich niewygodnych konkurentów. Jedną bardzo istotną informację Arsan zatrzymał dla sie-

bie, że był on bardzo ważnym, stałym klientem Kintexu. Wystarczająco ważnym, żeby w początkach lat siedemdziesiątych Kintex przydzielił mu ekskluzywną wille w Sofii.

Od 1975 roku do 1982 roku Arsan zainwestował miliony dolarów w przestępcze machinacje Kintexu. Zajmował się przede wszystkim przetrzymaniem broni, głównie pistoletów maszynowych Kalasznikowa, z Bułgarii do lewicowych i ekstremistycznych organizacji Libanu i Turcji.

W 1981 roku działając pod przykrywką firmy Stiban International Transport z siedzibą w Milano, Arsan przestał zaopatrywać w broń terrorystów. Zaczął zaopatrywać narody. W październiku 1981 roku zainwestował wspólnie z mafią na przykład "skromną" sumę 8 mln dolarów w zamówienie dwudziestu bojowych czołgów produkcji amerykańskiej M-48. Dokumenty wymagane w celu uznania całej transakcji za legalną wskazywały jako odbiorcę członka NATO Turcję. W rzeczywistości zakupu dokonywał Iran.

W 1982 roku Arsan - jak zwykle używając fałszywych dokumentów - zainwestował kolejne parę milionów dolarów w zakup 80 szybkostrzelnych działek przeciwlotniczych z Francji. Znowu odbiorcą był Iran - silnie nagłona działaniami wojennymi przeciw Irakowi. W marcu 1982 roku Arsan nabywa na potrzeby Iranu 6 ton amunicji i lekkiego uzbrojenia piechoty z Rumunii.

W lipcu 1982 r. Arsan inwestuje prawie 3 mln dolarów w ogromny transport amunicji portugalskiej. Tym razem odbiorcą był Irak, a Kintex otrzymał swoją "dole" za ochronę. Wreszcie w listopadzie 1982 r. Arsan został aresztowany we Włoszech za handel bronią i narkotykami. W tym czasie władze odebrały kilka informacji teleksowych przeznaczonych dla przedsiębiorstwa Stiban, które ewidentnie dowodziły, że Arsan był w trakcie negocjacji w kolejnej transakcji bronią - tym razem na 250 mln dolarów. Dostawa miała dotyczyć niektórych najnowocześniejszych osiągnięć zachodniego przemysłu zbrojeniowego - w pełni wyposażonej kanonierki Bell 209 COBRA i 20 zachodniemieckich czołgów Leopard. Najskuteczniejszych i najbardziej operatywnych czołgów świata. Uderzenie takiej siły ognia na jakiegokolwiek państwo Bliskiego Wschodu byłoby druzgocące.

Organizacja Celenka brała także znaczący udział w kremlofskim programie destabilizacji Turcji. Turcja - żywotny sprzymierzeniec Zachodu, graniczący z imperium sowieckim i chroniący wschodnią flankę NATO - była od dawna celem destruktywnych zakusów władców Rosji. Jak ocenia wywiad turecki tylko w latach 1968-1972 ponad 70 tys. sztuk broni zostało przemyconych do kraju w zamian za narkotyki w olbrzymiej większości przez bułgarski Kintex. Pomiędzy sierpniem 1978 i lutym 1980 roku Kintex wysłał do rebeliantów kurdyjskich we wschodniej Turcji 30 mln nabożów, 25 tys. regenerowanych pistoletów Kalasznikowa - każdy z 5 zapasowymi magazynkami. Cena - 445 dolarów za Kalasznikowa była dwukrotnie jak na owe czasy zawyżona, ale zapłata była niezwykła - surowa morfina.

Opr. E.R.

Dokonczenie w następnym numerze

Dokonczenie ze str 6

Zachodniemiecki dziennikarz zauważył tu, że nie odnosi się to chyba do świeckich katolików Prymas powiedział

Naturalnie Księża muszą się trzymać bardziej z dala od gorącego żelaza codziennego życia Kiedy na przykład uwolnię pewnego księdza od nacisku grupy ludzi którzy chcą słyszeć od niego tylko jeden rodzaj kazań, stało się to dla dobra tego księdza i dla dobra także duszpasterstwa w tej parafii Świeccy mogą natomiast angażować się w życie publiczne w stopniu który odpowiada ich religijnemu i obywatelskiemu sumieniu

Świeccy natomiast mogą się angażować w życie publiczne w stopniu który odpowiada ich religijnemu i obywatelskiemu sumieniu Powstają przy tym czasem konflikty sumienia Ich powodem jest taka struktura społeczna której ideologia jest sprzeczna z nauką Kościoła i która nie pozwala na żaden pluralizm polityczny w rozumieniu fachowym A mimo to nie wszystko w tej strukturze jest złe Wiemy, że struktury polityczne i społeczne mogą się zmieniać, pod wpływami ludzi, którzy żyją i działają w obrębie tych struktur

Na tym właśnie polega zadanie katolików, na nadawaniu strukturom katolickiego ducha

— Czy to jest w dzisiejszej Polsce możliwe?

Kardynał Wyszyński powiedział kiedyś bardzo mądrze, że komunizm nie jest w Polsce zjawiskiem przejściowym ani krótkotrwałym Kościół ma więc obowiązek prowadzenia dialogu z rządem, nie rezygnując przy tym ze swoich zasad

— Czy w czasie rozmów z generałem Jaruzelskim kardynał Glemp traktuje go jako przedstawiciela komunizmu w Polsce?

Przede wszystkim rozmawiam z nim jak z Polakiem, z takim, który rządzi krajem w określonych jednak warunkach i okolicznościach Jako Polacy, mamy wiele wspólnego, ale nie ukrywamy też przed sobą zasadniczych przeciwności

Poruszono następnie kwestię niepowodzenia staran o pojednanie narodowe w Polsce Kardynał Glemp mówił

Niepowodzenie było wynikiem nie tylko spraw politycznych, ale i wysokiego stopnia emocjonalizmu który towarzyszy zawsze konfliktom społecznym Obie strony przeważnie zarzucają sobie wzajemnie brak gotowości do ustępstw i kompromisu Dlatego ja sam nie mówię już o pojednaniu, a żeby nie być źle zrozumianym Trzeba by dziś zacząć od czegoś w rodzaju pokojowego współistnienia, a to jest najniższy stopień społecznego współżycia

— Czy miałyby to oznaczać tylko życie obok siebie, a nie współżycie rządzących i rządzonych?

To nie, więcej niż to Współistnienie nie wyklucza dialogu Przepaść ideologiczna jest wprawdzie głęboka ale dialog jest konieczny dla istnienia państwa Może doprowadzić do minimum zaufania między władzą państwową a obywatelami, ale jest to proces trudny i długotrwały, a przeszkadza mu owa przepaść ideologiczna, której nie można usunąć samymi sloganami I tak, zabijanie krzyży ze szkół pod pretekstem przepisów prawnych i wynikające z tego protesty i rozgoryczenie ludzi wykazują jak głęboko odczuwana jest ta przepaść, a także jak zbyt konsekwentne rozdzielanie Kościoła i państwa prowadzi czasem do czegoś w rodzaju wiwisekcji, do naruszania żywej substancji

Tematem rozmowy były też perspektywy formalnego porozumienia między Kościołem i państwem Kardynał Glemp powiedział

W naszej interpretacji chodzi o uregulowanie prawne położenia Kościoła w Polsce, o uznanie go za osobę prawną, ale również o uznanie osobowości prawnej diecezji, parafii, seminariów i niektórych organizacji kościelnych Jesteśmy zdania, że po takim porozumieniu mogłoby nastąpić nawiązanie stosunków dyplomatycznych między Polską a Stolicą Apostolską Ale porozumienie nie stanowi tu warunku wstępnego Mogłoby do tego dojść jeszcze w marcu

Na zakończenie wywiadu, kardynał stwierdził jeszcze, że dla niego i Kościoła w Polsce, istnieją minimalne tylko możliwości pośredniczenia między Watykanem a innymi krajami Europy wschodniej Misja Kościoła jest jak uczył kardynał Wyszyński, niezależna od istniejących systemów społecznych

MIGAWKI

● Przedstawiciel PLO w USA oznajmił, że PLO złoży odpowiednie podanie w MKOL by moc powołać palestyńską ekipę olimpijską i wysłać ją na igrzyska letnie do Los Angeles MKOL oznajmiła na razie nieoficjalnie, że będą trudności, gdyż zgodnie z regulaminem MKOL narodowa ekipa olimpijska i jej nazwa muszą się odnosić do określonego terytorium

● Nowy ambasador bułgarski we Włoszech Włoskie ministerstwo spraw zagranicznych podało, że zaakceptowało R. Nikołowa jako nowego ambasadora Bułgarii we Włoszech Poprzedni ambasador został odwołany przed 15 miesiącami gdy w stosunkach włosko-bułgarskich doszło do gwałtownego wzrostu napięcia na skutek bułgarskiego udziału w zamachu na życie Jana Pawła II

● Szwajcaria prawie w ONZ? Nizsza izba parlamentu szwajcarskiego po 11,5 godzinnej debacie stosunkiem głosów 112 do 78 uznała, że Szwajcaria powinna przystąpić do ONZ Decyzja ta musi zostać zatwierdzona przez izbę wyższą parlamentu by mogło dojść do ogólnonarodowego referendum w sprawie przystąpienia Szwajcarii do ONZ Kwestia ta jest od wielu lat żywą kontrowersją w Szwajcarii, gdzie wielu Szwajcarów uważa, że przystąpienie ich kraju do ONZ podważy jego tradycyjną neutralność

Republika Południowej Afryki udzieliła azylu politycznego agentowi KGB i jej zawodowemu mordercy J Stasinskiemu

UWAGA!

Zniżkowa prenumerata ECHA TYGODNIA dla nowych Czytelników tansza o 30% Tylko \$17.50

za pół roku

● Czek lub "Money Order" prosimy wystawić na Echo Tygodnia
● Na odwrocie podać imię, nazwisko, adres i kod pocztowy
● Adres Echa str 2 z lewej u góry

Oferta obejmuje też osoby, które korzystały z bezpłatnej prenumeraty

Gdzie zdobyć nowe kwalifikacje - bezpłatnie?

Rząd Federalny, kosztem 1,2 miliarda dolarów, prowadzi program szkoleniowy dla osób, którym brak kwalifikacji stoi na przeszkodzie w uzyskaniu godziwej zapłaty za pracę Program ten daje im nadzieję i szansę życiową

Są wśród nas Kanadyjczycy, którzy padli ofiarą warunków życia i pracy w środowiskach dotkniętych chronicznym bezrobociem

Departament Zatrudnienia i Imigracji rządu kanadyjskiego przeznaczył przeszło milion dolarów rocznie, by umożliwić pracownikom w całej Kanadzie szkolenie dające szansę uzyskania lepszej pracy W czasie bezpłatnego szkolenia, osoby te mogą pobierać ubezpieczenie od bezrobocia - Unemployment Insurance Benefits - lub

otrzymać wypłaty z funduszu szkoleniowego - training allowances Innymi, szkoleni w miejscu pracy, nadal będą otrzymywać pobory Ich pracodawca otrzyma zwrot części wypłaconego im wynagrodzenia i części kosztów szkolenia

Aby uzyskać więcej informacji o tym programie i o innych programach, rządu kanadyjskiego, proszę tylko wypełnić i wysłać poniższy kupon

Return this coupon to Publications Canada
P.O. Box 1986
Station B
Ottawa Ontario
K1P 6G6

Please send me the booklet "Canada - Where Else?" in

ENGLISH GREEK
 FRENCH ITALIAN
 CHINESE PORTUGUESE
 GERMAN UKRAINIAN

NAME _____
ADDRESS _____
CITY _____ PROVINCE _____
POSTAL CODE _____

5528-MP-1 **Canada**

TRANSLATED BY ECHO TYGODNIA

Employment & Immigration

KANADA

gdzie jak nie tu? **Canada**

WIADOMOŚCI Z ŻYCIA POLONII MONTREALSKIEJ

Adres redakcji
12453 pavillon, Pierrefonds
Que H8Z 1M6
Korespondenci
Tel 683-2576
Ogłoszenia i prenumeraty
Tel 737-3945, 727-7257

SPRAWOZDANIE PREZESA POLONIJNEJ KASY KREDYTOWEJ W MONTREALU

Sprawozdanie za rok 1983

W roku 1983 obchodziliśmy 30-lecie naszej instytucji finansowej. Z tej okazji zarząd urządził uroczysty bankiet, który skupił Polonię montrealską z jej wybitnymi przedstawicielami na czele. W ten sposób oddaliśmy zasłużony hołd tym wszystkim, którzy przyczynili się do rozwoju naszej Kasy, a jednocześnie podkreśliśmy rolę jaką odegrała ta placówka w historii Polonii montrealskiej. Na bankiecie byli obecni przedstawiciele Federacji Desjardins, Pan Claud Boivin, wiceprezydent federacji, w swoim przemówieniu podkreślił zasługi działaczy oraz wyraził całkowite zaufanie co do przyszłości naszej kasy.

Jednocześnie rok 1983 był rokiem stabilizacji stopy procentowej, która miała bezpośrednią reperkusję w życiu ekonomicznym Kanady i oczywiście naszej Kasy.

Rok 1983 zamknęliśmy aktywnym 3 791 411 \$, czyli w porównaniu do roku 1982 nastąpił wzrost o 9,6%. Uważamy, że jest to bardzo dobry postęp mimo trudnych warunków ekonomicznych, oraz akcji prowadzonej przez byłego członka zarządu przeciw działaczom Kasy, a tym samym przeciwko naszej Kasie. Również ponad trzy miesięczna nieobecność pana Kierownika Z Lachedra, nie pomogła nam z tego tak trudnego okresu zarząd dzięki kolektywnej i fachowej pracy wyszedł z bardzo dobrymi rezultatami. Nasze dochody wzrosły w układzie porównawczym o 33% w stosunku do roku 1982. Natomiast nasz dochód czysty wyniósł 19 945 \$ w cyfrach absolutnych. W tym samym okresie ilość naszych członków wzrosła o 11%, tak więc stan członków na 31 grudnia był 1091.

Zgodnie z decyzją walnego zebrania zarząd podjął decyzję o komputeryzacji Kasy. Tak więc prace analityczne są już w toku i wg informacji udzielonych przez federację system będzie operacyjny w maju tego roku.

Wprowadzenie komputera jest wydarzeniem wielkiej wagi dla polonii montrealskiej i dla Kasy, ponieważ nasi członkowie będą mieli około 55 punktów w których będą mogli dokonywać transakcji bez przyjeżdżania do Kasy. Tak więc jednocześnie rozwiązujemy problem położenia geograficznego Kasy. Decyzje o wprowadzeniu komputera podjęliśmy po wnikłej analizie finansowej oraz uwzględniając potrzeby nowoczesnej instytucji finansowej.

Mimo przeszkoleń operacyjnych, które otrzymał nasz personel, zarząd podjął decyzję aby wszyscy pracownicy Kasy ukończyli przynajmniej jeden kurs programowania na jakiegokolwiek uczelni montrealskiej. Uważamy że tylko w pełni wykwalifikowany personel może być podstawą rozwoju i rozbudowy naszej instytucji, dlatego kładziemy szczególny akcent na sprawy szkolenia i kwalifikacji. Nie myślę, że należy jeszcze kogokolwiek przekonywać o słuszności naszej polityki, wystarczy zobaczyć bilanse Kasy za okres działalności Pana Kierownika Z Lachedra. Równocześnie jesteśmy przekonani że nowy system pozwoli nam na zwiększenie ilości członków oraz na podniesienie aktywności.

Proszę Państwa, rok 1983 zakończyliśmy pozytywnym akcentem który na pewno będzie miał reperkusje na operacjach kasowych. Pragnę podkreślić że obecni członkowie zarządu w składzie Prezes Zenon Mazur wiceprezes - Jan Basik, sekretarz - Tadeusz Rzewucki, członkowie Zarządu Karol Kobylinski, Stanisław Munk, Alfred Lenarciak, ks Zenon Salinski, Władysław Stepien, wszyscy wywiązali się ze swoich zadań i obowiązków w sposób wzbudzający uznanie i szacunek. Jako prezes zarządu miałem przyjemność i zaszczyt przewodniczyć i koordynować prace tak wspaniałego zespołu działaczy znanych całej polonii montrealskiej z ich postawy społecznej oraz pracy konstruktywnej dla organizacji polonijnych. Jestem przekonany że wszyscy którzy umiemy ocenić prace instytucji finansowej na pewno ocenią ją w wymiarze proporcjonalnym do jej wielkości.

ZENON MAZUR

SPRAWY HARCERSKIE

Zbliża się lato i z nim nowe zagadnienia. Chcę pisać o sprawach harcerskich a właściwie o obozach harcerskich. Harcerstwo w Montrealu jest w tej dobrej sytuacji że na swą działalność otrzymuje pokasną sumę pieniędzy z Fundacji Społeczno-Kulturalnej jest rzeczą ważną aby te pieniądze były wykorzystane w jak najlepszy sposób i przyniosły dobre efekty. Od lat część młodzieży harcerskiej wyjeżdża na obozy harcerskie do Barys Bay ma to dobrą stronę gdyż pozwala na nawiązanie bliskich kontaktów z harcerstwem innych dzielnic Kanady a atrakcyjność dużego zgrupowania pozwala na większe możliwości wykazania sprawności harcerskiej teren jest malowniczy i przystosowany do tego rodzaju akcji. Głównym minusem to odległość około 300 mil przy dzisiejszej cenie benzyny wy-

cieczka ta jest bardzo kosztowna i wiele rodzin nie może sobie na to pozwolić zwłaszcza że rodzice uważają za swój obowiązek chociażby raz podczas trwania obozu odwiedzić swe pociechy. Jak rozwiązać ten problem w tym roku z wiadomości które do mnie dotarły w tym roku nie przewidziany jest wyjazd montrealskiej grupy harcerskiej do Barys Bay ponieważ duża ilość czynnych harcerki planuje wyjazd na kurs języka polskiego na KUL u Na terenie Montrealu pozostanie w okresie lata pewna część starszych harcerki i harcerzy i na pewno dobry materiał instruktorski bez zajęcia. W ubiegłym roku wysłaliśmy dzieci zwłaszcza nowo przybyłych do Kanady z braku polskiego obozu na obóz angielski nie można dopuścić do tego w tym roku mamy pieniądze dobry materiał instruktorski ładne tereny w pobliżu Montrealu i dużo dzieci którym trzeba pomóc w spędzeniu kilka tygodni lata na powietrzu w środowisku polskim. Proponuję o zwrócenie się do pana Furmana aby udzielił swego ładnego terenu w Rawdonie na Obóz Harcerski i wiem że on na pewno nie odmówi zresztą w latach poprzednich nie jednokrotnie już udzielał swego terenu czy to na pikniki lub też obozy harcerskie. Krytycy mojej propozycji powiedzą że przecież ta młodzież lub dzieci nie są harcerzami lub też zuchami nie można używać pieniędzy przeznaczonych na cele harcerskie. Na rzekamy na brak nowego narybku do drużyn harcerskich i zuchowych. Pewien jestem że po takim obozie pod kierunkiem harcerstwa drużyny harcerskie i zuchowe zostaną poważnie zasilone. Piszę ten artykuł aby dać pod rozwagę i przemyśle osobom zainteresowanym tym problemem a jeśli one uznają że ma ręce i nogi to zacząć już działać dzisiaj bo czas biegnie szybko.

J BASIK

BIAŁE ORLY W FINAŁACH!

Dobiegają końca rozgrywki halowe w piłce nożnej w I grupie w której z dużym powodzeniem występuje drużyna White Eagles Towarzystwa Białego Orła z Montrealu. Po zakończeniu meczów w lidze polska drużyna uplasowała się w pierwszej czwórce drużyn które rozegrają pomiędzy sobą mecze finałowe. W ostatnich meczach polskie drużyny uzyskały następujące rezultaty:
Biały Orzeł A Y M H A Hacooh 1 3 (0 2)
Mecz odbył się 26 02 br a honorową bramkę dla polskiego zespołu strzelił Grzegorz Pajor. W meczu rozegranym 4 03 br Biały Orzeł A pokonał wysoko

Chalaco w stosunku 7 3 (2 0). Bramki dla naszego zespołu uzyskali Marek Drewiak 3 Grzegorz Pajor 2 Wittek Mar chlewski 1 T Piszewski 1. W ostatnim decydującym o awansie meczu rozegranym 11 03 br Biały Orzeł A pokonał S A S 4 3 (2 2). Bramki strzelił Grzegorz Pajor - 2 Janusz Hryc 1 a jedna padła ze strzału samobójczego. Zespół Biały Orzeł B rozegrał w dniu 25 02 br mecz z Ste Louise remisując 2 2 (0 1). Obie bramki uzyskał Darek Grynuik. W następnym meczu rozegranym w dniu 3 03 br Biały Orzeł B zremisował z Aures 0 0. Biały Orzeł B grał w następującym składzie:
● Henryk Włodarczyk
● Adam Winiarczyk Janusz Burnatowski, Piotr Skalak Edward Sobczyk, Marian Kos Władysław Flis Darek Grynuik Grzegorz Lodyga

K P

Notariusz
LYDIA DRAGAN
Notaire - Notary
1117 STE-CATHERINE O
Suite 505
Montreal, Quebec
H3B 1H9
SUCC / BRANCH
7035 Belanger E
Montreal Quebec 66-77
HIM 3E2

Polska Kasa Oszczędności
w Montrealu
65 Sherbrooke Str E. Suite 103
Tel 845-3534
Oferuje Poloni na wyjątkowo
dogodnych warunkach wszelkiego
rodzaju pożyczki i najlepsze
oprocentowanie za sumy złożone
w Kasie.
Kasa otwarta Od poniedziałku
do srody między godz 10 00 a
15 00, w czwartek od 10 00 do
19 00, w piątek od 10 00 do 20 00
i w sobotę od 10 00 do 12 00.

POLISH INTERPRETERS,
TRANSLATORS and TUTORS
(Canada) Reg'd
POLSKIE BIURO TŁUMACZY
(Canada) Reg'd

Tłumacze przysięgli, wielojęzyczni. Tłumaczenia dyplomów, matur, testamentów, wyroków sądowych, akt stanu cywilnego, oraz "na żywo" w sądzie, instytucjach, etc. Pisanie podan Sporządzenie zestawień podatkowych (Income Tax) Nauka języków

o r a z
POLISH PROFESSIONAL
PERSONNEL (Canada) Reg'd
POLSKIE BIURO POSREDNICTWA
PRACY dla PRACOWNIKÓW
WYKwalifikowanych
(Canada) Reg'd

Negocjowanie kontraktów o pracę, przygotowanie curriculum-vitae - resumé, interview u pracodawców, etc.
44 Notre Dame East, suite #6,
Montreal, Que (Canada)
TEL (514) 879-1375
H2X 1B9

(Umówienie wizyty wskazane)

61 72

AGATA FUR

Futra, kapelusze, nowe i okazjone. Renowacje, czyszczenie. Wysyłam do Polski. Wł. Haima KOZŁOWSKI
366 Mayor Str suite 414
Montreal
Tel (514) 845-0508

TATRA TRAVEL SERVICE LTD PEKAO DEALER - Własc E STASIAK

DOLARY kupony do wyboru mieszkania samochody. Materiały budowlane maszyny rolnicze. Wszelkie wyjazdy drogą lotniczą i morską. Wakacje na południe sprawy paszportowe, wizowe sprowadzanie rodzeństwa.

3628 St Laurent Blvd
TEL 849-3451 lub 849-5012

Elżbieta Grazyna WRÓBLEWSKA
WSZELKIE UBEZPIECZENIA
Mając szeroki wybór kompanii polis staram się zawsze dokładnie dopasować rodzaj i cenę ubezpieczenia do potrzeb.
Po wszelkie informacje proszę dzwonić
672-9260, 861 7736 lub 879-1375

BIURO PODROŻY
VOYAGES YUL TRAVEL Ltd
465 Francois Xavier Street
MONTREAL, QUE M2Y 2T1
TEL 845 - 5184 lub 879 - 1375
(Metro Place d Armes blisko restauracji "Stash Cafe")

Podroże lotnicze morskie etc. Odwiedzając Polskę kraj ojców kolebkę kultury polskiej podróżując samolotami LOT' oraz statkiem Batory' Tłumaczenia oraz legalizacja dokumentów załatwianie formalności przygotowanie Income Tax etc.
Solidna uprzejma obsługa
Soboty oraz wieczory Tel 879-1375
Po polsku mówi pani Piaskowska

70-82

Z VANCOUVERU

Tego jeszcze nie było

"Konopielka" według prozy E Redlinskiego, niezwykle popularne i wysoko cenione w Polsce przedstawienie, nie jest znane Poloni kanadyjskiej. Podobnie Teatr Jednego Aktora, nazywany również teatrem małych form, nie był do tej pory prezentowany przez, tak rzadko goszczących w Kanadzie, aktorów z Polski. Dlatego wielkie uznanie należy się Jerzemu Kopczewskiemu, czyli "Buleczce" za to, że miał odwagę wystąpić na polonijnych scenach ze swą niecodzienną formą spektaklu. Dla osób przyzwyczajonych do teatru tradycyjnego Teatr Jednego Aktora w pierwszej chwili może być zaskoczeniem, może również wydać się trudniejszym w odbiorze, gdyż uboga dekoracja i tylko jedna postać na scenie zmuszają widza wyobrazić do większego wysiłku. Jest to jednak forma teatru szczególnie trudna dla aktora, który przez pół godziny wy-

Jerzy Kopczewski w roli chłopca w "Konopielce"

łącznie na swoich barkach musi dźwigać całość przedstawienia. Ale niedarmo pisano o Kopczewskim, że "potrafi przeistoczyć się w uosobioną postać. Przystaje być Buleczką. Przystawia się na inny wymiar i będąc sam na scenie "fascynuje przez cały czas publiczność".

W czasie spektaklu pokazanego w Vancouver w Domu Polskiego Towarzystwa "Zgoda" 17 lutego Jerzy Kopczewski wykonał bezbłędnie swoje zadanie, naprawdę przykuwając uwagę widza wyłącznie słowem, mimiką i gestem. Jedynymi bowiem przedmiotami znajdującymi się na scenie i mającymi mu pomoc w wytworzeniu nastroju były krzesło, pieńek, wiązka patyków i kubek z wodą, a w tle ogromnych rozmiarów malowidło przedstawiające wiejską polną drogę i samotną kapliczkę w polu, pejzaż charakterystyczny dla wschodniej części. Bez trudu jednak bawił widownię niepowtarzalnym humorem "Konopielki", przeistaczając się w poszczególnych bohaterów różniących się nie tylko wiekiem, ale i płcią.

Z przyjemnością polecam wszystkim obejrzenie tego spek-

taklu, bo, po pierwsze, jest to forma, z którą warto się zapoznać, po drugie, przedstawienie odpręża i pobudza do szczerego śmiechu, a po trzecie, aktor żywo i autentycznie opowiada o polskiej wsi, do której wielu z nas - Polaków osiadłych tutaj od czasu do czasu tęskni. Dobrze by było, aby doszły do skutku plany zorganizowania Jerzemu Kopczewskiemu tournée po całej Kanadzie. A tym czasem Polonia w Vancouver czeka na obiecany występ "Buleczki" w maju z dwoma kolejnymi przedstawieniami "Colas Breugnon" i "Dworzec w Monachium".

Bożena FELSZ
Vancouver

Część I

W OBRONIE

Sytuacja w kraju wciąż ta sama W przygotowaniu pokazowe procesy polityczne czołowych przedstawicieli opozycyjnych, uwięzionych na podstawie sfabrykowanych oskarżeń Przywódcy Solidarności w więzieniach I w tym właśnie momencie gazeta "Związkowiec" - stosując niespotykany chwyt dziennikarski - jako artykuł dyskusyjny drukuje fragmenty książki nie znanej bliżej człowieka, który dowodzi słuszności i naturalności biegu wydarzeń, a oskarżenia jego są tak samo sfabrykowane, jak i te, nad którymi biedzą się sprzedajni "prawnicy w PRL

Doprawdy czasami trudno jest stwierdzić, czy ma się do czynienia z typową dywersją propagandy komunistycznej (mogącej w koncu panoszyć się także i tam gdzie można publikować wszystko, co się chce, i nie bac się cenzury) czy też z typową sytuacją kompletnego braku zdolności do logicznego myślenia I jeżeli w takim przypadku ktos na dodatek zaprasza do dyskusji nad wypocinami, co do których powstaje wątpliwość powstac może, to sprawa wygląda doprawdy groteskowo!

A tak zabieram głos gdyż w tej konkretnej sprawie chodzi nie tyle o bezkarne spekulacje ledwo wykształconego umysłu lecz o zuchwały napad na Solidarnosc, jej przywódców i ideały, które reprezentuje Odbywa się to metodą podawania kropli trucizny w lampce wina A więc komunizm to zło najgorsze, które trzeba zniszczyć, koscioł - dobro najwyższe którego trzeba bronic, zas Solidarnosc, owszem była w porządku ale miała też swoje cienie

Te oto zgola logiczną konstrukcję przyjął pan St KOZANECKI, autor "odkrywczej" pracy "Polska 1980-1982 - światła i cienie" której to fragmenty dane nam było poznać dzięki zapobiegliwości starej, wypróbowanej i powszechnie znanej gazety "Związkowiec"!

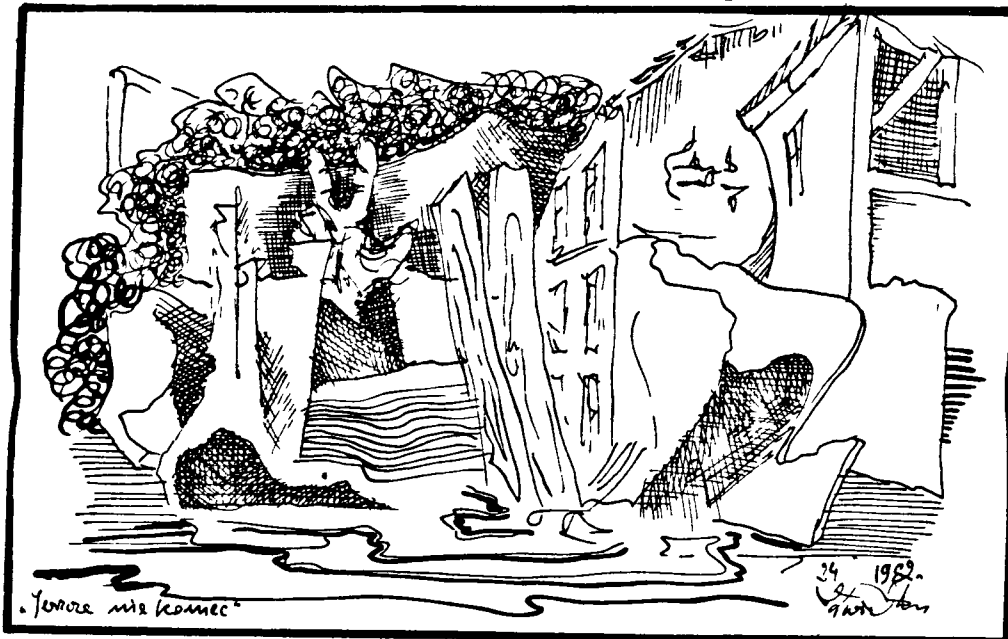
METODA ATAKU

Pierwszy odcinek jest niepozorny, a nawet rzekłbym zachęcający Autor upatruje imperializm sowiecki i polską nomenklaturę za główne przyczyny tragedii grudniowej 1981 r Problem można bez szkody uprościć Otóż system komunistyczny charakteryzuje się dążnością do podporządkowania sobie wszystkich dziedzin życia i posiadania pełnej kontroli nad nimi Wyklucza to zatem jakąkolwiek możliwość powstania i swobodnego rozwijania się organizacji, ciał, tworców podobnego typu poza kontrolą systemu Dla precyzji dodajmy, że kontrola to coś więcej niż nadzór, bowiem zakłada ona korektę kontrolowanych dziedzin W tak skonstruowanym systemie nie ma miejsca na Solidarnosc, dlatego jest ona już od momentu swych narodzin skazana na śmierć Fenomen jej powstania jest wyjątkiem od reguły, dalsze jej losy regułą potwierdzają Takie jest skrótowe, teoretyczne wyjaśnienie tragedii 1981

Niestety to co pisze dalej jest coraz bardziej niesłychane, albowiem pan Kozanecki kresli wizję zupełnie sprzeczną z przyjętą koncepcją Otóż Solidarnosc przegrała dlatego, powiada, że ludzie z KOR-u przetruli do władz Solidarności i poczęli ją manipulować Sprowadziło to związek na pozycje walki politycznej "W praktyce dane pierwszeństwo prawie całkowicie polityce, kosztem problemów ekonomicznych" - pisze nasz arbiter I to ją zgubiło Winą KOR-u to że manipulował, winą Solidarności, że się dała A jusc! Co więcej KOR usiłował wciągnąć i Koscioł do całej rozruchy próbując obniżyć Koscioł do poziomu partii politycznej () stara się wciągnąć Koscioł w konflikt z państwem Ale

Koscioł się nie dał - więc przetrwał Najgorsze dla autora przede wszystkim jest to, że KOR rzekomo próbował przejąć władzę od marszałków - prosowieckich (stalinowcy), by sam mógł zająć ich miejsce, co byłoby dla Narodu wyjściem z deszczu pod rynnę Nie jest bowiem dla Kozaneckiego tajemnicą, że KOR - to trockisci, czyli marksisci antysowieccy "Nie po to staraliśmy się wyjść spod politycznego i ideowego jarzma stalinowców by wpasć w orbitę kierowaną przez trockistów"

Nie trzyma mi się "kupy" określenie ostatecznego celu KOR-u, bo raz jest to ponowne zajęcie miejsc stalinowców i ponowne wzięcie w cugle Narodu, a w innym miejscu celem KOR-u okazuje się być chęć reform, ale w ramach istniejących układów politycznych "Robiono wszystko aby przeciwnika prowokować, by go osmieszyć, zamiast go uspokajać, dając do zrozumienia, że chce się zmiany, ale nie przewrocenia wszystkiego do góry nogami" Jak wyjaśnić ten paradoks?

CO MI TO PRZYPOMINA

Za krótko tu jestem, by zapomnieć głosu umundurowanych spikerów TV dających słowo honoru, że Solidarnosc dała się zmanipulować, że opanował ją KOR, KPN i inne elementy antysocjalistyczne wszelakiej masy, że z obrony interesów ludzi pracy zesłała do roli partii politycznej (mieszanie się do polityki jest grzechem głównym w komunizmie), że szalency polityczni chcą przejąć władzę, prowokują i osmieszają rząd, demontują państwo Czy było w związku z tym inne wyjście? - pytali retorycznie spikerzy

Pan Kozanecki widzi problem jeszcze wyraźniej, po prostu wojsko zneutralizowało wpływy trockistów "to przejmowanie duchowej władzy wśród marksistów, przez nurt trockistów wierzących w ideał jest bez wątpienia głównym powodem wejścia na arenę polityczną wojskowych z prawdziwego zdarzenia" I co powiecie teraz wy wszyscy krzykacze z polonijnych demonstracji? Nie wstyd Wam życzyć szubienicy Wojskowemu z Prawdziwego Zdarzenia?

Argumentum a contrario z tego rozumowania wskazuje, że Solidarnosc istniałaby nadal, gdyby nie trockisci z KOR-u i gdyby nie nadrzędność celów politycznych nad ekonomicznymi Pamiętam, że rząd i partia cały czas ostrzegały Solidarnosc iż czas zając się ekonomią i przestac politykować Zalegały "ważne" sprawy kupna jabłek i kartofli, biletów do kina, wycieczek, wczasów itp gdy tymczasem Solidarnosc kłapała się o program w TV czy o wybicie rąbek jednego zęba jakimś tam Rulewskiemu

O CO CHODZIŁO KOR-owi? CZYLI GRZECHY GŁÓWNE

Historię KOR-u rozpoczyna nasz autor wskazaniem na charytatywny charakter tego tworu "Tworzono sieć pomocy robotnikom wysykanym i jakże często bez powodu więzionym przez władze" (nawiasem mówiąc, ja dotąd myślałem, że robotnicy zawsze bez powodu a nie często bez powodu byli więzieni z powodów politycznych)

Dalszy rozwój opozycji demokratycznej, tworzenie ogniw ruchu oporu to dla Kozaneckiego akcja polityczna, "ze wszystkimi tego faktu konsekwencjami, tak jakby obrona robotników konsekwencji nie rodziła lub była przyzwolona przez ciemniźnieli Co więcej akcja ta była niebezpiecznym instrumentem marksizmu rewolucyjnego, a polska opinia publiczna "jego (KOR-u) politycznym i ideowym zasadom w olbrzymiej większości była przeciwna" (A to nowosc! Pan Kozanecki czynił zapewne jakieś bada-

"Niemato czasu straci Koscioł dopoki nie odnajdzie granic współpracy których przekroczyć nie wolno" Dla przypomnienia o granicach, których przekroczyć nie wolno bąkał parokrotnie niejaki E Gierek (u schyłku kariery)

A przecie trzeba być głupcem, aby uwierzyć w próżnię polityczną w Polsce Urzędowo - owszem istnieje Zas nieoficjalnie społeczeństwo polskie jest w sposób naturalny pluralistyczne choć nie wolno mu tego wyartykułować Jeżeli chcemy mówić o prozni to może tylko na odcinku PZPR, tam jest zupełnie "prozno", bo to tylko atrapa dla mamienia szeregowej tłuszczy

Generalne zarzuty wysuwane przeciwko KOR-owi są bezdenne absurdalne Otóż dąży on do "osłabienia stalinowców, głównie na płaszczyźnie politycznej, ale także po części ideologicznej oraz osłabienia Koscioła głównie na płaszczyźnie ideologicznej, ale także po części politycznej Reprezentuje on "Siłę ideologiczną i polityczną pełną ideału komunistycznego Zrodlem siły jest tu żądza dostania się do władzy i to też przy pomocy wszelakich metod (jak na marksistów z prawdziwego zdarzenia przystało)"

A CO MOWIĄ DOKUMENTY?

Chciałbym zwrócić uwagę na parę faktów Komitet Obrony Robotników uformował się w wyniku akcji pomocy udzielanej "warchołom" i "chuliganom" przez niezorganizowane osoby prywatne Inicjatorem akcji pomocy był ANTONI MACIAREWICZ, historyk lat 28, wykładowca w Katedrze Iberystyki UW Pomagał mu głównie członkowie tzw Gromady Włoczęgow, klubu dyskusyjnego przy "Czarnej Jędynce" czyli I W-wskiej Drużynie Harcerskiej im R Traugutta Pomoc finansowa, prawna, opieka nad dziećmi, prace domowe, oto pierwsze formy działania Zaczął się w dniach 17-20 lipca 1976 w "procesie siedmiu" w Warszawie Obok Maciarewicza organizatorami pomocy stali się

- Henryk WUJEC - 35 lat, fizyk, kierownik laboratorium "TEWA", działacz KIK w Warszawie,
- Dariusz KUPIECKI - 22 lata, student matematyki UW,
- Piotr NAIMSKI - 25 lat biochemik, doktorant PAN,
- Wojciech ONYSZKIEWICZ - 28 lat, pracownik IBP

Wkrótce akcje rozszerzono na Radom i inne, tam inicjatorami byli

- Mirosław CHOJECKI - 27 lat, chemik, pracownik IBI, szef "Nowej",
- Zbigniew ROMASZEWSKI - 36 lat, fizyk, pracownik naukowy PAN,
- Zofia ROMASZEWSKA, fizyk (obecnie oboje więzieni za działalność w podziemnej Solidarności)

Tu nie ma zawodowych polityków Są harcerze i naukowcy!

Wreszcie 23 września 1976 14 osób zgłosiło "Apel do społeczeństwa i władz PRL" Ten dzień przyjmuje się za datę utworzenia KOR-u Wieszcz nasz dowodzi, że KOR utworzyli Michnik, Kuron i Modzelewski Jest to kłamstwo Tymczasem dla autora sprawa jest jasna KOR utworzyli trockisci Propaganda w PRL miała zwykle bogaty słownik anarchisci, anarchosyndykalisci, syjonisci, homoseksualisci, antysocjalisci itp Wszyscy oni dążyli, jak głosiła "Trybuna Ludu" do obalenia przemocą władz i ustroju PRL, by sami mogli objąć władzę Nasz wieszcz niechybnie nie dokonał więc na tym polu wielkich odkryć A już uznanie ks Zięci "Istkiem figowym" KOR-u (ze to niby książka dla niepoznaki iż z kosciołem się nie walczy, czyli książka zdradca jakoby) jest

KOR

chwytym poniżej pasa Lista nazwisk, zyciorysy KOR-owców, ich tytuły naukowe, zasługi (choćby ks dr Zbigniew Kaminski, Adam Szczypiorski, Wojciech Ziembinski, Aniela Steinbergana i wielu innych) zajęłoby dużo miejsca w tej gazecie. Liczne materiały na ten temat są dostępne w Kanadzie

KOR domagał się bezwarunkowego amnestionowania skazanych, przywrócenia do pracy, ujawnienia rozmiarów represji, ukarania winnych, zakazu bicia i torturowania robotników. I owszem panie Kozanecki, było to działanie polityczne tyle czy zmierzało do obalenia władzy, to inna sprawa. Musisz pan wiedzieć że w Polsce wszystko co cuchnie polityką. Nawet gdy ktoś zażąda więcej papieru toaletowego to jest to żądanie polityczne. Bo jak można żądać papieru, gdy sytuacja finansowa kraju podła, przecież to osłabia zdolność płatniczą, a więc i obronną, a więc i sojusznictw itp.

Nie tylko nie spełniano wielu żądań KOR-u, ale rozpoczęto działania przeciw

We wrześniu 1977 KOR poprosił trzy osoby o skontrolowanie działalności Komitetu i wydanie publicznego oświadczenia na ten temat. 29 IX 1977 Władysław Bienkowski, publicysta, b. minister kultury, Stefan Kisielewski publicysta katolicki, obecnie znowu współpracownik "Tygodnika Powszechnego" i Andrzej Kijowski, krytyk i pisarz wydali pozytywne oświadczenie, po analizie działalności KOR.

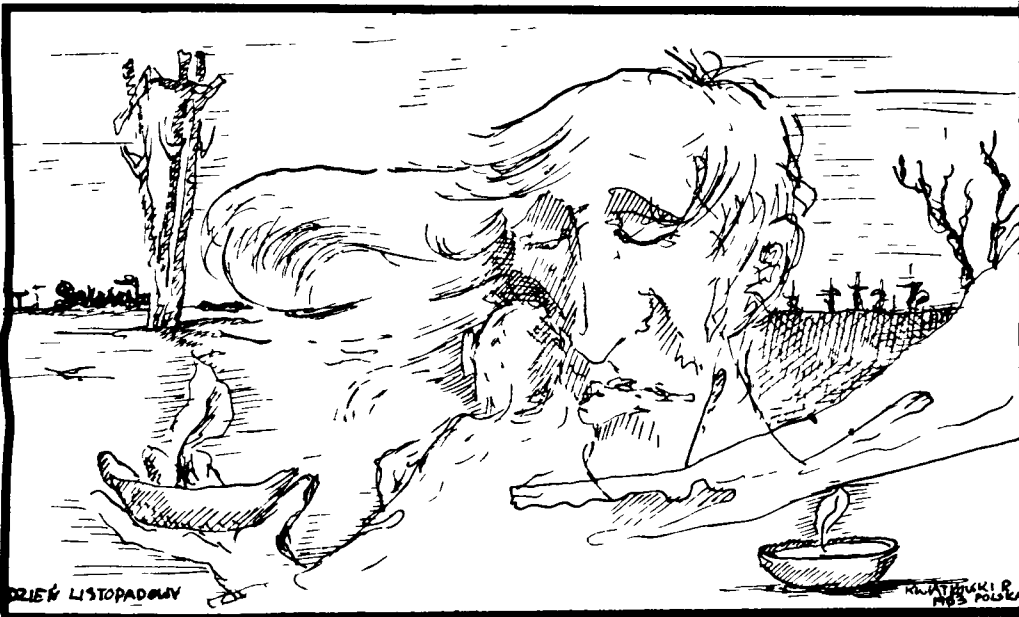
29 września też 23 członków KOR postanowiło utworzyć KSS-"KOR" wobec nie spełnienia i niezrealizowania postulatów, KOR-u, wobec braku wolnej i niezależnej organizacji zawodowej i społecznej świata pracy.

W związku z powstaniem NSZZ Solidarnosc KOR rozwiązał się we wrześniu 1981 roku uznając, że Jego rola jest zakończona. Poinformował o tym prof. Lipiński podczas gościnnego wystąpienia na I Krajowym Zjeździe Delegatów NSZZ "Solidarnosc".

Rola KOR-u w kształtowaniu świadomości robotników, rozwoju opozycji demokratycznej jest wielka. Nazywanie ich trockistami i pominięcia zawarte w tekście Kozaneckiego obelżywe wyzwiska skłone w formie pseudonaukowego tekstu są doprawdy żałosne i godne współczucia.

PO CO TEN "ARTYKUŁ"

Konstrukcja oskarżeń wobec KOR-u jest identyczna z tą która była i jest konsekwentnie realizowana przez środki masowego przekazu w PRL. Nieoryginalną no-

Niemu, metodami typowymi dla bezpieki

Informacje o wpływach KOR-u za granicą podane przez wieszcz Kozaneckiego są przesadzone. Jak można sobie wyobrazić kilkanaście osób (KOR nigdy nie był organizacją masową) mających wpływy i pieniądze w całej Europie Zachodniej, Ameryce Środkowej itp. Rzecz jasna trudno dowodzić, że KOR w ogóle wpływów nie miał. Faktem jest istnienie doskonałego niemal kanału przepływu informacji na Zachód, dzięki czemu wielu ludzi udało się uratować przed skrytobójczymi morderstwami ze strony bezpieki. Prawdą jest także iż organizowano liczne zbiórki pieniędzy celem finansowego wspomnienia KOR-u, bez tego przede wszystkim finansowa a czasami i prawna pomoc dla prześladowanych robotników byłaby niezwykle trudna, także informacyjna strona działalności Komitetu wymagała nakładu środków. Ale i reżimowa propaganda usiłowała stworzyć ten obraz. I tak np. rozsyłano teksty anonimowo podpisane ("Filia radomska - KOR-u) z informacją jakoby ludzie KOR-u defraudowali pieniądze ze zbiorów. Wiele osób otrzymało fałszywe listy jakoby od działaczy polonijnych z Europy i Ameryki, z których wynikało, że KOR finansowany jest przez Radio Wolna Europa. W marcu 1977 nieznani sprawcy wysłali do redakcji "Deutsche National Zeitung" - skrajnie nacjonalistycznej gazety RFN list rzekomo podpisany przez Michnika i Kołakowskiego - współpracowników KOR-u. List ten przedrukowało 8 IV 1977 "Życie Warszawy" i posłużyło to do oszczerczej kampanii propagandowej na KOR, wiążącej działalność tego ostatniego z Szowinistami w RFN (vide uwagi wieszca nt "planów niemieckich").

woscia koncepcyjną jest wplecenie w teorię odwiecznej walki trockistów ze stalinowcami od momentu zabójstwa na Trockim Członków KOR-u równie dobrze można oskarżyć np. o anarchizm, bowiem zdaniem propagandy, dążyli oni do opanowania władz Solidarnosci, do stopniowego demontażu struktur państwa i zniszczenia jego organów co groziło naturalnie zanikiem państwowości i utratą niepodległości, ze względu na wyciągające się w kierunku Polski "grabieże łapy imperialistów".

Tekst omawiany ukazuje się w przedmym procesie w którym oskarżeni pozabawieni są wszelkiej obrony. Wyroki na nich dawno już zapadły bez sądu. Zaproszenie do dyskusji wystosowane przez p. Borzęckiego jest co najmniej nie na miejscu. Tak samo warunki dyskusji jakie on stawia. Cel dyskusji ma być intelektualny, a nie polityczny, postawa dyskutanta ma być "obiektywna i sprawiedliwa" sformułowania mają być precyzyjne, bo KOR był ruchem politycznie niejednołitym. Co to znaczy, czy nie należy krytykować autora, lecz go chwalić? (obiektywnie i sprawiedliwie). A co do sformułowania to KOR - panie Borzęcki - nie był żadnym ruchem.

KRZYSZTOF OPOLSKI

Por. np. "Kultura" Nr 12/351 - grudzień 1976, dokumenty, "Ruch oporu" - dokumenty, Instytut Literacki Paryż 1977, (Biblioteka Kultury - tom 276), S. Kowalec "Demokratyczna opozycja w Polsce" (zbior informacji, listów i dokumentów), Warszawa 1979, Biblioteka "Głosu".

Przemówienie Czcignego Perin Beatty, członka Tajnej Rady Krolewskiej i Posła do Parlamentu ("P.C., M.P."), występującego z ramienia Stronnictwa Postępowych Konserwatystów w sprawach odnośnie Dochodu Państwowego.

Większość Kanadyjczyków musi pracować od stycznia do mniej więcej końca maja tylko na podatki na trzech szczeblach organów państwowych i dopiero z początkiem czerwca może zacząć zarabiać na swoje własne i swojej rodziny utrzymanie.

Większość Kanadyjczyków płaci podatki bez przymusu i na czas. Możemy wyrazić ubolewanie z powodu trwonienia państwowego dochodu i narzekać na coraz większe opodatkowywanie nas przez organy państwowe, zdając sobie jednocześnie sprawę z tego, że podatki są konieczne dla pokrywania wydatków instytucji użyteczności publicznej, z których wszyscy korzystamy.

Federalny urząd podatkowy wypowiedział jednak w ubiegłym roku wojnę tysiącom Kanadyjczyków, celem wycisnięcia z nich w miarę możliwości ostatniego centa. Moi koledzy ze Stronnictwa Postępowych Konserwatystów, podobnie jak ja, poruszaliśmy wszyscy w Parlamencie różne tego rodzaju sprawy.

Rząd federalny posunął się tu tak dalece, że zażądał masowego dostępu do miejskich komputerów i narzucania kontyngentu miejscowym kierownikom urzędów podatkowych.

Nie ma wśród nas takiego Kanadyjczyka, który by starał się bronić osoby uchylającej się od płacenia podatków i jeżeli odnośnie władze złapią kogoś na dobrowolnym przekroczeniu norm prawnych, uważamy, że ich obowiązkiem jest scigać takie osoby na drodze sądowej i jak najbardziej surowo. Rząd federalny wydaje się jednak często zapominać o tym, że podatnikom przysługują także różne uprawnienia.

- Prawo do tego, żeby dana osoba była uważana za niewinną do chwili, kiedy jej wina może być udowodniona.

- Prawo do ochrony przed nieuzasadnioną rewizją i naruszeniem wolności osobistej.

- Prawo do kurtuazyjnego traktowania przez urzędników państwowych.

Wszystkie te prawa wydają się być coraz bardziej lekceważone przez to, że rząd federalny używa wszelkich środków celem kontroli naszego dochodu.

Pozwolę sobie dać tu przykład na to, jak ten system funkcjonuje. Rząd sprawdza formularze zeznań w sprawie dochodu podlegającego opodatkowaniu i ewentualnie potwierdza ich odbiór z jednoczesnym zawiadomieniem, że należy się od podatnika większa suma pieniędzy, jak ta przez niego wpłacona. Dana osoba może przeciwstawić się tej decyzji, jeżeli uważa, że wymiar podatku jest niesłuszny. Jednakowoż, zanim sprawa będzie ponownie rozpatrzona, władze mogą zażądać wpłaty całej sumy domiaru, jaka się im należy na podstawie ich obliczenia. Powoływanie się na to, że zaszła tu jakaś omyłka, nie ma żadnego znaczenia. Rząd upoważnił Ministerstwo Dochodu Państwowego ("Department of National Revenue") do przejmowania czeków z miejsc pracy danych osób, czy pieniędzy w ich kontaktach bankowych, w razie, jeżeli te osoby nie zapłacą całej sumy podatku w określonym przez urząd podatkowy terminie.

Podatnicy często nie wykorzystują swoich szans na wnoszenie apelacji ze względu na ogromny koszt prowadzenia sprawy, angażowania adwokatów i księgowych. W ten sposób rząd wyznaczył wysoką cenę za walkę o sprawiedliwość, najczęściej niedostępną dla większości Kanadyjczyków, bo poza zasięgiem ich możliwości finansowych.

Celem zbadania nieracjonalnego sposobu postępowania Ministerstwa Dochodu Państwowego, Stronnictwo Postępowych Konserwatystów powołało do życia specjalną komisję ("Task Force"), mającą za zadanie sformułowanie poleceń poprawiających obecną sytuację.

Komisja rozpocznie serię przesłuchań w pierwszych tygodniach marca, jako część dochodzenia w tej sprawie na przestrzeni całego kraju. Osoby pragnące złożyć wnioski w tych sprawach powinny śledzić odnośne zawiadomienia w miejscowej prasie, ogłaszać przez radio i nadawać przez stacje telewizyjne, odnośne daty i czasu przesłuchań w danym okręgu.

KONSERWATYŚCI DOMAGAJĄ SIĘ SPRAWIEDLIWEGO WYMIARU PODATKÓW

Wyjaśnienie

w sprawie filmu o Prymasie Wyszyńskim TRUDNO MIEĆ PRETENSJĘ DO CREDIT UNION I JEGO KOMISJI EDUKACYJNEJ

W ostatnim numerze Echa Tygodnia ukazał się krytyczny tekst o filmie poświęconym Prymasowi Wyszyńskiemu. Choć krytykę samego filmu uważamy za słuszną, pragniemy stwierdzić, że nie można mieć pretensji do organizatora imprezy - Komisji Edukacyjnej Credit Union Sw. Stanisława i Sw. Kazimierza w Toronto. Jak nas poinformowano, film został uzyskany od ks. Sokołowskiego, z Domu Pielgrzyma w Rzymie.

Poinformowano nas też, że w sprawie ulotek o demonstracji gość zwrócił się do niewłaściwej osoby, stąd odmowa, oparta na nieporozumieniu. Pragniemy podkreślić, że Credit Union jest organizacją, o wielkich zasługach dla środowiska polskiego, a działacze Komisji Edukacyjnej czynią wiele i zupełnie bezinteresownie, dla naszego życia kulturalnego.

REDAKCJA

FILM

Terms of Endearment

Gdy w ubiegłym roku monumentalne dzieło Richarda Attenborough "Gandhi" zgarniało wszelkie możliwe Oscary ku uciesze krytyki filmowej, odnosiło się zarazem wrażenie, że szeroka widownia niezupełnie podziela entuzjazm profesjonalistów "Gandhi" był bowiem filmem tyleż pięknym, co kontrowersyjnym. Nie wszystkich przekonał sposób w jaki Attenborough wyswietlił dzieje Gandhiego. Reżyserowi często zarzucano tendencyjność, podrabianie historii, a nawet niecne powiązania z ludźmi, którzy z kinematografią mają niewiele wspólnego. Dochodzenie racji, kto je miał, a kto nie, to temat na odrębny felieton.

Dzisiaj historia powtarza się kino bieżącego sezonu ma niemal murowanego faworyta w wyszczególnieniu po laury Amerykańskiej Akademii Filmowej - film Jamesa L. Brooksa "Terms of Endearment" (11 nominacji). Tym razem jednak, wszyscy wydają się być zdumiewająco zgodni. Zarówno krytycy jak i widzowie zachwycają się każdym detalem obrazu Jamesa Brooksa.

Ci pierwsi dokonali już zresztą formalnego wyboru "Terms of Endearment" został przez nich uznany za najlepszy film roku i zyskał niezwykle prestiżową nagrodę Screen Director's Guild. Powszechnie wiadomo, że to doroczne wyróżnienie jest prawie jednoznaczne ze wskazaniem przyszłego zwycięzcy Oscara. Jak dotąd, w 35-letniej historii obu nagród, jedynie dwukrotnie Guild i Oskar mieli różnych laureatów (m.in. w 1972 roku jurorzy Guild przyznali zwycięstwo Francisowi Coppoli za "Ojca Chrzestnego", podczas gdy Oscarem honorowano Boba Fosse i jego "Kabaret"). Trudno przypuszczać, by "Terms of Endearment" raz jeszcze złamał

tę tradycję. Tym bardziej że dzieło Brooksa zanotowało nie tylko sukces artystyczny. Film ten zarobił już 90 mln dolarów i nadal cieszy się dużą popularnością.

Na czym polega fenomen "Terms of Endearment", gdzie leży źródło jego powodzenia? W moim przekonaniu, zdecydowały tutaj dwa względy.

Po pierwsze, reżyser opowiada nam historię niezwykle swojsko brzmiącą, o bardzo dużym ładunku emocjonalnym. Brooks, który dotychczas specjalizował się w telewizyjnych serialach ("The Mary Tyler Moore Show", "Taxi", "Lou Grant") zadziwia fenomenalnym wyrażeniem potrzeb miłośników dużego ekranu. Wbrew pozorom nie są to potrzeby bardzo wyszukane. Ludzie są już chyba zmęczeni zalewem grozy i gwałtu, inwazją wilkołaków, roznorakich zboczeńców albo cukierkowych postaci a la "Soap opera". Wszystko to jest nadto płaskie, pretensjonalne i strasznie nieprawdziwe. "Terms of Endearment" oferuje widzom coś zupełnie innego.

Przedstawia nam, mianowicie bohaterów, których koleje życia są bardzo bliskie realiom. Reżyser unika przy tym jakichkolwiek akcentów moralizatorskich. Jego dzieło nie ma charakteru opowieści o jeszcze jednym sposobie na życie, jest raczej subtelną obserwacją przeżyć, emocji, tego co się dzieje gdzieś tam w głębokich pokładach ludzkiej psychiki.

Na dodatek, filmu Brooksa nie jest się w stanie jakos jednoznacznie zaklasyfikować. Widz w trakcie projekcji ma tyleż samo okazji do śmiechu, co i do płaczu, i nigdy nie jest pewny czy robi to w najważniejszym momencie. Jest to trochę tak jak z oglądaniem najlepszych filmów Woody Allena ("Annie Hall", "Manhattan"), Michaela Nicholasa ("Absolwent") czy Johna Schlesingera ("Nocny kowboj"). Atrakcyjność postaci wymyślonych przez Jamesa Brooksa zasadza się na ich wzajemnych relacjach. Dominuje tutaj bezsprzecznie układ więzi między matką i córką. Wszystko co dzieje się na ekranie jest przestonowane tym dziwnym związkiem

Dziwnym, bo odbiega dość znacznie od tego, co można by nazwać tradycją Aurora Greenway (Shirley MacLaine) i jej córki Emma (Debra Winger) z trudem przypominają stereotypy matki i córki. Bez względu na to, czy Emma jest niemowłkiem, dorastającą panną czy też dojrzałą kobietą, Aurora widzi w niej raczej siostrę (i na odwrót). Jest to o tyle istotne, iż owa "matczyno-siostrzana" zachłanność Aurory zmienia, i to w sposób istotny, zachowania Emmy. Przede wszystkim, zabija w niej wszelką potrzebę emancypacji, czyni z niej niewolnicę życia. Emma wika się w niezbyt szczęśliwy związek z Flapem Hortorem (Jeff Daniels), rodzi więcej dzieci niż może sobie na to pozwolić, no i cierpliwie wysłuchuje idiotycznych rad swojej niezrównoważonej rodzicielki. Az wreszcie przychodzi czas, kiedy wydaje się, że za sprawą nieoczekiwanej miłości Aurory do dawnego astronauty Garretta Breedlove (Jack Nicholson), a także ustatkowania się niewiernego Flapa, sytuacja obu kobiet wroci do pewnej normalności. Wydaje się pewnie, że nareszcie poznają one smak osobistej niezależności, i że uwolnią się od masochistycznego zafascynowania czy aby nie dzieje się coś złego.

Tymczasem Brooks nie ma ochoty zakończyć swojego filmu w tak wysoce konwencjonalny sposób. Owszem, w finale Aurora staje się znowu matką, i nawet babką (aż do tego momentu, wnuczki zwracały się do niej per pani), lecz dzieje się tak za sprawą śmiertelnej choroby Emmy.

Ilekcję opowiadam fabule filmu, odnoszę wrażenie że oddaję niedzwiędzą przysługę tym wszystkim, którzy ten film chcą zobaczyć.

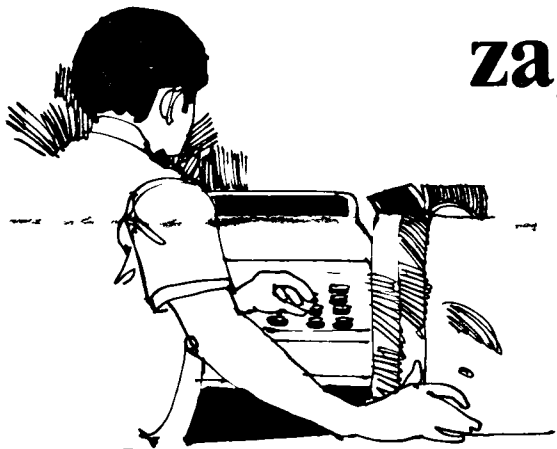
W przypadku "Terms of Endearment" wszystko to wydaje się spóźnione. To tak, jak gdyby ktoś zaczął opowiadać historię swojego życia, nie mając w niej nic szczególnego. Nie mam wątpliwości, że Brooks zanotowałby totalną klępkę wierząc wyłącznie w siłę opowiadanej historii.

Jego obraz ma jednak jeszcze jeden atut, o którym pora teraz wspomnieć. To aktorzy i grane przez nich role. Kreacje stworzone przez MacLaine, Winger i Nicholona są najwyższej próby. Autentyczność odzwierciedlonych przez nich postaci bierze się nie tylko ze znajomości aktorskiego rzemiosła. To także, a może przede wszystkim kwestia wysokiego utożsamiania się z tymi, których przyszło im zagrać. Nie odkrywam tutaj zresztą żadnej rewelacji, bo cała wspomniana trojka w rozlicznych wywiadach stwierdza wprost, że film "Terms of Endearment" oferował im rolę tak fantastycznie ciekawą, że bez trudu mogli w nich odnaleźć samych siebie. Ich nominacje do Oscara nie są niespodzianką i raczej dziwiłbym się, gdyby ktoraś z nich zakończyła się fiaskiem.

Doradzałem wielokrotnie Państwu pojsć do kina, nawet wtedy gdy pisałem o filmie przeciętnym. Dzisiaj na szczęście nie mam tych skrępowań. "Terms of Endearment" daje nam wyjątkową szansę zobaczenia czegoś, za czym tęskniliśmy od lat. Trudno przegapić tę okazję.

Janusz PIETRUS

Gdzie mała firma może otrzymać pożyczkę zagwarantowaną przez rząd?

Czy wiesz, że około 30 procent ogółu artykułów wytwarzanych jest w Kanadzie przez małe firmy?

Ich wkład w bogactwo naszego kraju jest tak wielki, że rząd Kanady uznał potrzebę zaciśnięcia kontaktów z małymi firmami i stworzenia dla nich specjalnych usług. Wśród nich znalazła się ustawa the Small Business Loans Act.

Ustawa ta pozwala małym firmom na otrzymanie bankowej pożyczki wysokości do 100,000 dolarów, oprocentowanie jest zaledwie o 1% wyższe niż dla pożyczkobiorców najwyższego uprzywilejowania.

Do czerwca ubiegłego roku właściciele małych firm otrzymali 128,000 pożyczek wartości przekraczającej 2 7 miliarda dolarów.

Ludziom ze śmiałyymi koncepcjami zajmuje sporo czasu otwarcie małej firmy. I nie jest to łatwe. Pamiętaj jednak, że the Department of Regional Industrial Expansion jest gotów pomóc ci w pokonywaniu trudności.

By uzyskać więcej informacji o tym i o innych rządowych programach, które mogą ci pomóc, wypełnij i wyslij kupon zamieszczony poniżej.

Return this coupon to Publications Canada, P.O. Box 1986, Station B, Ottawa, Ontario K1P 6G6.

Please send me the booklet "Canada Where Else?" in

☐ ENGLISH	☐ GREEK
☐ FRENCH	☐ ITALIAN
☐ CHINESE	☐ PORTUGUESE
☐ GERMAN	☐ UKRAINIAN

NAME _____

ADDRESS _____

CITY _____ PROVINCE _____

POSTAL CODE _____

5528-SB-1 Canada

TRANSLATED BY ECHO TYGODNIA

The Department of Regional Industrial Expansion

KANADA

gdzie jak nie tu?

Canada

FACET NA SŁUŻBIE

Mentalność policyjna nie jest wynalazkiem lat ostatnich. Typ gorliwego szpicla, poruszającego się z nosem przy ziemi, patrzącego ludzom, także najbliższym, na ręce, dostrzegającego główny cel swego życia w usłużnym informowaniu rządzącego despoty o nieprawomyślności ziomek - ma odległą genealogię. Sugestywne przykłady w tej mierze znajdziemy zarówno w starożytności, jak i w czasach najnowszych.

Są systemy, w których donosiciel i prowokator, otoczeni powszechną niechęcią i dezaprobatą, pełnią funkcję szpicłową, zadną. Bywają także inne, takie, w których czynność inwigilowania i denuncjowania urasta do rangi patriotycznego obowiązku.

Są ludzie, dla których niedostępnym wzorem na zawsze pozostaną Jezus i Bering, a wszelkie formy demokracji oznaczają błąd, przejaw zgubnych resentymentów i dziejowego infantylizmu klas odchodzących.

Czasy współczesne - mówią oni - wymagają odrzucenia romantycznych mrzonek i przyjęcia postaw realistycznych. Świat jest areną walki, zresztą klasowej, i nie dostrzegając tego faktu nie sposób przesłepić, przejść do porządku dziennego nad chytrym działaniem wroga (który jest wszędzie!) - znaczy przegrać historyczną szansę.

Są w życiu sprawy różnej wagi. Najważniejszą wszakże jest - czujność. Patrząc wokół i nie dając się zwieść pozorom. Spokój jest mistyfikacją. Swobodne dyskusje o niczym - zamierzonym fortelem wywrotowej polityki, której ostrze zwrócone jest przeciwko świętej instytucji państwa. Miej oczy i uszy otwarte. Nie spij! Dostrzegaj i kojarz rzeczy nie mające dla innych, mniej świadomych żadnego związku. Czuwaj! I nade wszystko d e m a s k u j! Bezkompromisowo i pryncypialnie.

Fundamentem mentalności policyjnej jest podejrzliwość. Podejrzewać należy wszystkich i wszystko. Imperatyw wielkiej czystki jest wiecznie aktualny. Dzisiejszy sprzymierzeniec jutro okazac się może rewizjonistą bądź równie szkodliwym dogmatykiem. Lepiej więc podjąć działania prewencyjne. Przeciwcieńca zdradliwy dla partii, proces ideowej i moralnej degeneracji w zarodku. Wrogów trzeba izolować. Dla dobra sprawy i zdrowej części społeczeństwa, prezentującego niezachwianą wiarę w mądrość i jedyną słuszną obowiązującą linię. Mądrość zdolną przeciwstawić się wszelkim przeciwnościom, także zbiorowej, nie mającej nic wspólnego z historycznym realizmem - histerią. Przykład opanowania ogarniętej falą syndykalistycznej anarchii Polski może tu być najbardziej reprezentatywnym przykładem.

Po kilkunastu miesiącach politycznego rozwydrzenia i nieodpowiedzialności - wszystko powoli wraca do normy. Nie na tyle jednak, by bezzasadna się stała szczytna misja zasłużonego wy-

dawnictwa jakim jest torontowska "Kronika Tygodniowa". Tym bardziej że zbawienny proces normalizacji dociera tutaj - na Zachód - z wyraźnymi oporami. Świat mieniący się wolnym, nie zwyczajnie zyciowe przestrogi pracowitych redaktorów "Kroniki" - brnie w ślepy zaulek.

Do czego prowadzić może niefrasobliwe igranie z ogniem (czytaj uleganie złudzeniom burżuazyjnego liberalizmu) przekonuje ohydny incydent, który wstrząsnął całą postępową opinią publiczną Kanady. Mowa oczywiście o brutalnym napadzie na lokal redakcyjny tego zasłużonego pisma, który miał miejsce w styczniu br.

Z zamieszczonego w 8 numerze "Kroniki" błyskotliwego eseju Jana Kaminskiego, opatrzonego celnym tytułem "Szpicle i lizusy wśród Polonii", wynika niedwuznacznie, kto jest autorem tej bezprecedensowej zbrodni. W tej sytuacji należy wątpić, by ci "złoczyńcy spod ciemnej gwiazdy" czyli "Solidarności" mogli ujsc bezkarnie.

Podziwiam szczerze pana Kaminskiego i jego dziennikarską niezłomność. Jest bowiem niczym nadzwyczajnym głoszenie podobnych - słusznych - prawd w całkowicie niemiernym, znormalizowanej Polsce, lecz tutaj - w jaskini lwa, pod boki wyspecjalizowanych i bezwzględnych w swym nieczym działaniu służb CIA? Jest jeszcze prawdziwa odwaga na tym świecie.

Złotliwi mogą, oczywiście, jędrzyć i judzić. Mogą dowcipkować, że p. Kaminskiemu Toronto pomylilo się z Warszawą a Dundas St W z Nowym Światem, przy którym znajduje się znany budynek z powiewającą na dachu flagą koloru krwistego. Będą zapewne i tacy, którzy posuną się w swych insynuacjach znacznie dalej, twierdząc, że to co napisał w szlachetnym porwywie serca szczerego, prawdziwego patrioty dziennikarz "Kroniki" - nosi znamiona pomowienia i że kwalifikuje się do przekazania w ręce adwokata Cynizem i zaslepienie ludzkie nie znają umiaru. W tekście Jana Kaminskiego - będzie utrzymywał - a także w opublikowanym w tym samym numerze pisma liście S. Mazura, w którym czytelnik wspomina o "wandalach, chyba spod znaku "Solidarności", która wmawia Zachodowi, że tylko pokojowymi środkami walczy o wolność w Polsce", zniestawiono ruch, którego jedyną bronią są niekwestionowane wartości moralne.

Tak jakby sądził, że ktoś logicznie myślący uwierzy, że przeciwko jakimkolwiek wartościom moralnym trzeba mobilizować dywizje świetnie wyszkolonych i znakomicie wyposażonych Zmierzonych Oddziałów Milicji Obywatelskiej, które przecież w tym czasie mogłyby wykonywać zupełnie inne, społecznie użyteczne działania.

Intryga będzie gonić intrygę. Może się nawet zdarzyć, że znajdą się tacy doradcy od siedmiu boleści, którzy, twierdząc będą, że nazwisko Jana Kaminskiego jest pseudonimem kogoś zamieszkałego w Warszawie i zażądają, by podać do sądu - o zgrozo - wydawcę tego zasłużonego pisma.

Cokolwiek by się jednak zdarzyło sympatia zdrowej części kanadyjskiej Polonii wyprowadzić w pole się nie da. Będzie trwał niezłomnie przy "Kronice

Tygodniowej", piśmie będącym bastionem i ostoją szczerego umiłowania ludowej Ojczyzny i jej prawowitej, akceptowanej przez zdecydowaną większość narodu władzy.

Zachęcam gorąco do systematycznej lektury tego wartościowego tygodnika. Przy okazji wspomnieć pragnę, że ozdobą omawianego numeru jest odpowiedź Biura Skarg i Listów Urzędu Rady Ministrów PRL na list przerzekłomawianego Lecha Wałęsy. Odpowiedź ta rozprawia się

ostatecznie i bezlitośnie z funkcjonującymi w kraju i poza jego granicami, szkodliwymi dla Polski i Polaków mitami o rzekomych uciążliwościach i niehumanitaryzmie tzw instytucji internowania. Z przytoczonych przez mgra Zdzisława Jurka informacji wynika, że pobyt w Otwocku i Arłamowie powinien Wałęsa, niewdzięcznik i pyskacz, wspominać ze szczerym wzruszeniem i sentymentem. Był to bowiem raj prawdziwy nie internowanie i na dobrą sprawę nikogo nie powin-

no zdziwić, gdyby zainteresowany poprosił generała Jaruzelskiego o repetę.

EDWARD ZYMAN

P S

Mam nadzieję, że po tym, co napisałem powyżej, nikomu z czytelników Echa nie przyjdzie do głowy podejrzewać, że użyte przeze mnie w tytule artykułu określenie "facet na służbie" ma charakter ironiczno-przesmiewczy. Byłbym niepokieszony, gdyby stało się inaczej.

KURS PRZYGOTOWAWCZY DLA NAUCZYCIELI

W grudniu ubiegłego roku nauczyciele zaproponowali zorganizowanie specjalnego kursu dla polskich nauczycieli-immigrantów, podobnego do poprzednich kursów dla polskich lekarzy, inżynierów i pielęgniarek. Inicjatywa ta została poparta przez panią ANIELEWICZ, która po zebraniu listy z 50 podpisami chętnych, wystąpiła z propozycją do Toronto Board of Education (Wydział Oświaty w Toronto). Po przeprowadzeniu rozmowy z panem Allanem S. Price, Inspektorem do spraw Kursów dla Dorosłych, reprezentującym Toronto Board of Education, i dr Garrym Hunt, Kierownikiem Wydziału Pedagogiki Uniwersytetu Torontonskiego, decyzja została zatwierdzona.

Na pierwsze, organizacyjne spotkanie zgłosiło się ponad 100 osób - głównie nauczyciele, którzy przyjechali do Kanady w ciągu ostatnich kilku lat. Większość z nich posiada wieloletnie doświadczenie pedagogiczne zdobyte w Polsce, inni opuścili kraj jako wykwalifikowani nauczyciele, tuż przed rozpoczęciem pracy. Wszystkie przybyłe osoby wyraziły chęć uczestnictwa w kursie z nadzieją, że zdobędą niezbędne przygotowanie, które w przyszłości pozwoli im na kontynuację kariery zawodowej tu, w Kanadzie.

Z uwagi na zróżnicowany poziom znajomości języka angielskiego organizatorzy kursu postanowili utworzyć 3 grupy zaawansowania językowego. Zajęcia na kur-

sie są więc głównie poświęcone pogłębianiu znajomości języka angielskiego, które zostały poszerzone o zagadnienia z przedmiotów specjalistycznych, jak metodyka nauczania w prowincji Ontario, zarys bibliotekoznawstwa i wybrane problemy z pedagogiki.

Kurs przygotowawczy dla nauczycieli-immigrantów rozpoczął się na początku stycznia br. w budynku Wydziału Pedagogiki U of Toronto (Bloor/Spadina) i trwać będzie do końca marca. Zajęcia odbywają się zarówno w dni powszednie, jak i w soboty.

Oprócz regularnych spotkań grupowych organizowane są indywidualne konsultacje z przedstawicielami U of T - Wydziału Pedagogiki, które mają na celu udzielanie porad i informacji dotyczących orientacji zawodowej.

Wszyscy uczestnicy kursu mają nadzieję na przedłużenie go o następne parę miesięcy. Wydaje się to być koniecznością ze względu na zróżnicowany poziom znajomości języka angielskiego wśród uczestników oraz bogaty program specjalistyczny.

Toronto Board of
Education
(JJK)

KOMUNIKAT WYDZIAŁU OŚWIATY M TORONTO NA ROK SZKOLNY 1983/84

Wydział Oświaty m Toronto (Toronto Board of Education) prowadzi nadal bezpłatne klasy języka angielskiego dla dorosłych i dzieci oraz zapewnia całodzienne klasy przedszkolne dla dzieci w wieku od 2 do 5 lat. Tegoroczny program przewiduje wprowadzenie j angielskiego w młodszych klasach przedszkolnych z równoczesnym zachowaniem j polskiego. Zajęcia prowadzone są przez wysoko kwalifikowanych nauczycieli.

Dzieci 4- i 5-letnie są włączone w regularny program szkolny.

Wydział Oświaty m Toronto jest przygotowany do udzielenia daleko idącej pomocy w sprawach związanych z nauką języka angielskiego oraz w sprawach zawodowej asymilacji dorosłych w Kanadzie.

W celu uzyskania dokładniejszych informacji proszę telefonować do biura pani Apolonii ANIELEWICZ, tel. 535-3777.

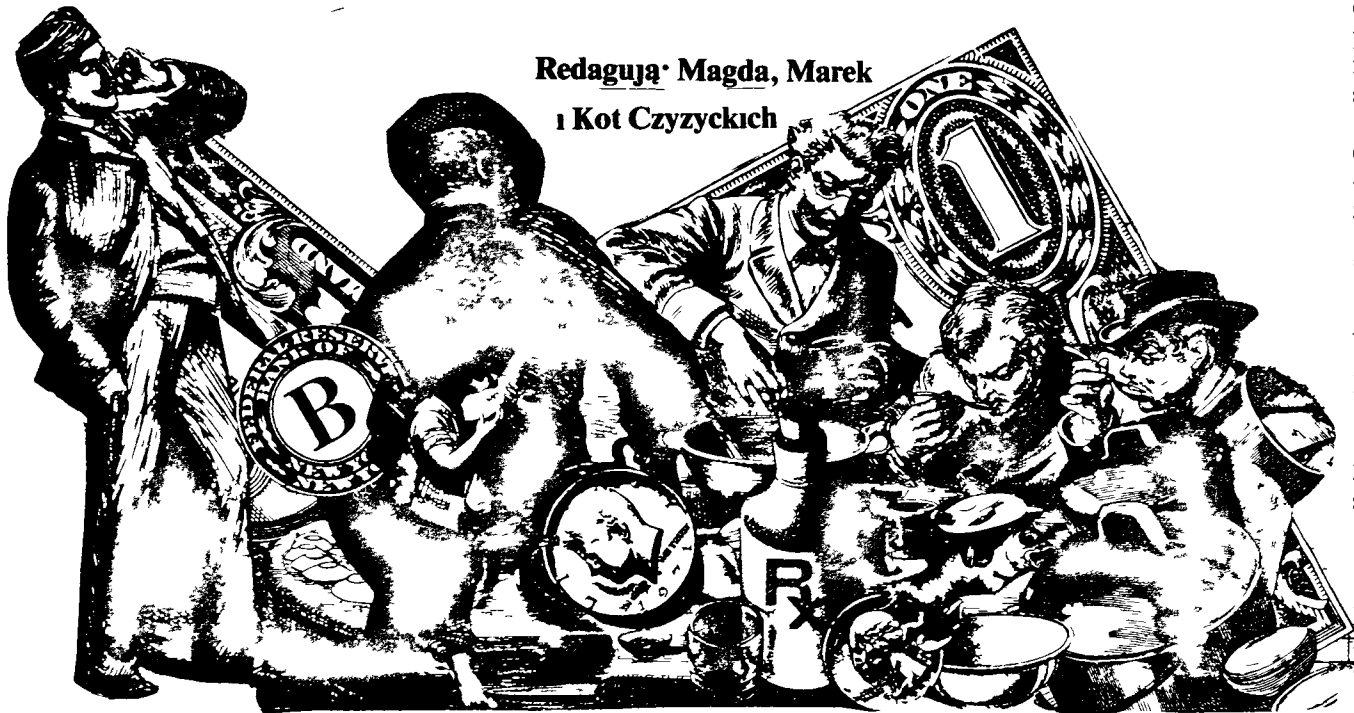
POGŁOS

MOTTO Prawdziwy pogłos echa się nie boi !!!

czyli absolutnie niezależne od prądów pismo satyryczne

Redagują: Magda, Marek
i Kot Czyzyckich

Dementi

My sobie to wszystko absolutnie wypraszamy!!! To, że dawno nie było Pogłosu jest całkiem zrozumiałe, ale żeby nas od razu od nałogów wyzywać? A czym to się naraziliśmy PT Czytelnikom?

Niniejszym więc dementujemy krążące plotki, jakobyśmy zasilili szeregi Klubu Anonimowych Nałogów (w skrócie KAN - nazwa pochodząca od kanisterka podręcznego) Nieprawdą jest również, że Redaktor przy golieniu śpiewa piosenkę - "Między nami nałogami" Redaktor nie goli się w ogóle od czasu, jak po pijanemu ogolił agawę ciotki Euzebi (nie mylic z wdową po zwrotniczym), zamiast swojej bujnej brody i tylko były niepotrzebne kłopoty Nieprawdą jest, że najwięcej ciągnie Kot Redakcji Biedna kocina pije tylko tyle, ile musi, żeby mu się łapy nie trzęsły Nieprawdą jest, że udając bezrobotnych, gramy na przenosnej harmonijce w miejscach publicznych w celu zarobkowym Co do działalności artystycznej, to owszem, postanowiliśmy założyć zespół rockowy (ostatni podzespół Pogłosu - "Hyże Czyże" uległ deorganizacji, gdyż większość jego członków udała się honorowo na odwyk) i w ten sposób uczciwie zarobić na płynny chlebuś Trochę się niestety spóźniliśmy z tą zbrozną inicjatywą, bo Konkurencja dawno koncertuje i ma takie numery, że łeb spada Ale, jako że nam do nich i tak daleko, pocieszamy się myślą, że nasza grupa rockowa będzie wielofunkcyjna, bo my jak trzeba gramy wszystko, a oni tylko country Jeżeli ktoś z PT Czytelników chciałby założyć swój mały, przydomowy zespół rockowy tzw "backline group", to służymy radą w wyborze odpowiedniej nazwy A oto nasze propozycje

Kategoria PUNK - ROCK

The Padlina, Funeral Home, Acne-Rock, Pejcz, Knut and Szpicruta, Power of pała, Strup, ZOMO Boy's Club, Twardogłowi, Ex-Humacja

Objasnienia "Twardogłowi" - nie jest to nazwa nowa, jako że znamy z historii muzyki wypadki tragicznej działalności tychże zespołów, znanych z preferencji w kierunku tzw "konserwa-rock"

Kategoria COUNTRY

(specjalnie polecamy uwadze Konkurencji, która gra na swojską nutę) lzy Sołtysa, Gumiaki*, Kompost, Wywózka, Reforma Rolna, G S TOp, Kłonica, Red Orzyk, Burak Band, Mash Potatos, Lonely Pług Club Band, Zimnok

Objasnienia * - "Gumiaki" - dla zespołu o tej nazwie zastrzeżona jest wyłącznie działalność w kierunku "kombajn-rock"

Kategoria NEW ROMANTIC

Marzenie Gienka, Gilgota, Kicha In Blue, Biba, Defloracja, Flanelcia, AIDS, Hermes and Herpes, Laska Band

W ten to chytry sposób udało nam się wymyślić oryginalne i interesujące nazwy dla nowo powstających zespołów, podczas której to czynności naruszony został żelazny zapas metylaku, tudzież spokój sumienia pracowników gospodarki komunalnej na odwyku

Niniejszym proponujemy pojsie na całosc i podajemy żelazny repertuar dla w/w zespołów Należy przy tym zaznaczyć, że Redakcja Pogłosu dba o swoich Czytelników i myśli za nich, chcąc zaoszczędzić im niepotrzebnej mozgowy i gdzie Wy, drodzy PT Czytelnicy, znajdziecie drugi taki Pogłos???

Piosenki punk-rock

- 1) "Przyjdę do ciebie z podbitym okiem"
- 2) "Bolec"
- 3) "Politura-blues"
- 4) "Mamy w plecaku flachę metylaku" - (harczerz punk-rock)

Piosenka country (jedna)

- 1) "Puszczali sobie pszczołę na brzuch gołe" (utwór z tradycjami)

Piosenki new romantic

- 1) "Nie pożyczę bratu denaturatu" (protest song)
- 2) "Jedyna jodyna"
- 3) "Samba jagodzianka"

A jakby się komus zachciało kamibali, czarnych nocy i upojnych baobabow, to służymy piosenką dla zespołu reggae Piosenka nosi intrygujący tytuł - "Termit niedomyty poszedł na kobity"

Mamy nadzieję, że spotkamy się wszyscy na Festiwalu Młodych Przetwórców, organizowanym jak co roku przez prężną Konkurencję Wiemy z sobie tylko wiadomych źródeł, że Prezes na tę okazję przystrzygił sobie sekatorem grzywkę w ciekawe ząbki i wpiął w ucho biurowy spinacz, co również było przedsięwzięciem nowatorskim, zwyczajny wagi półśrednią rzeczony spinacza My obiecujemy stawic się w komplecie, o ile tylko główną solistkę Józkę, wypuszczą wcześniej na wybieg

OGŁOSZENIA DROBNE

Klaskaniem mam obrzękle prawice Wielbiciel

Zamienię organy w oliwie na sledge w occie Dzwonic pod "Smakosz"

Dre się na rozstajnych drogach Nie fałszuję Tamto Oferaty pod D Kalwaryjski - alt

Gondole, tudzież rzewnie płacę pod oknami, póki nie zaplącą Dzwonic wieczorem Ponury Gondolier

Wypożyczalnia bębnow, maznic, gibonów i innych instrumentów muzycznych czynna czasami

Mozecie mi nagwizdac Ziutek

Józek! Ty trąbo! Ale pograles! - Strapiona Marzenka

Wojski nie miał z tym nic wspólnego To ja grałem E T

Oddam za blaszany bębenek cały mój Kapitał Dzwonic po cichu Mark S

UOF - czyli UWAGA OBIEKTY FRUWAJĄCE - powiesc w odcinkach Odc VII

Słoneczko łagodnie wsadzało swój rumiany pysk przez lufkę w przytulnej piwniczce Jędrka, kiedy tenze golił sumiaste bokobrody, podśpiewując pod nosem piosenkę wysłużonych parowozow wtornych Nic nie zakłócało sielskiej atmosfery porannej toalety, nawet nowoczesna golarzka na korbę i dynamko pomrukiwała w takt melodii Nagle w harmonijny porządek marcowego poranka wkradł się drobny dysonans Cos jakby miauknęło, zaturpało, zadrapało, wyrwało Jędrkowi golarzkę i samo zaczęło się golic, robiąc do lustra obrzydliwe miny rozgoryczonego pumeksu Potem zajadlowało pełnym zdrowym sopranem arie "Szum rakow w tataraku" i uleciało w pezystworza wydatnie machając uciętym ogonem - O, kurza stopa - z podziwem jęknął Jędrak - przyjaciel zwierząt

Kącik dla najmłodszych wyręzcycieli

Dzis zagadki!!! Nagrod jak zwykle NIE PRZEWIDUJEMY!!!

- 1) Czym by Agatka zamiatała, gdyby nogi nie miała?
Odp retoryczna
- 2) Gdyby słonica miała miednicę, kto by podstawił ją pod słońce?
Odp mednicowy

FARMUS FAN CLUB

Pozwalamy sobie z całym szacunkiem poinformować PT Czytelników, że Farmusowa znajduje się obecnie w fazie przygotowawczej do powrotu z ciepłych krajów, gdzie dekowała się całą zimę w podniosłej atmosferze Tuz po powrocie zostanie zorganizowane spotkanie Farmusowej z wielbicielami i wyznawcami filozofii - "bo w cemenie Zdzicha siła" Serdecznie zapraszamy również Koło Gospodyń Czarnorynkowych, Zrzeszenie Zsypowych Pozostających na Stazu, Towarzystwo Przyjazni dla Okresowych Smerdzieli, Związek Szkarłupni Maslanych oraz pracowników gospodarki komunalnej luzem, ze szczególnym uwzględnieniem cieciow i dozorców-futurystow, ktorzy z sobie tylko wiadomych powodow darzymy szczególną sympatią

BIURO PODROŻY "Kibitka bliżej"

ma zaszczyt zaprosić PT Czytelników do wzięcia udziału w zbiorowej wycieczce do San Roman, połączonej z koncertem znanej grupy necrorokowej "Ostatnia Posługa", której ostatni przeboj - "U mnie jak w trumnie - piosenka łysiego hotelarza" jest obecnie na ustach całego Związku Grabarzy Tworczych Koncert odbędzie się pod hasłem - "Najpierw kłonica, potem kostnica", a program wycieczki przewiduje następujące atrakcje

- 1) Zanurzeni w formalinie, gramy skocznie na pianinie
- 2) Aby duch w narodzie nie zginął, konserwujemy go formaliną
- 3) Madeja łozę pospołu dzielimy z szefem zespołu
- 4) W trans wprawiamy audytorium tancem brzucha w prosektorium
- 5) Rozgrzewamy Francję w zimnym karawanie
- 6) Kontredansem za ambulansem
- 7) W przerwie występ dziecięcego zespołu z przycmentarnej ochronki pod nazwą - "Pozytywka-lewatywka"
- 8) Wyjemy chórem pod cmentarnym murem
- 9) Po koncercie odczyt futurologiczny - "Ostatnia stacja - eksportacja"
- 10) Zakwaterowanie pod hasłem - "Leżymy pokotem pod tlenowym namiotem"

KĄCIK LITERACKI

APTECZKA DOMOWA

- 1 grzyby solone
 - 2 sól kuchenna
 - 3 wody mineralne
 - 4 widelec
 - 5 woda
 - 6 antidotum
 - 7 komaczek
 - 8 wódka zwykła słodka
 - 9 wódka zwykła gorzka
 - 10 wódka pomarańczowa
 - 11 jodyna
 - 12 opłki żelazne
 - 13 bielizna zapasowa
 - 14 pasy rupturowe, bandaze itd
- J Tuwim i A Słonimski - "W oparach absurdu"

ZDROWKO!!!!!!

Redakcja

FARAMUSZKI

"Tylko pamiętaj - szeptał mi w ucho Mietek - jak będziesz wyjeżdżać z Granady na Almunecar, nie przespój przypadkiem Sierry Nevada i szczytów Alpuhary. Przypominasz sobie chyba? - zaszeleściła cichą melodią "już w gruzach leżą Maurow posady Almanzor z garską ryce-ry".

Naturalnie - zapewniałem! Będę się rozglądał. Nie zwrócił jednak najmniejszej uwagi na zartobliwe zapewnienia.

Dołem płynię Rio Guadalfeo - znów dorzucił. Wprawdzie droga wije się nieomal szczytami, ale powinienes ją dostrzec. Droga, czy Rio - zakupiłem powrotnie? Słuchaj, a nie pieprz głodnych kawalków - fuknął spokojnie i natychmiast, powrócił do dalszych objaśnień, w którą stronę mam spoglądać z okna autobusu, jaki raz rano, a raz wieczorem opuszcza Granadę i przetrzuca turystów mojego pokroju nad brzeg Morza Śródziemnego.

Trąfitem bezbłędnie! Zresztą dlaczego nie miałem trafic? Miasteczko lotniskowe Almunecar nie takie znow wielkie, by głównej ulicy nie dostrzec.

Pomieszkamie Mietka - jak mawiano we Lwowie - też znalazłem bez najmniejszego kłopotu. Wprawdzie na korytarzu ciemno jak u murzyna po czwartej czarnej, ale przy pomocy zapalniczki karteczkę dostrzegłem.

"Klucz na parapecie - informowała karteczka. Wyszliśmy na walkę byków. Będziemy koło dziesiątej. Jedzenie w lodowce. Bar otwarty. Rozgosc się jak tylko możesz. PS Żubrowka w bibliotece, Mietek".

Rzeczywiście! Klucz leżał na parapecie. Wsunąłem się do wnętrza. Wnętrze, jakbyś poł Cepeli wwoził do Hiszpanii. Makaty i cacuszka na eksport. Na stoliku przykrytym ludową tkaniną grzbietem do góry "Kultura" - Paryska. Nie chciałbym przesadzać. Wydawała mi się jeszcze ciepła. Tak jakby ją Mietek przed chwilą odłożył. Jak gdyby walkę byków odkładał do ostatniego momentu.

W oczy uderzyła cytata z pism Józefa Piłsudskiego: "każde pokolenie krwią swoją musi przypominać, że Polska żyje i z niewolą się nie pogodzi".

Przerzuciłem kilka kartek. Jakies podkreślenia otówkiem. Czytam - "odkłamanie przeszłości bywa nader często odnalezieniem własnej tożsamości". Tuz pod nią jeszcze jedno podkreślenie: "Narod, który o swą wolność nie umie i nie chce walczyć, na tę wolność nie zasługuje". Jeszcze dalej: "narod zyjący w niewoli nie może składać się wyłącznie z bohaterów i konspiratorów. Musi mieć swoich "organicznych", budowniczych fabryk i mostów, nauczycieli w szkołach, lekarzy, nawet ugodzonych wobec zaborcy administratorów. Ale biada takiemu narodowi, który swych spiskowców uważa za niedowierzonych młodzików, czy wynarodowionych demagogów".

Od stron "Kultury" powiało Mickiewiczem, Szekspirem, cmentarzem Yorricka, czwartkami w domu SPK w Toronto.

Od świętej pamięci, co pewien czas, w torontonskiej prasie polonijnej, ukazują się listy i artykuły, w których uwypukla się, podkreśla, czasem uzasadnia, a w gruncie rzeczy poddaje surowej kwarantannie różnicę znaczeń, jakie uwiadcniają się w dwóch niewinnie brzmiących zamkach "My i Wy".

"My" - przeważnie - to ta stara, zasiedziała, często żołnierska, czasem polityczna emigracja, której się przeciwstawia wszelkie inne.

Osobiscie uważam, że tego rodzaju podziałów nie powinno się robić. Każdy z nas bowiem dokładnie zdaje sobie sprawę, czy jest w grupie "my" czy też "wy". Bez dodatkowych udreńczeń zarzucających, i a jakże, wylaczających to i owo łącznie z ptasiem mlekiem.

Tymczasem, i jeśli sobie dobrze przypominam, już w freblowce wiedziałem doskonale, że podziały istnieją. Na tych, do których zwracała się "uczycielka" mówiąc "a teraz wszystkie dzieci zaspiewają nam ładnie - jasne słoneczko pozno dziś wstało" i tych, którzy umieli już pisać i czytać. W nieco późniejszym wieku stałem i podziwiałem kompanię weteranów z roku 63, zdając sobie wspaniałą sprawę, że to przecież maszerują "oni".

Jeszcze nieco później dzieliliśmy się na tych którzy grają w piłkę nożną, i tych którzy awansowali w uzdolnieniach chodzenia na wagary i podłapywaniu niewinnych flirtików w parku Paderewskiego. Czas tak szybko mijał, że nawet nie pamiętam kiedy znalazłem się wśród tych, którzy flirt łącznie z kajakiem, przetrzucili na Wisłę, a z niej na niejedną łachę wisłańską. I teraz naprawdę nie zdaje sobie sprawy, czy to "my" goniliśmy "was", czy też "wy" po prostu przesuwaliscie się do grupy tych o których mówiło się, że to "oni".

Nic w tym złego nie dostrzegałem. Wszystko odbywało się jakos naturalnie. Nikt nikomu nie wyrzucał, że się "pod płotem urodził".

Trudno i darmo niektórym z nas los wyznaczył drogę przez "wrzesień". Innym znów przez "sierpień". Jednych szmat życia doświadczal na Syberii, drugich w obozach izolacji. Już w dzisiejszej, i na inny sposób podbitej, Polsce. W dalszym ciągu jednak - twierdzą, że nie jest to powodem, by stwarzać sztuczne podziały. Ostentacyjnie. Napastliwie. Z goryczą. Z przekręcaniem faktów. Z przeciąganiem struny. Z tendencją wystawiania oskarżanej strony na posmiewisko. Z próbą nieomal odgradzania się chińskim murem od reszty.

Mam tu zresztą na myśli niewinną w gruncie rzeczy krytykę pewnego widowiska, w której pan Alfred Sas Korczyński - okreśmy to po staropolsku - bezpretensjonalnie sobie pofolgował.

Czy riposta, jaka się później ukazała w "Głosie Polskim" nie charakteryzowała się czymś co mogło przypominać małego ratlerka na podwórku, zadecydują czytelnicy?

Mnie natomiast wydaje się, że słowami "My i Wy" nie powinno się rąk wykręcać.

Pomiędzy "namu a wamu" takiej znów strasznej prze-

pasci nie dostrzegam. A jeśli istnieje - bardziej fizycznie, niż psychicznie - należy ją wypełniać obopólnym szacunkiem, wyrozumieniem, a nawet dobrym humorem. Gdybyśmy bowiem słowa "my i wy" potraktowali jako rodzaj rachunku matematycznego - to wolalibyśmy raczej sumować, niż różnicą się odgradzać. Mnożyć, potęgować, sprowadzać do wspólnego mianownika, catkować, niż dzielić, czy też rozkładać na pierwiastki, a potem je "wyciągać" względnie różniczkować.

Ot taki mały kubelek zimnej wody z prośbą by podniesione tomahawki czym prędzej zakopac pod grubą warstwą zaradliwego śmiechu.

Pamiętacie Drodzy Czytelnicy kto napisał "Lejbe i Stóra, czyli listy dwóch kochanków"? Naturalnie ze pamiętacie! Przecież każdy wie! Julian Ursyn Niemcewicz! A oto co pisał przeszło 150 lat temu.

"możnaż nazwać Polaków miłośnikami pracy? Nienawidzi ją bogaty i ubogi przemysła tylko, jakby, uniknąwszy trudów, zyc najswobodniej i najrozkoszniej. Możny, potem kmięci zebrane złoto rozsypuje zagranicą na lekkomyślne marnosci, sam stawszy się obcym w obcej mowie wychowuje swe dzieci. Szlachcic na kulku zagonach zrodzony, wstydy się porwać lemiezu niepodległą ręką, szukac w ziemi swobody i mienia, udaje się do miasta, by jakakolwiek otrzymac funkcję, poigrac piorkiem przez parę godzin, resztę czasu w glansowanych butach i modnym fraku pedzic na teatrach, bilardach i redutach. "Ludzie sredniego stanu, jeśli wygrają w loterii, lub innym sposobem przyjdą do grosza jakiego, zamiast udania się do roli, lub przedsięwzięcia użytecznej jakiej rękodzielni, nie znają zbawienia jak udac się do szynków, bilardów i dorozek, dla czego? - bo tam dobrze hulac, a mało pracować można".

Cytat nie wymagający specjalnych refleksji. Za wyjątkiem jednej - że od lat Polak w kraju zadawalał się mianem tuzinkowatego zjadacza chleba, a za granicą zbijał bąków zamieniał w pszczelą pracę.

Ot i znów mamy kij w mrowisku.

Fraszka pełnolitrażowa

Rzekł Cadillac do Buicka

"Sprawa ci się z rąk wymyka

Sądząc bowiem z karoseru

Jestes tylko jednym z seru

A prócz tego jest was tytu

Brak wam mego sexapealu

W większym muszę stac garażu

A gdy mowa o litrażu

Więcej zmieszczę - drogi Buicku

Litrow w moim pojemniku"

Thumik co na dole siedział

Tak mu zaraz odpowiedział

"Gadac mozesz sobie dumnie

Ja i tak ten hatas stumie"

Bohdan EJBICH

TORONTO

KOMUNIKAT

CENTRALNY KOMITET POLSKICH ORGANIZACJI WETERANSKICH TORONTO-OSHAWA, zawiadamia, że w dniu 8 kwietnia 1984 roku w Kościele Matki Boskiej (1996 Daven Port Road, Toronto) o godzinie 11 30 zostanie odprawiona uroczysta Msza Święta za pomordowanych w Katyniu Żołnierzy Polskich w 1940 r. Organizacje weterańskie i kombatanckie ze sztandarami, delegacje organizacji polonijnych, młodzieżowych, harcerskich również ze sztandarami, wraz z Polonią torontońską, są proszone o liczne przybycie na tę uroczystość. Zbiórka sztandarów w klasie szkolnej obok zakrytu o godzinie 11 00.

Za Zarząd
Stefan Falkowski - Przewodniczący
76-77

KOMISJA EDUKACYJNA

CREDIT UNION

Sw Stanisława i Sw Kazimierza serdecznie zaprasza Polonię na odczyt p BARTOSIKA pt OGRONICTWO

który zostanie wygłoszony w niedzielę 25 III br o godz 3 po poł we własnym budynku przy 220 Roncesvalles Ave

Wobec zbliżającej się wiosny, odczyt powinien wywołać zainteresowanie. Wstęp wolny.

Komunikat

Członkowie Spółdzielni Mieszkaniowej przy ulicy 80 i 100 Coehill Drive, Toronto, proszeni są o skontaktowanie się telefonicznie - 535-4690 wiecz

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSKICH

Uprzejmie zawiadamiamy, że następne zebranie towarzyskie odbędzie się w dniu 6 KWIETNIA o godz 8 wiecz w sali SPK, 206 Beverley

Prof Sharon Williams, z York University, specjalistka od prawa międzynarodowego wygłosi odczyt pt

Polskie Skarby w Ottawie -

Kontrowersja Międzynarodowa

Prelegentka jest prawnikiem zajmującym się sprawami restytucji dóbr kulturalnych. Na temat polskich skarbów narodowych pisała swoją pracę magisterską.

Zapraszamy wszystkich członków i sympatyków. Wstęp członkowie \$3, nieczłonkowie \$4, nowo przybyli niepracujący \$2.

Zarząd

Komunikat

FEDERACJA POLEK W TORONTO Ogniu Nr 4, urządza interesującą imprezę

Mgr inż geodeta, P EWA ADAMOWICZ, wystąpi z prelekcją pod tytułem

"LATINA - OBÓZ PRZEJŚCIOWY",

o problemach uchodźców polskich na terenie Włoch

Zapraszamy na tę ciekawą prelekcję, która odbędzie się w Dolnej Sali SPK, 206 Beverley St, w piątek 30 MARCA 1984, o godz 8 wieczorem.

Kawa i ciastka domowego wypieku będą podawane w czasie przerwy, za okazaniem biletu wstępu.

Wstęp \$4, studenci \$3

Zapraszamy jak najserdeczniej!

Federacja Polek

Ogniu Nr 4, Toronto

Przewodnicząca

Ana Nowakowska

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ KUL

Uprzejmie zawiadamiamy, że w Niedzielę Palmową 15 KWIETNIA, o godzinie 7 wieczorem odbędzie się w Kościele Świętej Teresy przy 123 11th Str "Słowo o Pasji Chrystusa" według literackiego opracowania księdza M Malinskiego i poezji Karola Wojtyły w wykonaniu

IRENY

HABROWSKIEJ-JELLACZYK

uczennicy Leona Szillera i Aleksandra Zelwerowicza aktorów Teatru Wojska Polskiego i Teatru Powszechnego w Łodzi

Od 1951 roku stale przebywająca w Toronto gdzie bierze czynny udział w życiu artystycznym. Występowała w wieczorach autorskich Wierzyńskiego Witkima Iwanika Koncewiczowej Polczyńskiego Grabowskiego Bohdanowiczowej.

W czerwcu 1980 odbył się 1 wieczór artystyczny w Rzymie w sali papieża w 10 tytuł studiów kółcielnych a we wrześniu 1 82 w słynnym Centre de Dialogue w Paryżu.

Od 1972 roku prowadziła przez parę lat działalność teatralną w ramach kanadyjskiego teatru wielokulturowego.

Opracowanie i wykonanie partu muzycznych WOJCIECH BOCHENEK

Wstęp \$3, dochód na KUL

Mecenas January

UBEZPIECZENIA

Dzisiaj przechodzimy do nowego tematu — zajmujemy się ubezpieczeniami, rozpatrywanymi z punktu widzenia przepisów prawnych

W Polsce przedwzrostowej ktoś ukuł popularne hasło — **przezorny zawsze ubezpieczony**. W Polsce ludowej straciło ono wiele ze swego znaczenia. Kontrolowany przez komunistyczne państwo system ubezpieczeń nie dawał już ubezpieczonemu odpowiedniego zabezpieczenia przed stratą, śmiercią żywiciela rodziny, utratą zarobku po przejściu na emeryturę, przed nieszczęśliwym wypadkiem w pracy i przed wieloma innymi, przykrymi okolicznościami, z których jedna — jak starzenie się — są nieuniknione, inne czają się tylko na nas w postaci statystycznego prawdopodobieństwa.

W „realnym socjalizmie” emeryci, renciści, ofiary wypadków przy pracy oraz osoby dotknięte różnymi innymi wypadkami losowymi, na ogół staczą się, jak po równi pochyłej, w pobliże dna hierarchii społecznej, zasilając coraz liczniejszą klasę społecznych pariasów, żyjących albo na skraju nędzy, albo już w niej kompletnie pogrążonych. Nie są już produktywni, państwo nic już z nich dla siebie wycisnąć nie może, daje im więc jak najmniej, zmuszając ich do życia na poziomie nie pozwalającym nawet na zaspokojenie minimum podstawowych potrzeb. Taka już jest natura owego „socjalistycznego humanizmu”. Oczywiście są wyjątki, na przykład w postaci specjalnych emerytur dla zasłużonych, co gorliwszych partyjnych aparatczyków, zomowców i ubowców.

Sytuacja taka sprzyja szerzeniu się postawy fatalistycznej, sprawia, że planowanie na przyszłość w dużej mierze traci sens i niejako zmusza do życia chwilą, dniem dzisiejszym i do odsuwania od siebie trosk o przyszłość. Podobnie jak w czasie wojny czy okupacji.

Zupełnie inaczej na Zachodzie. Na ten temat napisano tomy, można by napisać jeszcze wiele więcej. Faktem jest, że ubezpieczenia to jedna z najbardziej interesujących instytucji zachodniej cywilizacji. Instytucja, która stabilizuje i racjonalizuje życie społeczeństw i losy jednostek, dając w ten sposób człowiekowi większy zakres kontroli nad własnym życiem.

Ubezpieczenia są jednocześnie instytucją narzucającą jednostce odpowiedzialność za własny los i za los najbliższych. Odpowiedzialność ta polega na wyborze między zaspakajaniem swych apetytów dzisiaj a ograniczaniem ich, z myślą o tym, co może być jutro, między ryzykiem a możliwością minimalizacji ryzyka.

Zajmiemy się w naszej rubryce różnymi rodzajami ubezpieczeń, ubezpieczeniami od pożaru, ubezpieczeniami na życie, ubezpieczeniami samochodowymi i morskimi, a także ubezpieczeniami na wypadek choroby i nieszczęśliwego wypadku.

Podstawowe pojęcie w ubezpieczeniach to pojęcie polisy ubezpieczeniowej — *insurance policy* — czyli umowy o ubezpieczenie, zawieranej między ubezpieczającym się klientem a firmą ubezpieczeniową. Warunki wyszczególnione w polisie ubezpieczeniowej określają prawa ubezpieczonego.

Ubezpieczenie, w zachodnim systemie wolnorynkowym, jest towarem, jak odkurzacz, samochód czy programy odchudzające. Sprzedawcy towaru konkurują między sobą i dlatego nie zawsze, za tę samą cenę nabywa się towar ta-

kiej samej jakości. Dotyczy to także ubezpieczeń. Jakością ubezpieczenia są warunki określone w polisie ubezpieczeniowej, definiujące prawa ubezpieczonego. Dla potencjalnego nabywcy — kogoś, kto rozgląda się za ubezpieczeniem samochodu, domu, czy jakimkolwiek innym ubezpieczeniem, jest rzeczą absolutnie konieczną dokładne zapoznanie się, więcej — przestudiowanie — wszystkich punktów polisy ubezpieczeniowej oferowanej przez sprzedawcę. Należy przy tym zwrócić się do agenta ubezpieczeniowego o dokładne wyjaśnienie wszystkich punktów, których się w pełni nie rozumie.

Tyle na dziś

Za tydzień

Ubezpieczenia od ognia, ubezpieczenia na życie

**PRAGNIESZ STAC SIĘ WŁASCICIELEM
DOMU, DZIAŁKI BUDOWLANEJ,
DOMKU LETNISKOWEGO?
STAN SIĘ NIM PRZY POMOCY
NAJWIĘKSZEJ NA ŚWIECIE PARAFIALNEJ**

**CREDIT UNION
ŚW. STANISŁAWA I
ŚW. KAZIMIERZA
KTÓRA OFERUJE
NA POWYŻSZE CELE
TRZY TYPY HIPOTEK,**

**O ZMIENNYM
OPROCENTOWANIU 10 1/2 %**

ZAMKNIĘTE — 10 1/2 %

OTWARTE — 11 1/2 %

**WSZYSTKIE
UBEZPIECZONE
NA ŻYCIE
DO SUMY
\$ 30 000 00**

**CREDIT UNION
SW. STANISŁAWA
I SW. KAZIMIERZA**

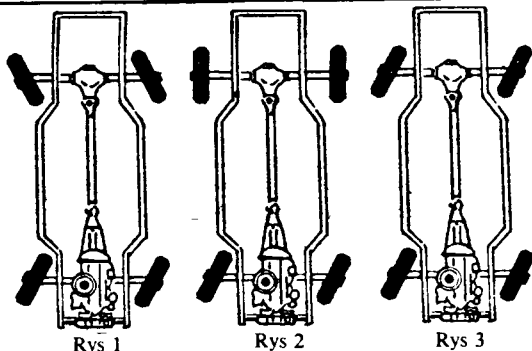
220 Roncesvalles Ave
tel 537-2181

2987 Bloor Str W
tel 236-1225

12 Denison Ave
tel 863-0996

REWELACJA SAMOCHODOWA

4-kołowy układ kierowniczy

Japońscy konstruktorzy samochodów znajdują się w zaawansowanej fazie nowego rozwiązania układu kierowniczego umożliwiającego parkowanie niemalże na styk. Dzięki temu, że samochód może się poruszać bokiem jak krab. Nowosc polega na tym, że kierowca może w tym samym czasie sterować wszystkimi czterema kołami. W listopadzie ubiegłego roku producenci Mazdy ujawnili na wystawie samochodowej w Tokio prototyp takiego samochodu, wprowadzając w osłupienie nie tylko widzów, ale i światowy przemysł samochodowy. Firma reklamowała samochód MX-02 jako samochód lat 90. Ale konkurencja między potentami samochodowymi w Ameryce, w Europie i w Japonii jest tak silna, że eksperci przewidują, że prototyp MX-02 zacznie schodzić z taśmy fabrycznej Mazdy już w tym roku co oznacza, że może pojawić się w sprzedaży pod koniec roku bieżącego. Prototyp MX-02 miał okazję obej-

rzeć w Montrealu ci, którzy w styczniu zrewelacji wystawę samochodową.

Jak działa samochód z czterokołowym układem kierowniczym? Gdy przekreśli przednie koła do pozycji 45° tylne koła automatycznie ustawiają się pod takim samym kątem (rys 1). Kręć dalej w tą samą stronę kierownicą powodujemy powrót tylnych koł do pozycji wyjściowej (rys 2). Przekreślenie kierownicy do oporu spowoduje automatyczne ustawienie się tylnych koł pod kątem 45°, ale o przeciwnym położeniu w porównaniu z położeniem koł przednich (rys 3).

Producenci samochodu z 4-kołowym układem kierowniczym utrzymują, że oprócz tego iż samochód ten niezmiernie ułatwia parkowanie posiada również cały szereg innych zalet. Jedną z nich jest to, że ułatwia kierowanie samochodem przy różnych prędkościach. Przy niskich prędkościach, podczas brania ostrych za-

krętów oraz przy zwrotach o 180° samochód ten nie sprawia najmniejszych trudności. Gdy zaparkujemy, a nasi sąsiedzi parkujący z przodu i tyłu nie dali nam szansy by wyjechać możemy tak ruszać kierownicą i czterema kołami, że opuścimy nasze miejsce bokiem jak krab. Fachowcy twierdzą także, że samochodem o 4-kołowym układzie kierowniczym powinno się również lepiej kierować przy przeciętnych prędkościach. Natomiast przy dużych prędkościach samochód ten będzie trzymał się lepiej jezdni co wpłynie na mniejsze zużycie paliwa. Prowadząc ten samochód

łatwiej zmienia się także pasy oraz w wielu sytuacjach wymagających wymian unika wypadków.

Mazda nie jest jedyną firmą pracującą nad 4-kołowym układem kierowniczym. W Japonii pracują nad nim Honda i Nissan, w USA GM i Ford, w Niemczech

Zachodnich Mercedes-Benz i Volkswagen.

Wszystkie te firmy rozwiązują problem w wielkiej tajemnicy i rzecz jasna szczegóły nie są znane. Nie jest znana jeszcze także nawet w przybliżeniu cena takiego samochodu.

**KENMARK
CONSULTANTS**
INCOME TAX
wypełniamy w Twoim domu
FINANCIAL COUNSELLING
Obniżamy podatki
podwyższamy dochód
TEL 769-9440, 275-3544
KAZIMIERZ ROMANOWSKI

**Peter
Burdon**

PONTIAC BUICK LIMITED

Przedstawiciel General Motors

348 Danforth Ave. E. Toronto,

TEL. (416) 469-5531 ext 281

Posiada dla państwa bogaty zestaw fabrycznie nowych i używanych samochodów

- udzielamy długoterminowych pożyczek
- niskie miesięczne spłaty
- ułatwiamy otrzymanie ubezpieczenia na bardzo dogodnych warunkach
- każdy kupujący otrzymuje bezpłatnie olej na 100 tys km

Wszystkie sprawy załatwiamy w języku polskim

ZAPRASZAMY WSZYSTKICH NA PRÓBNĄ JAZDĘ

**INCOME TAX
SERVICE**
Fachowe wykonanie zeznań podatkowych
SOLIDNIE-SZYBKO-TANIO
PIOTR CHWALISZ
TEL 530-0305

**INCOME
TAX**
ANDRZEJ SIKORSKI Tania i dokładnie wypełnia zeznania podatkowe. Bezpłatne porady, odbiór z twojego domu.
TEL 266-4767

**INCOME TAX
JAN PERZ, M Econ**
Buro 'Go West Realty Ltd
2273 Dundas St W
Godz 10:30-20:00 TEL 534-3512

TAX tronix
oddział Home
Income Tax TEL 769-4558
2290 BLOOR W (przy Durie) TORONTO
W tym roku dzięki zastosowaniu komputera IBM wypełniamy formularze podatkowe jeszcze DOKŁADNIEJ, TANIEJ, LEPIEJ.
• personalne porady • ceny nie do pobicia • błyskawiczna obsługa
• wyjeżdżamy do klienta na życzenie
Zapraszamy do obejrzenia naszego biura i urzędzeń J I Z SULIMIEWSKI
20% ULGI dla Czytelników ECHA TYGODNIA

poradnia zaufanie

Telewizja

Pani Anna P pisze

"Mieszkamy w Kanadzie już od pięciu lat, więc nasze dzieci (4 i 8 lat) już się "zamerykanizowały". Główne konflikty wybuchają więc w naszym domu o telewizję. One chcą oglądać bez przerwy. My ograniczamy, ale nie na długo. Wieczorem nie mogą spać, takie są podniecone. Mamą baby-sitter i podejrzewamy, że przy niej dzieci oglądają telewizję cały czas. Ona mówi, że nic im od tego nie będzie, bo oglądanie agresji pomoże im uwolnić się od niej na dłuższą metę, więc to jest pozytywne. Powołuje się przy tym na jakies autorytety naukowe. Czy to prawda?"

Nasza odpowiedź

Teorię, iż oglądanie przemocy na ekranie telewizora ma dobroczynne skutki dla jednostki, bo pozwala w sposób zastępczy i społecznie akceptowany rozładować naszą potrzebę agresji, należy odłożyć do psychologicznego lamusa.

Wyrosła ona z Freudowskiego założenia o agresywnym charakterze ludzkiej osobowości i przekonania, że nasza żądza agresji (a posiadac ją miał każdy) musi zostać zaspokojona w jakikolwiek sposób. Lepiej więc, gdy będzie ona spełniona w sposób społecznie bezpieczny i nie-gwałtowny - poprzez "spokojne" oglądanie agresji na ekranie telewizora. Oglądanie telewizji miałyby więc znaczenie katarsyczne, oczyszczające i uzdrawiające dla jednostki.

Teorię tę zaczęto popularyzować w kręgach związanych z "przemysłem telewizyjnym" po to, aby rozwiać obawy widzów zaniepokojonych wzrostem przestępczości i agresji i łączących ten wzrost z oglądaniem przemocy na ekranie. Niestety, jak wskazują wiele badań nad problematyką agresji - oglądanie przemocy w telewizji ZWIĘKSZA poziom agresji u dzieci, młodzieży i dorosłych.

Zmienną, która komplikuje tę zależność jest PŁEĆ dziecka. Stwierdzono, że chłopcy są znacznie bardziej skłonni do agresji pod wpływem oglądania przemocy w TV niż dziewczynki. Dziewczynki na ogół nie nasładowują agresywnych modeli, co wiąże się z istnieniem różnych oczekiwań społecznych wobec roli chłopców i dziewcząt w społeczeństwie. Od dziewczynki oczekuje się "grzeczności" i "posłuszeństwa" od chłopców - "siły przebicia" i "energii", przy czym to ostatnie uzyskuje się zwykle poprzez AGRESJĘ. Tak więc agresja chłopców jest do pewnego stopnia społecznie tolerowana, a nawet akceptowana, agresja dziewcząt zaś - bezwzględnie karana.

Oglądanie przemocy na ekranie może mieć zatem znacznie poważniejsze negatywne skutki emocjonalne u chłopców niż u dziewcząt. Choc nie jest to takie proste. Oglądanie agresji przez dziewczynki może doprowadzić u nich do wytworzenia się uogólnionego LĘKU PRZED AGRESJĄ i oczekiwania agresji ze strony innych.

Innym ważnym czynnikiem jest POZĄTKOWY POZIOM AGRESJI. Wyniki badań wskazują, iż oglądanie telewizji jest najbardziej szkodliwe dla dzieci, które już i tak - niezależnie od tego - są skłonne do agresji z racji swych problemów rodzinnych, szkolnych czy też z racji nadpobudliwości psychoruchowej. Dzieci z natury nie-agresywne na ogół nieulepiają się wpływowi telewizji, czy to poprzez system norm, który przyswoiły sobie w domu rodzinnym ("to bardzo brzydko bic kogos") czy też przez brak zainteresowania agresją na ekranie. System rodzinnych norm i wartości jest bowiem znakomitą zaporą przed zalewaniem agresji z telewizora. Dzieci natomiast skłonne do agresji - z takich czy i innych powodów - pod wpływem TV stają się ogromnie agresywne. Wychwytyją, nasładowują i wypróbują "w życiu" wszystkie nowo obserwowane przejawy agresji. Zwiększa się również ich poziom ogólnego pobudzenia. Są napięte, niespokojne, nadmierne czujne "byle co" wyprowadza je z równowagi. Nie mogą spać wieczorami, wyobrażając sobie rozmaite mrozące krew w żyłach sceny i przeżywając to wszystko raz jeszcze. Podczas snu mogą mieć "nocne mary".

Niedojrzały jeszcze układ nerwowy dziecka nie jest przygotowany do nieustannego bombardowania zmieniających się bodźców z ekranu telewizora. Bodźców, naładowanych zwykle silnie emocjami. Nawet oglądanie programów "nieagresywnych" jest na dłuższą metę szkodliwe dla rozwoju psychiki dziecka. Prowadzi do nadwrażliwości, drażliwości, męczliwości. A także do bierności intelektualnej i receptywnego nastawienia do świata. Nastawienia na konsumowanie gotowej papki nie wymagającej żadnej refleksji intelektualnej. Tylko niechęćne programy dziecięce ("Sesame street", podróznice, przyrodnicze, popularnonaukowe) stymulują dziecko intelektualnie. Nawet "niewinne", zdawałoby się, filmy rysunkowe są ważnym źródłem modelowania zachowań agresywnych dla dziecka. Stwierdzono, że oglądanie przemocy w TV przez chłopców w wieku 9 lat poważnie koreluje z ich poziomem agresji w wieku lat 19!

Tak więc dzieci, o których wiemy, że są skądinąd skłonne do agresji, a także dzieci wrażliwe i rozbudzone emocjonalnie powinny znaleźć się pod specjalną ochroną.

Zastanówmy się teraz nad tym, DLA-CZEGO oglądanie przemocy w telewizji jest tak szkodliwe? Warto przy tym pamiętać, że przemoc w telewizji północnoamerykańskiej pojawia się aż w 70-80% programów, podczas gdy w telewizji szwedzkiej tylko w mniej niż 20% programów.

UCZENIE SIĘ AGRESJI

Dzieci, młodzież, a także dorośli mają tendencję do bezpośredniego imitowania zachowań agresywnych widzianych na ekranie. Policja odnajduje coraz więcej przykładów przestępstw popełnionych w sposób identyczny jak było to uprzednio pokazywane na ekranie telewizora. Swego czasu prasa odnotowała przypadek zaskarżenia sieci telewizyjnej przez matkę dziewczynki, która została zaatakowana w sposób, którego młodociani sprawcy nauczyli się z telewizji (do czego się zresztą sami przyznali).

WZROST NAPIĘCIA

Oglądanie agresji w telewizji zwiększa ogólne napięcie emocjonalne jednostki. Stwierdzono to, biorąc pod uwagę jak najbardziej "obiektywne" wskaźniki pobudzenia fizjologicznego - rytm serca, oddychania i przewodnictwo skóry (tzw reakcję skorno-galwaniczną) podczas oglądania

"agresywnych" i "nieagresywnych" programów telewizji.

A oczywiście jest, że osoba ogólnie skłonna do zachowania agresywnego niż osoba spokojna i kontrolująca się w pełni. Osobę podenerwowaną wyprowadza bowiem z równowagi i pobudza do agresji nawet bardzo słaby bodziec.

ZNIECZULENIE

Ludzie oglądający przemoc na ekranie telewizora w sposób początkowo niezauważalny zaczynają być mniej wrażliwi na agresję i na krzywdę ludzką. Dziecko oglądające przerażające sceny przemocy na filmie (a często nie odróżnia ono - z racji wieku - fikcji od rzeczywistości) i w rzeczywistości (dzienniki telewizyjne!) jest mniej skłonne do przyścia z pomocą płaczącemu koledze, który rozbił kolano, za to bardziej skłonne do rzucenia kamieniem w okno szkoły czy kopnięcia kolegi podczas kłótni o cokolwiek. Dziecko, które widziało już tyle naprawdę dramatycznej agresji na ekranie jest po prostu "znieczulone". Towarzyszy temu poważne obniżenie zdolności do empatii - nie jest zdolne do wczuwania się w los ofiary agresji. A czy my sami oglądając tragedię Libanu czy brutalne tłumienie demonstracji w Polsce rzeczywiście wczuwamy się w pełni w przeżycia ofiar przemocy? Czy też, z którą kolejną transmisją, po prostu się na to znieczulamy? Lub kwitujemy lakonicznie "tak, to straszne".

Gdybyśmy byli świadkami lub uczestnikami owych zdarzeń "na żywo", nasza reakcja byłaby z pewnością odmienna. Współczucie, żal, chęć pomocy. Na ekranie telewizora stojącego w naszym living-roomie w dalekiej i bezpiecznej Kanadzie wszystko przecież wygląda tak NIEREALISTYCZNIE, jakby to był film. I my sami ulegamy temu złudzeniu.

OBNIŻENIE SAMOKONTROLI

Większość z nas skutecznie kontroluje swój gniew lub agresję. Jeśli nawet mamy czasem ochotę zachować się agresywnie wobec kogos, kto nas zranił lub był wobec nas agresywny, nasze mechanizmy samokontroli ograniczają - do społecznie akceptowanych granic - naszą reakcję. Nawet jeżeli mamy ochotę "stuknąć" samochód, który w zupełnie głupi sposób zatarasował nam drogę, poprzestajemy tylko na włączeniu klaksonu. Choc mamy ochotę dać kłapsa nieznośnemu dziecku znajomych, zajmującego się wylapywaniem naszych złotych rybek z akwarium, ciągnięciem za ogon naszego kota czy też wyrwijacemu strony z naszego albumu fotograficznego, nie czynimy tego ze względu na społeczne restrykcje zawarte w stwierdzeniu - TO JEST CUDZE DZIECKO, niech rodzice je wychowują. (Nie dyskutuję w tym momencie ze słusznością takiego przesvědzenia).

Oglądanie telewizji ogranicza samokontrolę agresji. Obserwując czyjś "bezkarny" (to ważne!) agresję, sami jesteśmy mniej motywowani do wymagającej wysiłku, a czasem nawet bolesnej - samokontroli. Nasze normy i reguły społeczne, którymi się posługujemy ulegają rozluźnieniu.

ROZWIĄZYWANIE KONFLIKTÓW

Telewizja poddaje dzieciom gotową receptę na rozwiązanie wszelkiego typu konfliktów międzyludzkich. To agresja Bohaterowie filmów zwyciężają, bo skutecznie unieszkodliwiają swoich rywali. Dziecko uczy się, że pozytywny bohater, po to, by zwyciężyć zło, musi zabijać i walczyć. Agresja staje się przeto aktem bardziej społecznie akceptowalnym. Oglądając rozmaite "Star Wars" czy "Supermenów" dziecko wyprowadza jedyny "logiczny" wniosek w życiu zwycięża silniejszy i sprytniejszy, a przemoc jest ostatecznym argumentem w konfliktach społecznych. Na filmie nigdy przecież nie zwycięża słabszy.

Dziecko łatwo zapomina o dobrych intencjach głównego bohatera, lecz zwraca uwagę na to, co on robi. A on jest po prostu AGRESYWNY.

Pokazując dziecku filmy, w których kładzie się nacisk na współpracę, wzajemną pomoc i zyczliwość międzyludzką, filmy, w których bohater nie używa agresji po to, by pokonać zło, mamy szansę zredukować negatywne wpływy oglądania przemocy na ekranie. Co jeszcze można zrobić?

KILKA RAD

Aby zabezpieczyć dziecko przed negatywnymi skutkami TV powinno się

- ograniczyć (w inteligentny sposób, bez łez i krzyków) czas oglądania TV, niezależnie od wieku dziecka i jego emocjonalnej wrażliwości,

- oglądać tylko WYBRANE programy, nigdy nie pozwalając dziecku szukać "po kanałach" na chybił - trafił i oglądać "co bądź",

- wybierać programy kształcące i rozwijające dziecko pod względem intelektualnym i moralnym, szczególnie te pokazujące pozytywne wzorce postępowania,

- dyskutować z dzieckiem programy oglądane w TV,

- starać się wciągnąć starsze dzieci w "krytykę" programów, które oglądają i uczyć bardziej dojrzałego stosunku do tego, co na ekranie,

- pokazywać i dyskutować nieagresywne sposoby rozwiązywania konfliktów międzyludzkich,

- uczyć dzieci empatii i współczucia dla ofiar agresji,

- proponować dziecku inne "konkurencyjne" wobec TV aktywności, gry i zabawy, szczególnie w kręgu rodzinnym,

- pracować nad systemem wartości dziecka po to, by stworzyć mu silne zabezpieczenie przed wszelkimi możliwymi negatywnymi wpływami. Nie tylko telewizji.

Dr Zofia BONCZA

P S Warto uswiadomic sobie również, że dziecko oglądając telewizję nie tylko uczy się agresji, ale samo staje się jej OFIARĄ - ofiarą agresywnych ogłoszeń REKLAMOWYCH, próbujących uwikłać dziecko w swą grę o PROFIT. Przy okazji dziecko uczy się, że szczęście można w życiu kupić za określoną sumę dolarów.

MATRYMONIALNE

Hera(G)—Juno(R)
Marriage

BARDZO ATRAKCYJNY, WYSOKI PAN po 30-ce, wysportowany, głęboko i wszechstronnie wykształcony, humanista i filozof w jednej osobie, władający biegle 4 językami i GRAJĄCY na 4 INSTRUMENTACH, rozwiązujący mistrzowsko problemy nie do rozwiązania, od 10 lat w Kanadzie, poszukuje dziewczynę idealną - bardzo młodą, bardzo zgrabną, piękną jak marzenie, inteligentną, bardzo bogatą, z dobrej rodziny, łagodną i ustepliwą, wierną aż do grobowej deski. Malzenstwo niewykluczone, tylko oferty z fotografią będą rozpatrywane - E T A-2

Niezwykle atrakcyjna, samodzielna, pozna pana w średnim wieku w celu matrymonialnym, dzieci mile widziane. Podróże, teatr, muzyk i taniec. Pełna dyskrecja. Aktualne zdjęcie. Kontaktować się listownie - E T A-3

Polak, inżynier przebywający 5 lat w Kanadzie, z braku znajomości pozna panią w wieku 25-35 lat. Poważne oferty kierować redakcją E T A 1

Sympatyczny z poczuciem humoru, samodzielny, na kierowniczym stanowisku, absolutnie niezależny, pozna Panią do lat 35 lubiącą podróże, muzykę i kuchnię francuską. Pani musi być także odrobinę romantyczno-melancholijna. Poważne oferty proszę kierować - 49 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2K5 "Wisła" office A-4

Polka lat 23, posiadająca stały pobyt w Kanadzie, domatorka pozna Pana do 27 lat, spokojnego bez nałogów. Tylko poważne foto-oferty kierować na adres redakcji E T A-5

Wdowa po 50-tce w dobrej kondycji, ze fizycznej i psychicznej, z poczuciem humoru, lubiąca taniec, śpiew, podróże i dobrą kuchnię, ze stałym pobytem w Kanadzie, z braku znajomości chciałaby poznać Pana o podobnych zainteresowaniach. Poważne oferty kierować E T A-6

Moda

Sarong

Sarong to prosta upięta na sylwetce sztuka materiału. Sarong jest tradycyjnym odzieniem kobiet indonezyjskich. Szczególnie popularny jest na Bali wyspie słynącej z pięknych tancerzek.

Oryginalnie sarong zdobiony jest za pomocą batik - metody rysowania wzorów woskiem na płótnie i farbowania niepokrytych nim partii materiału. W wersjach amerykańskiej i paryskiej zmienił pierwotny tradycyjny koloryt na ciepły brąz, ciemny granat, fiolet itd.

Udrapowane z przodu w formie spódnicy wersje sarongu noszone są na party i przyjęcia z kamizelkami i bluzkami.

Oryginalnie materiałem na sarong jest delikatne płótno. W modzie jednak wszystko jest możliwe i niejednokrotnie spotkamy się z wersją z lejącego się zamszu, jerseyu czy jedwabiu. "Ubóstwiam sarong" - powiedział znany dyktator mody Ralph Lauren - "ponieważ łączy on prostotę ze smakiem i jest sexy".

NAJLEPSZĄ NIESPODZIANKĘ RODZINIE
NA ŚWIĘTA WIELKANOCNE SPRAWISZ
WYSYLAJĄC PACZKĘ PRZEZ

POLIMEX

PACZKI MORSKIE DOSTAWA 5-8 TYGODNI
PACZKI LOTNICZE DOSTAWA 2-3 TYGODNIE

POLIMEX OFERUJE RÓWNIEŻ

- ★ PRZESYŁKĘ PIENIĘDZY Z DOSTAWĄ DOLARÓW DO RĄK ODBIORCÓW W POLSCE
- ★ ZESTAWY OWOCÓW CYTRUSOWYCH
- ★ WYSYŁKĘ LEKARSTW
- ★ SZEROKI WYBÓR PACZEK ŻYWNOŚCIOWYCH
- ★ ARTYKUŁY TECHNICZNE I GOSPODARSTWA DOMOWEGO

NASZ ADRES

POLIMEX

2053 DUNDAS ST. W., TORONTO, ONT. M6R 1W8.
TEL. 537-7914

KORZYSTAJCIE PAŃSTWO Z USŁUG NAJSTARSZEJ,
WYSPECJALIZOWANEJ FIRMY WYSYŁKOWEJ W TORONTO

Joga na emigracyjny stres

Pełny oddech z ćwiczeniami rąk

Wykonanie oddechu pełnego z ćwiczeniami rąk ułatwia rozróżnienie poszczególnych rodzajów oddychania.

Stajemy prosto, dłonie operamy na ramionach, łokcie skierowane w dół. Uwypuklając brzuch (oddech dolny), wdychamy powietrze i równocześnie unosimy przodem łokcie w górę do wysokości ramion.

Dalej (stale w czasie wdechu) rozchylamy łokcie, brzuch automatycznie lekko zapada się, dolne zebra zas rozszerzają się i następuje oddech środkowy.

Następnie ściągamy łokcie jak najdalej w tył. Przy tym ruchu uwypukli się mocno klatka piersiowa, a brzuch jeszcze bardziej zapadnie się (oddech górny). Teraz przez chwilę zatrzymujemy powietrze (kumbhaka) i potem, bardzo powoli wydychamy powietrze, wolno opuszczając łokcie do pozycji wyjściowej. Uwaga: Pozycje 2,3,4 wykonujemy w czasie jednego długiego wdechu.

SPÓŁDZIELCZA KASA OSZCZĘDNOŚCI I POŻYCZEK KOŁA SPK #20 w TORONTO

uprzejmie zawiadamia

ze 31 ROCZNE WALNE ZEBRANIE
CZŁONKÓW KASY
odbędzie się 25 MARCA 1984 r. (niedziela)
w Domu SPK - 206 Beverley Str Toronto
o godzinie 15 00

Z uwagi na szereg ważnych spraw do omówienia -
między innymi proponowane poprawki do Statutu -
prosimy o liczny udział

ZARZĄD KASY

Sledzie po rybacku

75 dkg śledzi, duża cebula, pietruszka, marchew, seler, 3 łyżki smietany, olej do smażenia, łyżka mąki, sol, pieprz, gałka muszkatołowa do smaku.

Sledzie opłukać, wyfiletować. Warzywa oczyszczone pokrajać w plastry i dusić na tłuszczu. Filety opruszyć mąką i usmażyć. Następnie dodać do jarzyn, podlać wywarem, dodać przyprawę i poddusić. Pod koniec duszenia dodać smietanę. Podawać z ziemniakami i surówką wg uznania.

Dzisiaj
i w następnym numerze
SLEDZIE

"KASKADA"

Janusz w harcerstwie pełnił często funkcje kucharza na obozach harcerskich kiedy należał do harcerzy w Szczecinie. Był przybocznym w siodence w drużynie im Stefana Batorego. Pamiętam tam Janusza ze wspólnego obozu komendy Chorągwi Wielkopolskiej i Pomorskiej w Dziwnowie. Jako reporter harcerski odwiedziłem oboz Szczeciński gdzie byłem poczęstowany obiadem który bardzo mi smakował. Pytałem komendanta obozu o Bolkę jaki zastęp miał służbę w kuchni. Odpowiedział że kuchnią opiekuje się Cwik Janusz który ma duże zdolności kulinarne. I proszę sobie wyobrazić iż prawdziwy przypadek! Janusza spotykam na otwarciu nowej restauracji pod nazwą Kaskada w Toronto przy ul. Queen St W Nr 542. Jest współwłaścicielem i znów pełni funkcje kucharza. Znając jego umiejętności kucharskie śmiało zamawiam firmowe danie. Kotlet kaskada. Kiedy spróbowałem to od razu

przekonałem się że Janusz swoje umiejętności wyspecjalizował do perfekcji. Muszę tu zupełnie obiektywnie stwierdzić że jest doskonałym kucharzem i zna tajemnice kuchni polskiej i europejskiej. Polecam wszystkim starym harcerzom działaczom i sympatykom harcerstwa tą miłą i przytulną restaurację Kaskada. Należy wpaść do tej restauracji i samemu przekonać się o zdolnościach kulinarnych dh Janusza który pierwsze kroki kucharskie rozpoczynał w szeregach harcerskich. W Kanadzie Janusz jest niedawno ale harcerstwo i jego praca podoba mu się na tym terenie nigdy nie wyobrażał sobie tak prężnej organizacji poza granicami kraju. Jestem przekonany że Janusz jak tylko unormuje sobie pracę wstąpi w nasze szeregi ZHP. Będzie miał pełną możliwość przekazać swoje umiejętności kucharskie młodszemu pokoleniu. Z harcerskim pozdrowieniem
'Czuwaj'
JĘDREK

Podajemy do wiadomości, że

DOM COPERNICUS LODGE

otworzył specjalną sekcję dla mieszkańców
potrzebujących całodziennego obsługi i opieki pielęgniarskiej

Po dalsze informacje prosimy telefonować do biura
COPERNICUS LODGE (416) 536-7122

SAMO

ZDROWIE

cytrusowe lub sok z owoców cytrusowych Groch i fasola mają też wysoką zawartość innych ważnych minerałów wapna fosforu i potasu

Okazało się że białko zawarte w fasoli, pomaga obniżyć poziom cholesterolu we krwi przyczyniając się w ten sposób do zapobiegania chorobom serca i naczyń krwionośnych Ta zbawienna dla zdrowia właściwość fasoli występuje dodatkowo oprócz innej cennej właściwości mianowicie oprócz tego że zastępując białko zwierzęce białkiem fasolowym obniżamy spożycie nasyconych tłuszczów i cholesterolu które uszkadzają naczynia krwionośne

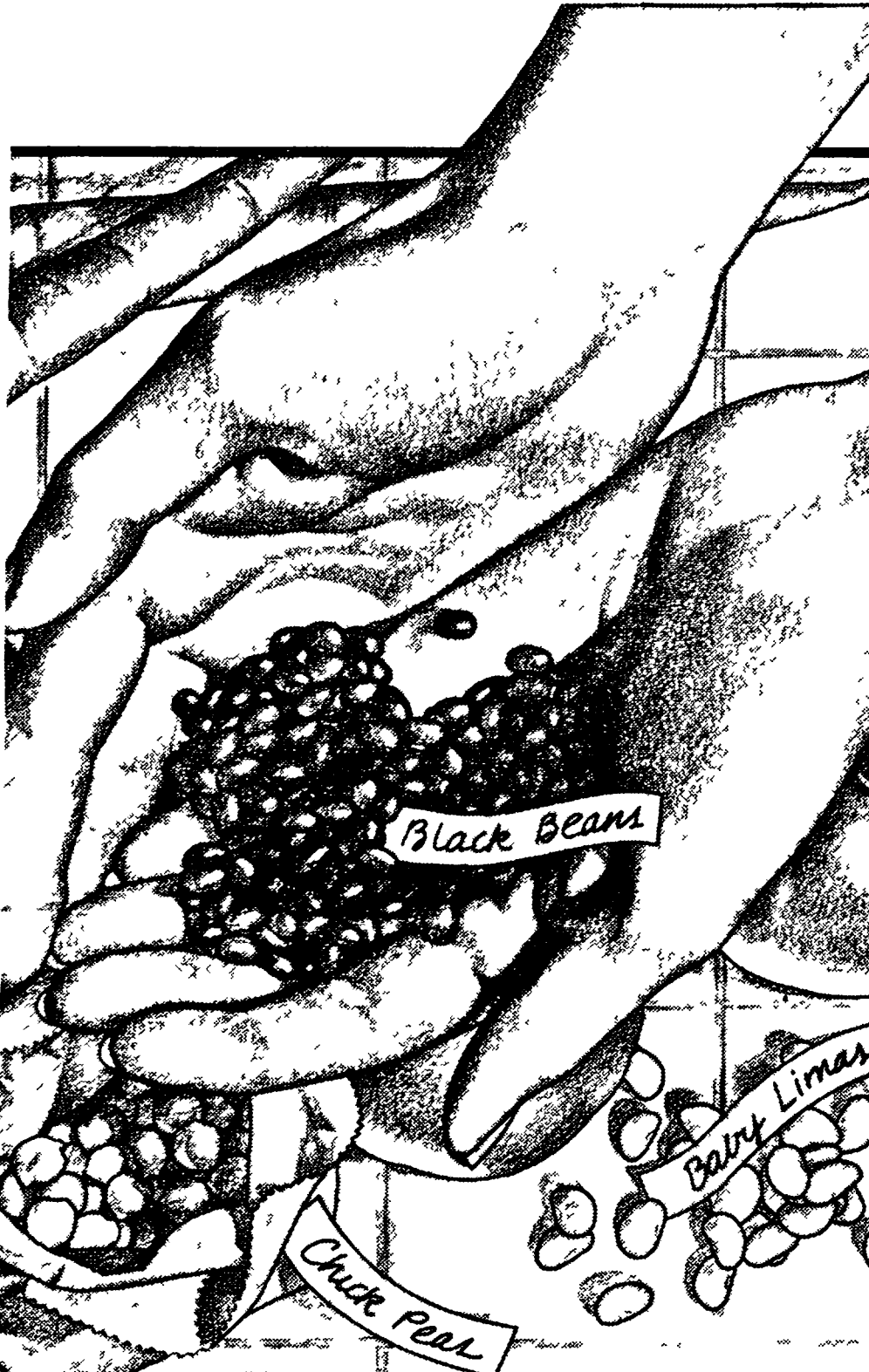
W przypadku chorych na cukrzycę strączkowe są pokarmem szczególnie cennym bo tylko w znikomym stopniu wzrost poziomu cukru we krwi Jako źródło węglowodanów przewyższają pod tym względem pieczywo kasze ziemniaki i makarony A u tych co na cukrzycę nie cierpią utrzymanie stabilnego

poziomu cukru we krwi też jest pożądane bo wydzielanie insuliny sprzyja magazynowaniu w ciele tłuszczu Cukier mianowicie wywołuje wydzielanie insuliny która kontroluje jego poziom we krwi

Groch i fasola to też znakomite źródła włókna dietetycznego Sprzyja ono regularnemu trawieniu a także zatrzymuje wodę w przewodzie pokarmowym dając uczucie sytowania i opóźniając pojawienie się uczucia głodu co sprzyja wyszczuplającej diecie

Jest jedno ale — groch i fasola to dania rozdmajające Jednak częstsze ich spożywanie osłabia ten efekt który można też zredukować o 60 procent mocząc strączkowe w wodzie przed ugotowaniem kilkakrotnie za każdym razem wylubując wodę i dodając świeżej Poleca to jeden ze specjalistów amerykańskiego Departamentu Rolnictwa powołując się na wyniki swych badań laboratoryjnych

A więc — na zdrowie!

Black Beans

Baby Lima

Chick Peas

Felieton o cholesterolu umieszczony ostatnio w rubryce *Zdrowie* wywołał żywe zainteresowanie Czytelników lecz jednocześnie i pewną konsternację Jeśli chcemy cieszyć się długim życiem w dobrym zdrowiu powinniśmy bardzo skąpo wydzielać sobie produkty o wysokiej zawartości cholesterolu a przede wszystkim mięso i tłuszcze zwierzęce Jednocześnie jednak mięso jest cennym źródłem wysoko wartościowego białka które dla naszego organizmu jest niezbędne Coż więc jeszcze aby się w końcu dla zdrowia nie zagłodzić?

Innymi słowy skąd czerpać białko proteiny o niskiej zawartości tłuszczu?

Otoż znakomitą źródłem takich protein są rośliny strączkowe — groch fasola soczewica występujące w naturze w dużej obfitości a na półkach sklepowych po bardzo niskiej cenie

Najnowsze badania amerykańskie wskazują że strączkowe głównie groch i fasola mają pewne właściwości lecznicze a o ich wartości odżywczej wiadomo było od dawna Groch i fasola sprzyjają redukowaniu poziomu cholesterolu we krwi kontrolowaniu cukru krzycy a także są pomocne w kontrolowaniu wagi ciała

Pełną wartość odżywczą mają strączkowe dojrzałe w pełni w strąkach Zielony groszek i fasolka wyluskane przed zakończeniem dojrzwania choć delikatne w smaku mają o wiele mniejszą wartość odżywczą

Najważniejszym składnikiem odżywczym strączkowi jest białko Jej zawartość w gotowanej fasoli wynosi od 6 do 11 procent wagi Dla porównania — twarde ser ma 23 procent proteiny hamburger czyli

mielona wołowina 22 procent

Aby uzyskać proteinę równie wartościową jak w mięsie powinno się łączyć strączkowe z ziarnem (pieczywo ryż kasze) lub z małą ilością białka zwierzęcego (mleko sery kawałeczki mięsa ryby lub drobiu)

Wielką zaletą strączkowych jest to że są pozbawione cholesterolu zatykającego arterie i zawierają mało tłuszczu a tłuszcz w nich zawarty należy do kategorii tłuszczów nie nasyconych które sprzyjają obniżaniu poziomu cholesterolu we krwi

Oczywiście ważna jest także wartość kaloryczna pożywienia Groch i fasola także i pod tym względem spisują się bardzo ładnie Po ugotowaniu kubek fasoli ma 218 kalorii grochu — 230 kalorii soczewicy — 212 kalorii Trzyuncjowy hamburger ma 243 kalorie dwuuncjowa porcja sera typu cheddar — 225 kalorii

Ale na tym nie koniec Dojrzałe strączkowe są bogate w witaminy i minerały zwłaszcza witaminy grupy B tiaminę niacynę witaminę B6 i folianę Jedną porcją gotowanej fasoli może pokryć w 40 procentach całodienne zapotrzebowanie na tiaminę i witaminę B6

Dojrzałym strączkowym nie brakuje też żelaza Talerz zupy soczewicowej w 25 procentach pokrywa całodienne zapotrzebowanie na żelazo w organizmie dorosłej kobiety Tutaj konieczna uwaga Aby ułatwić organizmowi przyswojenie żelaza znajdującego się w grochu i fasoli należy włączyć do posiłków produkty o wysokiej zawartości witaminy C takie jak pomidory zielona papryka brokuły i owoce

PACZKI DO POLSKI
NAJSOLIDNIEJ NAJTANIEJ
CHCESZ NAPRAWDĘ POMOC RODZINIE W POLSCE
WYSYLAJ PACZKI TYLKO ZA POSREDNICTWEM FIRMY

TransCanPol

jedynej firmy posiadającej kanadyjski serwis w Polsce

GWARANTUJEMY

- dostawę paczki do drzwi odbiorcy
- ubezpieczenie przesyłki
- potwierdzenie odbioru przez odbiorcę na czwartej kopii dowodu nadania
- uprzejmą i miłą obsługę w Kanadzie i w Polsce
- rzetelną informację

UNIKACIE PANSTWO

- dodatkowych kosztów i opłat (portowycy lotniskowych i za serwis w Polsce którego faktycznie firmy nie rozwożące paczek w Polsce nie wykonują)
- rozkradnięcia paczki przez nieuczciwych magazynierów którzy w ramach nie dowożących paczek do domów mają czas na kontrolowanie zawartości paczki zanim zgłosi się odbiorca
- oszczędzicie swoim najbliższym straty czasu i dodatkowych kosztów związanych z podróżą po odbiór paczki

Porównajcie Państwo rodzaj oferowanego serwisu pewność ceny, a przekonacie się, że

TransCanPol

393 Roncesvalles Ave

Toronto, Ont M6R 2N1, tel 535-9944

oferuje Państwu najtanszy i najsolidniejszy serwis

Paczki gotowe np 1 lb kawa ziarnista z dostawą \$2 95 1 lb pomarańcze z dostawą \$0 70

Udzielamy informacji celnych prosimy o wcześniejsze pobieranie formularzy na paczki

Przyjmujemy paczki za pośrednictwem poczty z załączoną opłatą lotnicze \$3 65 za 1 kg

morskie \$1 35 za 1 kg

Osoby lub firmy zainteresowane współpracą prosimy o porozumienie się z naszym biurem

Święta już blisko Wysyłając wcześniej paczkę ułatwiamy nam Państwo wywiązanie się z naszych zobowiązań przedświątecznych

Posiadamy materiały do pakowania paczek

SZCZEGÓLOWYCH INFORMACJI UDZIELAJĄ NASZE BIURA TERENOWE I DEALERZY

ONTARIO

ARKA
3635 Cawthra Rd
Mississauga
Tel 276-3902

JAN REINERT
301 Beatrice St
Welland Ont
Tel 732-4568

L S GARCZYNSKI
121 Roncesvalles Ave
Toronto Ont
Tel 533-1143

BOLESŁAW NOWACKI
21 Maynard Ave Apt 903
Toronto Ont
(dealer objazdowy)

WISLA PARCEL SERVICE
49 Roncesvalles Ave
Toronto Ont
Tel 534-9864

ASTRO TRAVEL SERVICE
2206 Bloor St S W
Toronto Ont
Tel 766-1117

JAMISON VARIETY
291 St. Johns Rd
Toronto Ont M6S 2J9
Tel 767-0642

JOHN CZECHOWSKI
UNIQUE POLISH SAUSAGE
650 The Wauensway
Toronto Ont
Tel 252-4567

RITSON DELICATESSEN
555 Ritson Rd
Oshawa Ont
Tel 728-7647

BIURO USŁUG DLA POLONII
176 Albion St
Bramford Ont
Tel 756-0463

MARY S DELICATESSEN
602 Dundas St
Woodstock Ont
Tel (519) 539-1190

EUROPEAN
FOODS & RESTAURANT
399 St Clair
Chatham
Tel (519) 351-4435

BARTON CENTER
774 Barton E
Hamilton Ont
Tel 549-8652

WELLINGTON DELI
623 Upper Wellington
Hamilton Ont
Tel 385-9730

HELEN S DELICATESSEN
50 James St
St Catharines
Tel 685-0452

ASTRO TRAVEL SERVICE
Mississauga Valley Bd
Mississauga Ont
Tel 270-4111

OSHAWA
MEAT PRODUCTS
1818 Dundas St E.
Whitby Ont
Tel 725-5821

CZEŚLAW JEDLIŃSKI
1332 Hall St
Windsor
Tel (519) 254-4035

IRENA DEBICKA
50 Giffard St
Wallaceburg Ont
Tel (519) 627 1958

BALTYK DELICATESSEN
406 Hamilton Rd
London Ont
Tel (519) 434-4025

KENT KITCHEN
1231 Dufferin Ave
Wallaceburg
Tel (519) 627 1017

KRAKUS DELICATESSEN
850 Colborne Rd
Sarnia Ont
Tel (519) 337-6724

VINCENT SURDYK
Barre R5 L4M 457
Tel (705) 722-4692

ODESSA DELICATESSEN
486 Merritt St
St Catharines L2P 1P3
Tel 682-8700

ALBERTA

POLONEZ TRAVEL
AGENCY LTD
10154 103 Street
Edmonton Alta
Tel (403) 424-0521

INTERLOT TRAVEL LTD
10856 97 Street
Edmonton Alta
Tel (403) 424-1648

B & C GROCERIES LTD
10570 96 Street
Edmonton Alta
Tel (403) 424-1732

POLISH FAMILY SERVICE
5420 Thornbriar Rd N W
Calgary Alta
Tel 275-7530

POL-MAK INSURANCE
SERVICE LTD
10858 97 Street
EDMONTON TSH 2M5
Tel 424 1094

TRAVEL LOT LTD
10158 116 Street
EDMONTON T5K 1V9
Tel 488-8472 482-4907

BRITISH
COLUMBIA

KRAKPOL
3277 Main St
Vancouver
Tel. 733-7301 albo 872-7315

MANITOBA

PARCEL SERVICE
"TEMPO"
3-41 Dorset St
Winnipeg Manitoba
Tel (204) 586-5817

MIRACLE BAKERY
1386 Main St
Winnipeg Manitoba
Tel (204) 586-6140
586-5750

HONEY BEE BAKERY
284 Selkirk Ave
Winnipeg Manitoba
Tel (204) 582-4202

QUEBEC

VOYAGES
BATORY TRAVEL
1598 Boul Saint-Laurent
Montreal
Tel 845-2108

MARCHE W & S MEAT
MARKET REG D
2657 Rosen St
Montreal
Tel 526-0991

NOVA SCOTIA

ATLANPOL
134 Joffre St
Darkmouth Nova Scotia
Tel 459-6434

HOROSKOP TYGODNIA 24.III. - 30.III.

Z teleskopu Esmeraldy

BARAN (Aries)
21.03 - 20.04

Listy otrzymane na początku tygodnia i zawarte w nich wiadomości sprawią że popadniecie w pesymizm. Nie wszyscy jednak stracone powinieneście zaufać przyszłości wiele się jeszcze ułoży. Doskonale perspektywy zawodowe poradzisz sobie z obowiązkiem jak nigdy dotąd. Dzięki temu wrażeń jakie wywrzesz na przełożonych będzie dokładnie takie jak je sobie wyobraziłeś i wymarzyłeś od dawna. Pod koniec tygodnia nie staraj się załatwić wszystkiego naraz i jak mówi przysłowie nie łap wszystkich srok za ogon. Tak czy owak za łatwiejsze sprawy leżące w twoich możliwościach lepiej więc podejść do tego ze spokojem i na chłodno skalkulować ryzyko.

BYK (Taurus)
21.04 - 21.05

Nie staraj się wszystkim na oko ło uswiadamić ich własnych wad i niedociągnięć. Zrobisz sobie tyle ko wielu wrogów i całkiem niepożrebnie zagmatwasz własną sytuację towarzyską. Jest jednak w twoim otoczeniu ktoś kto w tym tygodniu będzie chciał użyć twoich możliwości do własnych nie zawsze szlachetnych potrzeb. Wszyscy twoi opozycjonisci okazają prawdziwe oblicza i tym lepiej dla ciebie wreszcie wie dzieć będziesz na czym stoisz. Finansowo tydzień niezły będziesz mógł swobodnie i bez uszczerbku dla kieszeni pozwolić sobie na drobne wydatki które uprzyjemnią ci czas i poprawią nastrój.

BLIŹNIĄKI (Gemini)
22.05 - 21.06

Tydzień zacznie się niemilym i niespodziewanym wydarzeniem które rzuci cień na przyjaźń i kaze ci powątpiewać o szczerości bliskich ci osób. Na płaszczyźnie domowej poczujesz się zobligowany do wypełnienia zaniedbanych obowiązków ale pamiętaj że jeżeli dojdiesz do porozumienia z partnerem w sprawach drobnych wtedy i w poważnej sytuacji dacie sobie radę. Pod koniec tygodnia powinieneście ostro zabrac się za oszczędzanie. Nic tak nie poprawia nastroju jak zabezpieczona i pewna przyszłość. Jeżeli jednak myślisz o kupnie nowego domu i to przedsięwzięcie może się udać i przysporzyć ci powodów do satysfakcji.

RAK (Cancer)
22.06 - 23.07

Niekonwencjonalna sytuacja może na początku tygodnia wprowadzić sporo zamieszania w twoje życie osobiste. Zrob wszystko co będzie konieczne aby odbudować stracone zaufanie i pogodę ducha. W pracy wszystko układac się będzie znakomicie a twoje interesujące projekty przyniosą ci nieoczekiwane dochody. Sprawy sercowe wymagają cierpliwości. Za nim zainwestujesz swoje uczucie poczekaj aż zobaczysz osobę którą darzysz zaufaniem w pełnym świetle. Szczególnie ciekawym dniem na romantyczne przygody będzie 29 ty. Pod koniec tygodnia znajdziesz całą filozofię w wydawaniu pieniędzy. Czy jesteś pewien że tym razem masz rację?

LEW (Leo)
24.07 - 23.08

Mozesz mieć niespodziewanych gości z daleka co sprawi że wszystkie obowiązki domowe znajdą się nagle na twojej głowie. Nie pozwól jednak aby przez to skomplikowała się twoja sytuacja codzienna zaplanuj wszystko dokładnie. Jeżeli 26-go spotkasz właściwych i poczynisz właściwe posunięcie twoja sytuacja materialna może ulec nagłej i gwałtownej poprawie a co za tym idzie mogą się także zrealizować wszelkie twoje plany. Bardzo ważne dla całokształtu wydarzeń będzie twoje podejście do wpływowych ludzi. Unikaj wszelkich nieporozumień i niebezpiecznych sytuacji szczególnie 28 go.

PANNA (Virgo)
24.08 - 23.09

Nie oczekuj wiele od innych w nadchodzącym tygodniu. Tym razem mozesz liczyć na siebie i swój konserwatywny stosunek do świata. Ważną jednak dla twoich planów okazie się podroz lub projekty związane z samokształceniem. Nie podejmuj pochopnych decyzji ani nie wypowiadaj nieprzemyślonych opinii. 27 go zasta nie cie w pesymistycznym nastroju ale w koncu tygodnia pesymizm będzie musiał ustąpić miejsca realistycznemu spojrzeniu na świat. Czekaj cie wiele obowiązków w pracy i powinieneście stać się aby zaspokoić wszystkie wymagania twoich przełożonych. Samotne Panny znajdą się w romantycznych opalach.

WAGA (Libra)
24.09 - 23.10

Nie ma powodu aby popadac w pesymizm. Jest wiele wyjść z dreczących cię kłopotów i wszystkim co ułoży się pomysłom. Ktoś w twoim otoczeniu kto interesuje cie już od dawna może znacząco magiczne słowo które otwiera wszystkie drzwi. Nie odmawiaj mu więc praw do ingerowania w twoje sprawy jego obecność na arenie zdarzeń może ci tylko pomóc. 26-go czeka na ciebie wielkie przedsięwzięcie za które trzeba się będzie zabrac od razu. Nie odrzucaj żadnych ofert nawet jeżeli zyski wydawac ci się będą ograniczone. Cała przyszłość leży teraz w twoich rękach. Nie podejmuj jednak żadnych decyzji w gniewie czy w zdenerwowaniu nie pośpieszaj ludzi ani wydarzeń.

SKORPION (Scorpio)
24.10 - 22.11

Ktoś ci bliski partner przyjaźni lub rodzina bardzo będzie potrzebował twojej pomocy w nadchodzącym tygodniu. Sprawa okaże się być bardziej skomplikowana niż myślisz i wymagać będzie od ciebie niesłychanej precyzji w działaniu. 26-go szczególnie uważaj przy zaciąganiu kredytów gwiazdy nie sprzyjają finansowym przedsięwzięciom. Kłopoty dotyczące spraw materialnych trwać będą niestety przez cały tydzień wiążąc się z ludźmi którzy chcą wykorzystac twoją bezzinteresowność. 28 go nieprzyjemne wiadomości z daleka i znowu problemy. Na szczęście 30-go otrzymasz wielce optymistyczne informacje które otworzą drzwi do sukcesu i pomogą ci w twojej zawodowej karierze.

STRZELEC (Sagittarius)
23.11 - 21.12

Jeżeli zejdziesz z obłoków na ziemię to okaże się że na tejże ziemi dzieje się bardzo wiele interesujących cię spraw. Nie staraj się być ekstrawagantką ani się nie ulegaj także naciskom ani wpływom. Twoja własna osobowość jest na tyle ciekawa że może za interesowac każdego na kim ci aktualnie zależy. Ze zdrowiem w dalszym ciągu kłopoty niewątpliwie na podłożu nerwowym. 28 go sprawdź stan swoich kont bankowych i zastanów się nad polemieniem sytuacji materialnej. Niewykluczone że zadecydujesz o konieczności powzięcia jakiegos finansowego ryzyka które wydaje się może przynieść ci niebagatelne korzyści. Zacieśnij kontakty z dawno nie widzianymi znajomymi.

KOZIOROŻEC (Capricorn)
22.12 - 20.01

Tydzień rozpoczac powinieneście od zrewidowania stosunku do bliskiej ci osoby. Na szczęście wszystkie bariery jakie dzieliły was dotąd upadną i znajdziesz własny sposób na życie który odąd będzie waszą najbardziej osobistą wspólnotą. 26-ty jest dniem w którym wielkie przedsięwzięcia przyniosą wielkie efekty i zbierac będziesz zniwo w postaci nagród pochwał i gratulacji. Jeżeli planujesz urlop nie może być bardziej odpowiedniego po temu tygodnia. Natomiast tzw ludzie czynu będą w najbliższych dniach wyjątkowo zajęci. Duże możliwości i ciekawe perspektywy na przyszłość. Pod koniec tygodnia skoryguj swoją ekstrawagancję w postępowaniu.

WODNIK (Aquarius)
21.01 - 19.02

W nadchodzącym tygodniu najważniejsze dla ciebie będą kontakty z kims od ciebie młodszym kogo darzysz uczuciem i zaufaniem. Nie obawiaj się odkrycia najtajniejszych sekretów własnej natury mozesz być wreszcie absolutnie szczerym i naturalnym. Tydzień przyjemny lekki pełen rozrywek i oryginalnych niespodzianek. Wygląda na to że przeżyjesz od dawna oczekiwany progres tak w sprawach osobistych jak i zawodowych. Ważnym dla twojej kariery będzie 26-ty natomiast 27 go powinieneście być szczególnie ostrożni w operowaniu dużymi sumami pieniędzy. Koniec tygodnia przyniesie zmiany w otoczeniu które sprawią ci wiele przyjemności.

RYBY (Pisces)
20.02 - 20.03

Zwróc szczególną uwagę i poświęć więcej czasu rodzicom lub komus starszemu z twojego otoczenia nie zaniedbuj rodzinnych obowiązków. Tydzień zacznie się w przyjemnej atmosferze i znajdziesz wiele czasu na poświęcenie go własnym zainteresowaniom i przyjemnościom. Nie oczekuj jednak wiele po rozwijającej się romantycznej znajomości. 27 go dość poważne kłopoty dotyczące twojej pracy musisz okazać wiele dyplomacji i rozsądku. Mozesz wiele osiągnąć jeżeli poświęcisz więcej uwagi właściwej organizacji. Zdrowie nie przysporzy większych kłopotów jeżeli nie będziesz narazal go na nerwowość i stresy. Samotne Ryby nie powinny szukać idealów w chmurach.

Uwaga członkowie

POLISH ALLIANCE (TORONTO) CREDIT UNION

ZARZĄD zawiadamia, że zebranie roczne odbędzie się 1 KWIECZNIA 1984 o godz 2 30 po południu w sali grupy 1-7 ZPWK, 2282 Lakeshore Blvd W.

Wszyscy członkowie proszeni są o punktualne przybycie

75 76

695 St. Clair Ave. West

BOŻENA KASPROWICZ

pomoże w kupnie i sprzedaży domu lub nieruchomości

PRZELOTY DO POLSKI WYCIEZKI niskie ceny

PRZEDSTAWICIEL PKO Właścicielka RENATA OKOŁO KULAK CZARTERY DO POLSKI 1984

Bezpośrednie połączenia Toronto Warszawa Toronto Polskimi Liniami Lotniczymi LOT

SPECJALNY CZARTER NA WIELKANOC TYLKO \$ 775

Odlot 19 kwietnia, powrót 12-26 maja, 9-30 czerwca i 2 lipca

po szczegółowe informacje prosimy dzwonic

TEL 536-3554 536-6991

181 Roncesvalles Ave Toronto M6R 2L5 (naprzeciwko Credit Union)

49 Roncesvalles Avenue Toronto, Ontario M6R 2K5 TEL 534-9864

TADEUSZ KACZOR - "BAŁTYK SERVICE"
9850 Papineau No 16, Montreal, Que H2B 1Z8 TEL (514) 382-3817

Jedyna Firma Wysyłająca Do Polski Towar Na Zlecenie!!

POLECA

- ARTYKUŁY SPOŻYWCZE
- SAMOCHODY I CIĄGNIKI
- LEKARSTWA
- ARTYKUŁY GOSPODARCZE
- ALKOHOŁ I SOKI
- OWOCE CYTRUSOWE
- DYWANY, FIRANKI ITP
- BILETY LOTNICZE DO POLSKI

NAJMNIEJSZE ZAMOWIENIE \$ 30 ALBO PACZKA 5 KG MINIMUM

KAWA ZIARNISTA NAJTAŃSZA - \$ 6 ZA KG, DZINSY 3 PARY \$ 39

WSZYSTKIE PACZKI DOSTARCZANE SĄ DO RĄK ODBIORCY

oferujemy

NAJNIŻSZE CENY W AMERYCE POŁNOCNEJ OPLATY W DOLARACH KANADYJSKICH

Najnowsze ograniczenia w Polsce dla firm wysyłających paczki naszej firmy nie dotyczą!

do odwoł

- 22 C Bogusława, Katarzyny, Relindy
- 23 P Feliksa, Oktawiana, Pelagu, Pelagusza, Zbistawa
- 24 S Dydaka, Dzierzysławy, Gabriela, Marka
- 25 N Dyzmy, Mariu, Marioli, Wienczysława
- 26 P Duszana, Emanuela, Larysy, Lutgera, Teodora
- 27 W Bohdana, Ernesta, Jana, Lidu, Ruprechta
- 28 S Anieli, Gedeona, Joanny, Krzesysława, Sykstusa

KASKADA Restaurant

UWAGA! SPECIAL!

NOWO OTWARTA RESTAURACJA "KASKADA"

542 Queen Str W TEL 364-4414

wprowadza z dniem 19 marca 1984 nową formę zbiorowego żywienia dla samotnych

7 obiadów TYLKO \$ 21.

Organizujemy także przyjęcia okolicznościowe

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

BRYDZ

CZY MUSIAŁEŚ LEZEĆ ?

ODCINEK

REDAGUJE

JERZY BIEDOWSKI

OBJAŚNIENIE ZNAKÓW ♠ PIK ♥ KIER ♦ KARÓ ♣ TRĘFIŁ BA = BEZ ATU
 K! = KONTRA RK! = REKONTRA --- A=AS K=KROK Q=DAMA J=WALC K=KLOTKA
 P = POZNOC Z = ZACHÓD W = WSCHÓD D = DEKLARACJA (ROZGRYWALCZY)

66

LICYTACJA OTWARCIA C.D. OTWARCIA NA 4-YM RĘKU

Pozostały nam do omówienia otwarcia na 4-ym ręku. Tutaj sytuacja jest bardzo specjalna, ponieważ trzech graczy już spasoowało mamy wybór pomiędzy Pasem a otwarciem licytacji. Możemy w tej sytuacji stosować następującą zasadę:

EE Otwieramy z reguły wszystkie ręce które w każdym wypadku są przez nas otwierane na 1-ym lub 2-ym ręku - wedle zasady AA. Innymi słowy wszystkie ręce o sile 14 PH lub więcej i łatwą powtórkę otwieramy oczywiście najdłuższym kolorem.

Otwieramy ręce słabsze jeśli spełniają warunki zasady BB z jednym tylko zastrzeżeniem: musimy posiadać dobry kolor pikowy. Chodzi o to, aby przeciwnik nie mógł nas windować swoimi pikami. A więc otwieramy na 4-ym ręku przykłady C, F, G. Pozostałe przykłady, z uwagi na nie dość silne piky, nie nadają się do otwarć na 4-ym ręku. Oto przykłady:

L ♠ AxK	Na 4-ym ręku otwieramy	M ♠ Kx	PAS! Mamy tylko 1½ lewy
♥ QJx	1 karo, poprostu dlatego	♥ Kx	szybkie a pozatym kolory
♦ KJxxx	ponieważ mamy normalne	♦ KJxxx	starsze są bardzo słabe
♣ Kx	otwarcie z 14 PH	♣ QJxx	Otwarcie nic nie daje

N ♠ AKxxxx	Otwieramy 1 pik. Wprawdzie mamy tylko 9 PH ale posiadamy
♥ xxx	2 szybkie lewy z łatwą powtórką i piękne piky. Z tak silnymi
♦ Qxx	pikami nie należy nigdy pasować. Osobiście otwieram taką rękę
♣ x	w każdej pozycji, chyba, że mam partnera "latawca", który

x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

O ♠ KQJxxx	Czy otworzysz na 1 lub 2-ym	P ♠ Kxxx	Czy otworzysz w każdej
♥ Kxx	ręku? Jeśli tak, to jak?	♥ AKJ	pozycji i jak?
♦ xx	Ma 14 PH i 2 szybkie lewy	♦ Qxx	1 BA - H 9 16
♣ xx	Ma 14 PH i 2 szybkie lewy	♣ Kxx	Oczywiście, że tak

Q ♠ AxK	Czy otworzysz w którejś z pozycji i jak?	S ♠ AQJxx	Czy i co otworzysz
♥ KJxx	Ma 14 PH i 2 szybkie lewy	♥ Kxxx	w którejś z pozycji?
♦ AxK	Ma 14 PH i 2 szybkie lewy	♦ xxx	Ma 14 PH i 2 szybkie lewy
♣ xxx	Ma 14 PH i 2 szybkie lewy	♣ x	Ma 14 PH i 2 szybkie lewy

R ♠ Ax	Czy i co otworzysz w którejś z pozycji?	S ♠ AQJxx	Czy i co otworzysz
♥ QJxx	Ma 14 PH i 2 szybkie lewy	♥ Kxxx	w którejś z pozycji?
♦ QJx	Ma 14 PH i 2 szybkie lewy	♦ xxx	Ma 14 PH i 2 szybkie lewy
♣ Qxx	Ma 14 PH i 2 szybkie lewy	♣ x	Ma 14 PH i 2 szybkie lewy

JEST BARDZO WSKAZANYM aby Czytelnicy wszystkie przykłady odtworzyli kartami do grania. Pamięć wzrokowa jest lepszą gdy patrzymy na realny obiekt - zamiast na jego opis.

ABCDEFGHIJKLMNOR															
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															

Rozwiązanie krzyżówki Nr 74

ABCDEFGHIJKL															
1	S	E	R	V	O	A	T	C	H	A	P	L	I	W	
2	R	O	M	A	N	T	R	A	M	A	P	O	L	I	P
3	E	S	E	T	E	R	G	A	S	N	Y	K	L	E	
4	N	O	M	U	R	I	E	O	L	I	E	O	L	E	
5	T	Y	R	O	L	K	I	K	S	E	R	S	O	L	
6	M	R	O	G	A	C	Z	B	I	L	A	R	D	K	
7	A	Y	T	R	A	M	P	H	I	A	L	E	L	E	
8	A	T	R	A	D	A	O	A	R	Y	M	A	N	A	
9	S	A	G	N	A	L	O	T	E	C	B	A	L	E	
10	L	A	S	K	A	U	T	A	J	G	A	L	E	L	
11	A	Y	T	R	A	M	P	H	I	A	L	E	L	E	
12	G	I	L	O	T	Y	M	A	K	A	S	Z	A	L	O

KRZYŻÓWKA NR 75

- Pozomo**
 1-A duży luksusowy samochód
 1-J wozni administracyjni w starożytnym Rzymie
 2-A rzadki ptak drapieżny
 2-G rodzaj zagadki graficznej
 2-M groźny konkurent
 3-G tradycyjna potrawa na święto Dziękczynienia
 4-A przyprawa o silnej woni
 4-K stosunek pierwszej przyprostokątnej do drugiej w trójkącie prostokątnym
 5-K polski kuzyn lobstera
 7-A rodzaj ról, w których aktor specjalizuje się
 7-H strus
 7-L greckie boginki zemsty
 8-F pułapka na muchy
 8-J mały komik
 9-C uraza
 9-L surowiec wtórny metalu
 10-G rosyjska potrawa
 11-A zięć Mahometa
 11-E symbol chem. cyny
 11-O leja się przy tarciu chrzanu
 12-D słodkie lub wytrawne
 12-K wiedzie do kopalni
 13-A wodorosty
 13-H niekontrolowane drgania np. mięśni twarzy
 13-N najmniejsza część pierwiastka
 14-D defraudacja
 15-A pora roku
 15-N doskonała figura przetrzenna

- Pionowo**
 1-A starogrecki instrument strunowy
 1-C rasa owiec

Part Enterprises Limited

1570 BLOOR ST. WEST, TORONTO, ONT. CANADA M7P 1A4
 TEL. (416) 531-8786

PRZESYŁKI DO POLSKI

SPECJALNE CENY

PACZKI MORSKIE \$1 35/kg dostawa do 8 tygodni
 PACZKI MORSKIE EKSPRESOWE \$3 25/kg dostawa do 4 tygodni
 PACZKI LOTNICZE \$3.65/kg dostawa do 21 dni

Przyjmujemy każdą przesyłkę
 (Od 4 kilogramów bez dodatkowych opłat, w przypadku paczki mniejszej \$0 50 za każdy brakujący kilogram)

- Gwarantujemy dostawę do drzwi odbiorcy w Polsce
- Zwrotne potwierdzenie odbioru paczki
- Ubezpieczenie przesyłki zgodnie z jej wartością
- Uprzejmą i solidną obsługę w Kanadzie i w Polsce

Uwaga nowość! Jako jedyna firma gwarantujemy zwrot poniesionych opłat za niewywiązanie się z podanych warunków dostawy

Oferujemy
 Zestawy towarów do wyboru (kawa, herbata, owoce cytrusowe itp.)
 (Minimum zamówienia \$30)

Przesyłkę pieniędzy
 Maszyny i urządzenia gospodarstwa domowego
 Samochody, traktory, maszyny budowlane
 Odzież, wełna

UWAGA! Part UWAGA!

samochód osobowy
POLSKI FIAT 126 p

Główna nagroda wielkiego konkursu dla nadawców
 przesyłek do Polski nadanych przez nasz serwis

Szczegółowych informacji udzieli nasz autoryzowany dealer

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL ADDISON ON BAY LIMITED

PONTIAC, BUICK, CADILLAC
 Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję na (Parts & Labour)

GENERAL MOTORS
 pożyczka na samochód
 Specjalizuje się w otrzymaniu pożyczki na samochód dla nowo przybyłych minimalna wpłata niskie miesięczne spłaty

Specjalne ceny dla Rodaków oferuje tylko ARNOLD PENK
 (Wyrozniony przez GM jako "Senior master salesman")
 PO WSZELKIE INFORMACJE NA TEMAT SAMOCHODÓW LUB UBEZPIECZEN PROSZĘ DZWONIC 964-3211 LUB DO DOMU W KAŻDYCH GODZINACH 731-0757 ZOSTAWIAJĄC NAZWISKO I NUMER TELEFONU
 832 BAY ST., TORONTO (przy College St.)

1-E imię męskie	6-N opłata pobierana dawniej za korzystanie drogi
1-G miejscowość w Norwegii, miejsce walk w czasie II wojny światowej	6-R niewiara w powodzenie sprawy, przewidywanie porażki
1-K owad	9-E szata Hinduską
1-M małe dzikie koniki	9-I płaczą się niewprawnej hafciarce
1-O dziecinny bocyk	9-M falujące zagony zbóż
1-R typ zamka lub ekskluzywny uniwersytet w USA	11-F kraj afrykański
2-I indyjski reformator religijny z VI w pnie	11-L odłam islamu
5-H czepta się psiego ogona	12-D zjawy
5-J ptak padlinożerny większy od wrony	12-N prowizoryczny budynek zwykle drewniany
6-A parada wojskowa	13-B stolica Peru
6-D drzewo liściaste	13-H zyciodajny gaz
6-F angielska miara odległości	13-J trafla na kamień
6-L typ jachtu	13-P drobna moneta w starożytnej Grecji

STRONA

BOLKA i LOLKA

Ciąg dalszy

Redaguje
LESZEK
MECH

"POLONIA REVIEW" Polski Program Telewizyjny

We środy o 8 wieczorem, w piątki o 7 30 wiecz
i w soboty o 2 30 p m na kanale 10 (Maclean Hunter Parkdale)
Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia Poloni
kanadyjskiej

"PANI JADWIGA" Polski program radiowy
"PANI JADWIGA" Polski program radiowy
ze stacji CHWO 1250 w Oakville - od godz 1 do 2
w każdą sobotę Reklamy i ogłoszenia handlowe
oraz wszelkie komunikaty - przyjmuje się telefonicznie
691 - 8789

ECHO OJCZYZNY codzienny polski program radiowy
nadawany od godz 11 05 od poniedziałku do piątku
ze stacji CHIN FM 100 7 - TEL 531 - 9991
Prowadzi KAROLA KĘSIK Muzyka, wiadomości
z Polski, z Kanady i ze świata, komentarze
Przyjmujemy reklamy, ogłoszenia handlowe i komunikaty

"POLONEZ" Polski program radiowy
Producent MAREK J GOŁDYN
2120 Bloor St W Toronto, M6S 1M8, Tel (416) 762-7401
W soboty 3 30 - 4 30 1250 AM CHWO

"RADIO VICTORIA" od 10 30 a m do 11 00 a m
w niedziele na stacji WHLD 1230 AM

POLSKI PROGRAM RADIOWY
na stacji CJUB w VANCOUVER - 1470 AM
w każdą niedzielę od 14 30 do 16 00
Prowadzi STASIA MAŁCZYŃSKA i TONY IOCHLIN
Tel 946 - 9617
Wiadomości z Polski, ogłoszenia i komunikaty polonijne,
komentarze, koncert życzeń, ogłoszenia handlowe

KRONIKA HARCERSKA

Z ciekawości reporterskiej w niedzielę
po mszy sw zaglądnąłem do budynku
Credit Union przy ul Roncesvalles Ave
Trafiełem dobrze bo w górnych salach
Hufiec żeński "Warta" miał swoją od
prawę Szkoleniową na którą przyjecha
ły harcerki z terenu St Catharines Wel
land Hamilton Burlington Oshawa
Mississauga Scarborough Toronto
Szczepny "Rzeka" i "Zarzewie Na
czyle tych wszystkich jednostek stoi huf
cowa pfm K Reitmeier Była to odpra
wa szkoleniowa dla drużynowych przy
bocznych i opiekunek jednostek oraz in
struktoerek i drużyny instruktorskiej
"Bądź Gotów" Frekwencja naprawdę
dopisała było około 50 harcerki i 14 in
struktoerek w tym Szczepowe i instruktor
ki z komendy Hufca

Program szkoleniowej odprawy został
bardzo ciekawo opracowany Miałem
osobście możliwość zapoznać się z tym
programem Słowa uznania dla hufco
wej pfm K Reitmeier

Zajęcia w poszczególnych grupach pro
wadziły Hm Irena Wilowska przez
Marysia Lewandowska pfm K Reit
meier hm Teresa Berezowska i przez
Maryla Kozera która praktycznie poka
zywała jak przeprowadzać śpiew na
zbiorkach ogniskach kominkach i w zyc
ciu harcerskim Pamiętam Marylę ze
wspólnego kominka na oplatku Zarządu
Okręgu który był urządzany w domu
SPK przy Beverley w Toronto Jestem
dla niej pełen słów uznania Jest to har
cerka która potrafi przekazać swoje
zdolności i umiejętności młodszemu po
koleniu Ciekawosc pchała mnie dalej
więc zaglądnąłem do następnego po
mieszczenia i przy okrągłym stole zosta
łem całe grono instruktorek które pro
wadziły ciekawą dyskusję na temat obo
zów letnich Całosc dyskusji prowa
dziła pfm K Reitmeier

PRACOWITA NIEDZIELA
HUFCA WATRA

W rozmowie z drużną Reitmeier dowie
działem się ze w opinii Hufca odprawa
była bardzo udana Ja osobście jestem
przekonany ze harcerki na pewno duzo
z tej odprawy skorzystały ucząc się zaw
sze cos nowego i przy okazji miały
możliwość odnowić znajomości z harcer
kami z terenu Na dobry pomysł wpadła
dhna hm Ania Morska kierowniczka
Składnicy Harcerskiej przy komendzie
chorągwi Przybyła ona na odprawę
prawie z całym majątkiem składnicy
Szczepowe a przede wszystkim harcerki
z terenu miały okazję zakupić materiały
pomocnicze Za posiłek który był udany
tym razem odpowiedzialna była pfm
S Malinowska
Wstępując do ostatniego pomieszczenia
zostałem już mniejsze grono ale wszyscy
z dużą uwagą słuchali ciekawych wska
zówek pfm Staszka Reitmeier On włas
nie z ramienia Ref Zuchowego przy
kom Chorągwi męskiej zorganizował
kolejne szkolenie dla wodzów zuch
owych Miałem okazję oglądać nowo
opracowaną książkę pracy gromad
(opracował hufcowy Karpat Hm
St Halek)
Muszę zupełnie obiektywnie stwierdzić
ze książka pracy jest naprawdę dobrze
opracowana Widac ze osoba która pos
więciła swój czas na opracowanie tej
książki zna dobrze rzemiosło harcerskie
Z dużym zadowoleniem muszę odnoto
wać ze przyjemność po mojej stronie
jak mogę napisać o udanej odprawie
szkoleniowej gdzie obecność naprawdę
dopisała Jest to dowód ze Hufiec
Watra pod dobrą ręką pfm Krysia
pracuje na pełnych obrotach Ja ze swej
strony życzę wszystkim harcerkom i har
cerzom pełnej harmonii rodzinnej współ
pracy harcerskiej

Z harcerskim pozdrowieniem
Czuwaj
JEDRFK

ŁOWCY BIZONÓW

- Sygnalizacyjne ognisko Co się mogło stac? -
zaniepokoił się traper, widząc smuzkę dymu nad pre
rią - Aha Złapaliśmy dwóch groźnych kłusowni
kow - Odczytywał znaki - Czekamy przy rozpadli
nie - Pokręcił głową i westchnął - Znowu ci zboje
pojawił się w rezerwacie - Wyjął z kieszeni kartkę i
napisał "Poczekajcie na mnie Zaraz wracam" -
No, wiadomość dla chłopców gotowa - Podniósł ka
mien i przycisnął nim kartkę
- Chodźmy, Apago - gwizdnął na psa i razem ru
szyli w kierunku ciemnej smuzki dymu

- Gdzie ci zboje? - warknął groźnie traper, poja
wiając się nagle obok ogniska
- Czerwona Chmura nie zapomniał jeszcze daw
nych sztuczek - rzekł z uznaniem Białe Pióro - Przy
wiązałmy łotrzyków do ich własnej strzelby - Wska
zał ręką za siebie - Tam są
- To oni? - Traper ubawiony spojrział na chłop
ców - Cha, cha, cha A to dobre Moi młodzi przyja
ciele okazali się groźnymi kłusownikami
- Proszę uwazac - mruknął tajemniczo Bolek - Ci
Indianie będą próbowali oszukac pana Widzieliśmy,
jak polowali na bizona przebrani za kujoty
Traper skinął ręką na siedzącego bliżej Indianina
- Czerwona Chmuro, rozwiąż tych chłopców Za
raz wyjaśnimy całe nieporozumienie
- Często tak bywa - odezwał się traper, gdy wszyscy
razem zasiedli przy ognisku - ze niejasne sytuacje
mogą nasunąć najgorsze przypuszczenia Czerwona
Chmura i Białe Pióro są moimi pomocnikami i zgod
nie z otrzymanym poleceniem zamierzali schwytac
byczka Bolek i Lolek zostali źle zrozumiani Chcieli
przecież byczka obronic przed kujotami Ale teraz,
kiedy wszystko się wyjaśniło, mam nadzieję, ze zosta
niecie przyjaciółmi
- Zgoda - Bolek wyciągnął rękę do Czerwonej
Chmury
- Na zawsze - dodał Lolek zbliżając się do Białego
Pióra
- Howgh! - jednocześnie odrzekli Indianie i serdec
znie uściśniły wyciągnięte dłonie chłopców

Do widzenia chłopcy - rzekł wzruszony traper Po
chylił się nad psem i szepnął - Apago, pozegnaj
swych przyjaciół

Pies podbiegł do samochodu Lolek otworzył
drzwiczki i uściśnił kudłatą łapę Bolek pociągnął za
włochate ucho i powiedział - Przez cały rok będę przy
syłał ci kosci

- Pamiętajcie, chłopcy, zgodnie z umową bizonka
dostarczycie do Ogrodu Zoologicznego w Chorzo
wie Mam nadzieję, ze znajdzie tam dobrą opiekę i
będziecie go często odwiedzać

- Codziennie, przyrzekamy - zapewnił odjeżdża
jąc

Chłopcy dotrzymali słowa A bawiąc się z bizon
kiem, nieraz wspominali starego traper

SPORT

PLATINI

W

Widzewie!

Zapowiada się wielka bomba!
Kto wie, czy w meczu "Stary"
kontra "Nowy", czyli obecny
Widzew, w barwach zespołu
"starych" nie zagra najlepszy
piłkarz Europy 1983 roku, part
ner klubowy Zbigniewa Bonka,
goleador Michel Platini!

Otóż Zbigniew Boniek, który
przyjaźni się ze słynnym Francu
zem, zaprosił go na wakacje do
Polski Michel przyjął propozy
cję A ze w tym samym okresie
ma dojść do sensacyjnego (bio
rąc pod uwagę składy) meczu
dwóch drużyn widzowiaków,
przeto nie jest wykluczone, że
Michel Platini na ten jeden mecz
przywdzieje barwy RTS Byłaby
więc niezwykle okazja zobacze
nia idola francuskich i włoskich
kibiców na łódzkim stadionie
Wszak Platini jest jednym z nie
licznych zawodników, którzy z
powodzeniem mogą konkurowac
z brazylijskimi wirtuozami Mecz
ma się odbyć po zakończeniu lig
europejskich, 20 lub 24 czerwca
Do udziału w nim zostali zapro
szeni następujący byli widzowi
cy Stanisław Burzyński, Wiesław
Surlit (obecnie występuje w
USA), Jan Jezewski (Finlandia),
Władysław Żmuda (Verona), Pa
wel Janas (Auxerre), Andrzej
Grębosz (RFN), Andrzej Mozej
ko (Finlandia), Zbigniew Boniek
(Jubentus), Mirosław Tłokiński
(RC Lens), Zdzisław Rozborski
(Stade Reims), Krzysztof Surlit
(Nimes), Marek Pięta (RFN),
Władysław Dąbrowski (Finlan
dia), Tadeusz Gapinski (II trener
Widzewa)

Anglia wycofała swoją kandy
daturę z organizacji finałów pi
karskich mistrzostw świata w
roku 1990 W ten sposób kandy
dują jedynie Włochy, Sowieci i
Grecja, ale ta ostatnia kandyda
tura wydaje się być mało realna
gdyż Grecy nie dostarczali jesz
cze pełnych informacji żądanych
przez FIFA na temat obiektów
sportowych na których miałyby
odbywać się spotkania FIFA po
dejmie decyzję 19 maja br

Anglia wycofała swą kandyda
turę (podobnie jak uprzednio
zrobiły to RFN i Francja) by
umożliwić organizację mistrzo
stw krajom, które od dawna nie
dostąpiły tego zaszczytu

TABELA
I LIGI

1 Gornik Wałbrzych	23 9 30-13
2 Lech Poznan	22 8 23-10
3 Widzew Łódź	22 10 23-12
4 Pogon Szczecin	21 11 28-11
5 Gornik Zabrze	20 12 16-11
6 Motor Lublin	19 13 14-11
7 Legia Warszawa	18 14 24-21
8 Ruch Chorzow	18 14 19-17
9 Śląsk Wrocław	15 17 24-24
10 GKS Katowice	12 20 21-28
11 Wisła Krakow	12 20 20-28
12 Szombierki Bytom	12 20 13-23
13 ŁKS Łódź	12 20 18-29
14 Cracovia	11 21 11-21
15 Bałtyk Gdynia	10 22 14-23
16 Zagłębie Sosnowiec	9 23 11-27

SPORT SPORT

OKRUCHY SPORTOWE

Sztokholm Prawie 11 500 narciarzy wystartowało w 47 Biegu Wazów Reprezentanci 23 krajów, wśród których nie zabrakło przedstawicieli tak egzotycznych krajów, jak Lesotho i Chile, mieli do pokonania tradycyjną trasę między szwedzkimi miastami Saalen i Mora, długości 89 km

Jak zwykle, Bieg Wazów miał wielu bohaterów. Znaleźli się w tym gronie i zwycięzca, Hans Persson (4 14 14), i ci, którzy p biegi do mety tuż za nim - Bengt Hassis (4 15 12), Oerian Blomqvist (4 16 30) czy też mistrz olimpijski na 50 km, tym razem czwarty, Thomas Wassberg (4 17 03). Duże brawo otrzymał również najlepszy z zagranicznych gości, Amerykanin Audun Endestad, szósty w czasie 4 17 47

Ostatni biegacze przybyli na metę 4 godziny po triumfatorze. Wśród tych, którzy ukończyli gigantyczną gonitwę znalazł się weteran, 70-letni Szwed Stig Boeling mogący się poszczycić uczestnictwem we wszystkich dotychczas rozegranych Biegach Wazów. Nie on jednak był najstarszy w stawce miłośników narciarskich - supermaratonów. O kilka lat "przebił" go emerytowany pułkownik Armii Szwedzkiej

Gdy już mowa o radości na mecie to kto wie, czy amerykański biegacz szwedzkiego pocho-

dzenia, Stefan Andersson nie zrobił najwięcej na tej zabawie. Otóż przed wyjazdem z Chicago założył się on ze szwedzką społecznością miasta, iż dobiegnie do mety. Stawką była niebagatelna suma 30 tysięcy dolarów, obiecana przez Szwedów zamieszkałych w tym mieście - na budowę centrum kulturalnego nad jeziorem Michigan. Andersson wygrał zakład, choć zajął odległe miejsce

Wenezuela nie weźmie udziału w Letnich Igrzyskach Olimpijskich w Los Angeles z powodu ekonomicznego i finansowego kryzysu. Przewodniczący Narodowej Rady Sportu Wenezuela eli Domingo Eduardo Vina powiedział, że decyzja rezygnacji z Igrzysk Olimpijskich wyszła bezpośrednio do prezydenta kraju Jaime Lusinchi a za jej plecami stoi okrągła suma 40 miliardów dolarów zagranicznego

Na halowych mityngach lekkoatletycznych coraz częściej padają znakomite rezultaty. Prym wiodą skoczkowie. Na zawodach w Berlinie Zachodnim Carlo Thraenhardt (RFN) skoczył w wyz 2,37 i tym samym poprawił o jeden centymetr najlepszy wynik w hali, należący od niedawna do lekkoatlety, Igora Paklina. Zawodnik RFN, mistrz Europy w hali z Budapesztu (1983 r.) atakował następnie 2 40 i chyba niebawem właśnie na tej niebotycznej

wysokości rozgrywać się będzie walka w najpoważniejszych imprezach, nie tylko sezonu "indoor"

Po raz kolejny dał o sobie znaczący amerykański fenomen sprintu i skoku w dal - Carl Lewis. Trzykrotny mistrz świata, w obecności 16 tysięcy kibiców królowej sportu, skoczył w Nowym Jorku 8 50, wyprzedzając o sześć centymetrów swojego rodaka, Larry Myricksa

Nicea Irlandzki kolarz Sean Kelly wygrał trzeci raz z rzędu wielki kolarski wyścig zawodowców Paryz-Nicea

Do ostatniego etapu - 11-kilometrowej górskiej jazdy na czas w Nicei Kelly wystartował z 18-sekundową przewagą nad swym rodakiem Stephenem Roche z czego do mety utrzymał 12 sekund, a nad trzecim na mecie Francuzem Bernardem Hinault miał 1 minutę i 46 sek przewagi. W ten sposób Kelly został drugim w historii tego otwierającego kolarski sezon szosowy wyścigu zawodników który wygrał go trzy razy z rzędu - pierwszym był belgijski fenomen kolarskich tras Eddy Merckx

Hinault kreowany przez Francuzów na tego, który ma wydrzeć zwycięstwo Kelly'emu ostatnie dwa etapy przejechał z pękniętym zębem uszkodzonym w kraksie na etapie do Seyne Sur Mer w pobliżu Marsylii

Powitanie piłkarskiej wiosny

Widzew Łódź - Bałtyk Gdynia 2 1

Legia Warszawa - ŁKS Łódź 4 2

Prawie bez Polaków toczą się natomiast rozgrywki europejskich pucharów. Mówię "prawie" bo Polskę reprezentuje tylko jeden piłkarz - Zbigniew Broniek w barwach turynskiego Juventusu. Juventus rozegrał mecz z Finami we Francji ze względu na to, że Finowie, gospodarze meczu nie dysponują o tej porze roku żadnym boiskiem nadającym się do użytku. Tak więc ze względów klimatycznych (i trochę finansowych, bo mnóstwo Francuzów chcących obejrzeć Platinię wypełniło trybuny znacznie gęściej niż gdyby się to działo w Kraju Tysiąca Jezior) mecz został przeniesiony do Francji

PUCHAR EUROPY

Rapid Wieden - Dundee United 2 1

As Roma - Dynamo Berlin 3 0
Dynamo Minsk - Dynamo Bukareszt 1 1

Liverpool - Benfica Lizbona 1 0

PUCHAR

ZDOBYWCOW PUCHEM
Barcelona - Manchester United 2 0

FC Porto - Szachtior Doneck 3 2
Haka Valkeakoski - Juventus Turyn 0 1

Ujpest Dozsa Budapeszt - Aberdeen 2 0

PUCHAR UEFA

Tottenham Londyn - Austria Wieden 2 0

Sparta Praga - Hajduk Split 1 0
Anderlecht Bruksela - Spartak Moskwa 4 2

Nottingham Forest - Sturm Graz 1 0

Spotkania rewanżowe, które definitywnie wyłonią półfinalistów, zostaną rozegrane - 21 marca

Rummenigge w Mediolanie

Gwiazda monachijskiego Bayeru, Karl-Heinz Rummenigge otrzymał część z pięciu milionów dolarów - opłaty jaką włoski klub Inter Mediolan zapłaci klubowi zachodniemieckiemu za przejście pod jego barwy klubowe tego znakomitego zawodnika. Wyszłą cenę za piłkarza zapłaciła jak dotychczas tylko hiszpańska Barcelona za zakup znakomitego środkowego napastnika argentyńskiego Diego Maradone

Podpisany w zeszłym roku trzy letni kontrakt pomiędzy Bayernem a Rummenigge daje graczowi prawo do otrzymania połowy opłaty transferowej gdyby zawodnik zmienił barwy klubowe, aczkolwiek Rummenigge zgodził się zadowolony skromną sumą 1 miliona. Myślę, że w przeciwnym razie cały transfer nie doszedłby do skutku

Oprócz 5 milionów opłaty Inter Mediolan będzie musiał zapłacić 700 tys dolarów podatku (Federal Sales Tax) i 1 milion dolarów tytułem pensji dla piłkarza na najbliższe 3 lata

SZKOŁA NARCIARSKA MACIEJA MURANA

Henryk Jan NOWAK

W każdy weekend wracamy tutaj, aby odetchnąć świeżym powietrzem pachnącym żywicą, zaznać uciechy "białego szalenstwa" i popracować nad poprawą stylu jazdy na nartach

W tej ostatniej kwestii z olbrzymią pomocą przychodzi nam właściciel ośrodka i dyrektor szkoły narciarskiej w jednej osobie Maciej Muran, który kontynuuje realizację swoich odwagnych 5-letnich planów rozbudowy i modernizacji Ośrodka Medonte Mountain

Jednym z głównych jego założeń to praca z dziećmi i dorastającą młodzieżą, która polknawszy szlachetnego bakcyła jakim jest narciarstwo będzie z dala od szerzącej się plagi narkomanii, pijanstwa i przestępstwa na tym kontynencie

Szkoła narciarska w ośrodku Medonte Mountain to oczko w głowie Macieja Murana, który w celu jej prawidłowego i sprawnego funkcjonowania poświęca bardzo dużo czasu, tak bardzo zresztą mu brakującego. Pragnie on uczynić z niej jedną z najlepszych i prym wiodących nie tylko w prowincji Ontario, ale w całej Kanadzie

Tej zimy zatrudnił aż 60 instruktorów i trenerów nad którymi pieczę sprawuje dwóch jego asystentów N Sinclair i O Remme oraz czterech "supervisorów" kierowników, a mianowicie S Malconson, J Muran, B Stasy i T Monns

Poprzez bogatą i urozmaiconą gamę programów dla szkół, które zaproponował Maciej jeszcze u progu sezonu spowodował, że w ciągu tygodnia rojno tu i gwarno. Dzień bawi tutaj bowiem od 450-1000 dzieci i młodzieży z okolicznych szkół Barrie, Orillia czy Toronto

I tak np programem jazdy na nartach dla dzieci w wieku od 2,5-5 lat objętych jest w ośrodku ok 120 dzieci. Tutaj pierwsze "skrzydła" odgrywa Jola Muran - Kierownik-instruktor - uroczą blondynka - nota bene starsza córka Macieja, która z pełnym oddaniem i poświęceniem czuwa nad swoją "najmłodszą trzódką"

Natomiast nad programem juniorów, którzy trenują w 8 zespołach opiekę sprawuje kilku wybitnych instruktorów i trenerów m.in. Polak Jan Jekielek

Dzieci i młodzież trenują w tygodniu, aby móc się "scigać" w zawodach z reprezentacjami innych ośrodków na weekend w takich ligach jak Mountain Dew, Nancy Green, Alpine czy wreszcie Division

Szkoła narciarska Macieja Murana daje również sporo satysfakcji starszej generacji oraz narciarzom w wieku "balzakowskim" poprzez wiele ciekawych rozwiązań i propozycji "szefa" ośrodka. Jedną właśnie z takich jest program poprawy jazdy na nartach, w którym bierze udział grupa 40 osób

Przedsezonowa propozycja Macieja tzw. taniej nauki jazdy na nartach zdała egzamin na 102 i spowodowała, że 1000 adeptów "białego szalenstwa" ma możliwość odebrać nauki poprawnej jazdy na nartach pod okiem wybitnych instruktorów z Medonte Mountain (6 lekcji tylko \$15)

Nic też dziwnego, że każdego dnia na stokach MM ćwiczy od 20-30 różnych klas od "raczkujących" narciarzy - uczących się zapinania nart począwszy, a na "ekspertach" zjeżdżających już równoległą "chrystianią" skończywszy

Maciej posiada jedno z najwyższych w Kanadzie (IV stopień) i w USA (II stopień) uprawnień narciarskich, które pozwalają mu nie tylko na prowadzenie szkoły narciarskiej, szkolenie nowych kadr instruktorów i trenerów, ale również ich egzaminowanie

Toteż Maciej postarał się o zorganizowanie specjalnego kursu przygotowującego nowych delikwentów do pracy jako instruktorzy w ośrodkach narciarskich. Programem tym jest objętych 15 narciarzy, a zajęcia ich odbywają się również w czasie weekendów

Swego rodzaju ewenementem jest również zorganizowanie po raz pierwszy zespołu "starszych panów" - nadszarpniętych odrobinią zębem czasu, którzy trenują i rozgrywają zawody z innymi ośrodkami z południowego Ontario

Przedstawiłem po krótko program dydaktyczno-szkoleniowy Macieja w bieżącym sezonie, którego pomysłowość i pracowitość zadziwia nie tylko młodzież, ale najstarszych narciarzy przyjeżdżających do ośrodka

To dopiero drugi sezon pracy Macieja w ośrodku Medonte, a zmiany wprost fenomenalne. O dalszych modyfikacjach, techniczno-administracyjnych zmianach i innych aktualnych sprawach ośrodka napiszę w jednym z następnych wydań magazynu

SEZON SIATKARZY 1983/84 ZAKOŃCZONY

Po pierwszych piątkowych i sobotnich meczach ostatniej kolejki wiadomo było, że brązowe medale I ligi zapewnił sobie siatkarze rewalacyjnego beniaminka - Stali Stoczna Szczecin, że czwarte miejsce zajmie AZS Olsztyn, piąte - Płomień Sosnowiec, szóste - Resovia. O tym, kto zostanie mistrzem, oraz, które drużyny zostaną zdegradowane - zdecydowały mecze niedzielne. Najważniejsze spotkanie Legia - Gwardia Wrocław zakończyło się ciężko wywalczonym zwycięstwem wojskowych w pięciu setach. Mecz trwał ponad dwie i pół godziny. Ligę opuszczają krakowski Hutnik i swidnicka Avia. Krakowianie przegrali spotkanie ostatniej szansy z Beskidem w Andrychowcu Wielka szkoda tej drużyny, która w historii polskiej siatkówki odegrała dużą rolę. No, ale w tym sezonie zespół Hutnika był cieniem samego siebie. Inna sprawa, że od pewnego czasu ta drużyna gra bez jednego ze swych najlepszych zawodników - Witolda Lewickiego

Koncowa tabela I ligi 83/84

1 Legia	16-2	34 pkt	49-15
2 Gwardia	15-3	33 pkt	48-23
3 Stal	14-4	32 pkt	45-20
4 AZS	12-6	30 pkt	41-31
5 Płomień	9-9	27 pkt	34-33
6 Resovia	6-12	24 pkt	29-38
7 Beskid	5-13	23 pkt	23-42
8 Resovia	5-13	23 pkt	20-44
9 Avia	4-14	22 pkt	24-44
10 Hutnik	4-14	22 pkt	25-48

OGŁOSZENIA	OGŁOSZENIA	OGŁOSZENIA	ASTRA MEAT PRODUCTS służy Klientom ponad 25 lat POSIADA duży wybór wspaniałych, zawsze świeżych wędlin, smaczną polską kiełbasę oraz wiele importowanych artykułów spożywczych EDWARD REMBACZ zapewni Państwu miłą i uprzejmą obsługę 2238 BLOOR STR W TORONTO TEL 763-1093	Największe Polskie Biuro Podroży HIGH PARK TRAVEL CENTRE LTD Właściciel JERZY LUCKI 1592 Bloor St West, Toronto, Ont M6P 1A4 Tel 533-9496, 533-9497, 533-8417, 533-8235 Podroże indywidualne i grupowe Sprawdzanie krewnych PKO Indywidualne oraz charterowe Katalogi wysyłamy na życzenie Specjalne wycieczki na Bahamy, Barbados, Florydę i do Meksyku
OGŁOSZENIE na tej stronie 3 miesiące - \$42 Praca darmo	Dr V T, BLOK GŁOWCZYŃSKA, M A., O.D. Optometrysta - Okulista Badanie oczu, okulary, contact lenses, 2391 - A Bloor St W (Jane Subway) Tel. 766-5580 Codziennie z wyjątkiem wtorków	DENTYSTYCZNE PROTEZY G RYTWIŃSKI D T z 25-letnim doświadczeniem 404 A Roncesvalles Ave., Toronto (obok kina Revue) Tel 531-8545	Wykonuje wszelkiego rodzaju roboty na drutach Tel 492-1910	ADWOKAT, NOTARIUSZ RICHARD E KULIS B A, B Ed, M A, LL B uprzejmie zawiadamia że biuro czynne jest codziennie od 9 rano i wieczorami po porozumieniu telefonicznym 2991A Bloor Street West, Toronto (przy Royal York Road obok Credit Union) TEL 231 0327
Udzielam lekcji gry na fortepianie początkującym i średnio zaawansowanym Okolica Victoria Park Av (Subway Station) miejsce CRESS-CENT TOWN TEL 694-9044 po 5 codziennie	DENTURE THERAPY CLINIC Jan M Wisniewski D T Pierwsza Polska Protezownia Dentystyczna 2337 Dundas St W Toronto Ont (Bloor Dundas Square Bldg.) TEL (416) 533-8811 M6P 1W7	DIVORCE AID K. BELDOWSKI Rozwód \$155 226 Queen St W suite 200 Toronto, Ont. M5V JZ6 tel (416) 598-1127	BIKOL CONSTRUCTION Instalacja i wymiana okien, drzwi, aluminy "siding", dachy, budowa garaży Praca wykonywana przez ekspertów i z gwarancją Wycena bezpłatna Proszę kontaktować się z Zuzanną TEL 251 4466 Metro licencja B-3229	ADAMS CARPET CLEANING SERVICE Oferuje czyszczenie dywanów i tapicerki meblowej najnowszą metodą "Steam-Brush" Praca fachowa Gwarantowana Ceny konkurencyjne TEL 537-5089 całą dobę
PRZESZŁO \$ 20 NA GODZINĘ zarabia wykwalifikowany spawacz SWIADECTWO SPAWACZA W 5 TYGODNI można uzyskać w INSTITUTE OF TECHNICAL TRADES który szkoli specjalistów już 25 lat z górą ● nowoczesne urządzenia ● rysunek techniczny ● kursy dzienne, wieczorne, sobotnie i na zmiany ● dokogne opłaty tygodniowe 734 Kipling Ave., Toronto TEL 255-2369 po godzinach TEL 536-008, 921-3886 Informacji udzielają MARK NIEWIADOMSKI lub ANDRZEJ MAJ 71-82	Nowy Gabinet Lekarski otworzyła młoda, polonijna lekarka, Dr MARY DONNA PIETRASZEK w budynku Jane-Bloor Centre, 2 Jane St suite 203 Tel 763-5956 Poprzednio pracowała w St. Joseph's Health Centre	M-C DAIRY Co Ltd PRODUCTS Dostarczamy wszystkie znane produkty mleczne do każdego sklepu w Toronto, Wyrabiamy kwasną smietanę Yogourt, huslanke, sery białe i topione Żądajcie naszych wyrobów w swoich sklepach Godziny otwarcia 7 00 do 4 00 212 Mavety St - TEL 766-6711	Nowa firma ubezpieczeniowa AUTA DOMY SKLEPY HUMBERVIEW INSURANCE STEFAN BORYS 337 Roncesvalles Ave Toronto, Ont TEL 531 4647 Nowe auto ubezpieczone na \$500 000 w dwie strony \$100 Collision \$50 Comp TYLKO \$395 ROCZNIE Zadzwoń a powiemy Ci czy się kwalifikujesz do zniżki	HOMETARIO REAL ESTATE LTD. & insurance brokers ltd ● KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU ● UBEZPIECZENIA NA SAMOCHODY - OD OGNIA - KRADZIEŻY I INNE 171 RONCESVALLES AVE. Tel 531-3506
Praca ALFA METALCRAFT CORPORATION - niemiecka firma - zatrudni kobiety lub mężczyzn na part-time i 'full-time' Samochód niezbędny Wymagana minimalna znajomość angielskiego Dzwonic do Krzysztofa, po midzialek, piątek 10-11 30 przed południem TEL 746-1611 746-1612 "MUZYK JAZZOWO-ROZRYWKOWY o wieloletnim stazu pracy w licznych polskich zespołach (specjalność - perkusja) poszukuje miejsca w profesjonalnym zespole muzycznym, bądź nawiąże kontakty w celu zorganizowania zespołu muzycznego Zgłoszenia listowe w tym ewentualne propozycje pracy w charakterze perkusisty, bądź zgłoszenia chętnych instrumentalistów do współpracy w zespole muzycznym proszę przelać na adres 200 Jameson Ave #704, TORONTO dla WALDEMARA SIDOROWICZA Małżeństwo studentów medycyny (piąty rok) poszukuje zatrudnienia przy opiece nad osobami starszymi lub dziećmi w okresie czerwiec - wrzesień Tel 226-4434 po 6 wieczór 76 77	polanta interiors - POLSKA FIRMA SPECJALIZUJĄCA SIĘ W ARCHITEKTURZE WNĘTRZ UDZIELI CI PRADY JAK URZĄDZIĆ GOSTOWNIE I WYGODNIE TWOJE MIESZKANIE LUB DOM POSIADAMY BOGATY WYBÓR TOWARÓW IMPORTOWANYCH. Szeroki asortyment prezentów na każdą okazję 2368 Bloor Str W, Toronto, Ont. M6S 1P5 tel. 762-9638 Malowanie z zewnątrz i wewnątrz domów, biur, pomieszczeń przemysłowych i handlowych, cyklinowanie podłóg, oraz wszelkie prace stolarskie i remonty Tania i fachowo Tel TORONTO, 530-1246 rano do 8.30 i po 9 wieczór	KARL S BUTCHER & GROCERY Właściciel Karol Jarząbek Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa wędliny własnego wyrobu smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze 105 Roncesvalles Ave, Toronto, TEL 531-1622	PREMIER AUTO SALES Wyjątkowa okazja 2376 Dundas St W Toronto Tel (416) 537-2437 STAN MAZUR	POLISH CONSULTING BUREAU 618 Queen Street West Toronto, Ont M6J 1E4 Tel (416) 864-1182 godz 4 7 po południu Udzielanie porad i pomocy we wszelkich sprawach oraz ułatwianie ich na terenie Polski, m.in. małżeńskich (małżeństwa przez pełnomocnika) rodzinnych (małżeństwa, kupna i sprzedaży nieruchomości i mieszkań, spadkowych POKADTO odwołania od odmowy paszportów, sprawozdanie krewnych pisma do polskich urzędów i sądów (także w sprawach rozwodowych w Polsce, pełnomocnictwa do Polski, Długoterminowa praktyka adwokacka w Polsce.
Małżeństwo studentów medycyny (piąty rok) poszukuje zatrudnienia przy opiece nad osobami starszymi lub dziećmi w okresie czerwiec - wrzesień Tel 226-4434 po 6 wieczór 76 77	JUNAK STUDIO wykonujemy zdjęcia paszportowe 5-minutowe kolorowe portrety wesela oraz wszelkie prace fotograficzne kopiowanie i odnawianie starych zdjęć Telefonować 533-2056 Wl L J Marczewsky, 165 Roncesvalles Ave Toronto, (naprzeciw kościoła sw Kazimierza	ONTARIO MEAT PRODUCTS LTD 783 Queen St W TEL 364-7720 157 Roncesvalles Av - TEL 535-4648 świeże mięso wędliny wędzone domowe delikatesy	SOLID AUTOREPAIR WŁADYSŁAW DAKOWICZ wszelkiego rodzaju naprawy samochodowe, dożywotnia gwarancja na za instalowane hamulce oraz tłumiki 201 Schell Ave Toronto, (koło Caledonia i Shell 2 blok na północ od Eglinton) Tel 787 2702	INSURANCE AUTO ● HOME ● BUSINESS FOR LOWER RATES COMPARE BEFORE YOU BUY OR RENEW CALL Victor W Krupowicz Westown Real Estate & Insurance Ltd 268 Roncesvalles - 533-8573
TEUMACZENIA Tłumacz przysięgły języka polskiego i angielskiego Usługi po najniższych cenach dla Polaków Tel 247-9217 76 77	POLSKA KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA posiada słowniki francuskie, angielskie, techniczne i inne, książki do nauki języków, kulinarne, młodzieżowe, bajki, religijne, karty świąteczne MONTREAL P Q Postal Box - 647 N D G H4A 3R1 Canada Tel (514) 489-0396	Bayer's Delicatessen 2988 Dundas St West (Skrzyżowanie Dundas i Pacific) Domowe wyroby smaczne dania - pierogi, gołąbki, flaczki, naleśniki, sałatki i inne europejskie - na miejscu i na wynos Specjalizujemy się w przygotowywaniu wszelkich uroczystości Otwarte 6 dni w tygodniu, od poniedziałku do soboty, od godz 9 do 6 TEL 767 2018	INTERNATIONAL CAMERA REPAIR COMPANY LTD Kupujemy wszelkich marek sprzęt fotograficzny ● Sprzedaż ● Reperacje ● "Trade-ins" ● Wypożyczanie Bezpłatne wyceny 3351 BLOOR St W Toronto TEL 239-1882	WAWROW FOODS POLSKIE DANIA przygotowujemy przyjęcia na wszystkie okazje sprzedajemy pierogi, gołąbki, barszcz, patyczki, itp po cenach hurtowych 570 Annette St, TORONTO, TEL 767-7323
POTRZEBNA OPIEKUNKA do rocznego dziecka - Bathurst i Finch, niepaląca Tel 663-5413 76	COPERNICUS MEAT PROD 79 Roncesvalles Ave Tel 536-4054 Posiadamy świeże mięso wykrojone na życzenie Szyunki, boczki, balerony, kiełbasy na sposób polski oraz wiele innych wędlin i delikatesów - ogórki kiszane, kapustę z beczki, śledzie, pierogi T.S PAKULSKI	ANNA'S TAILORING KOZUCHY I ODZIEŻ SKÓRZANA Damskie kostiumy, suknie, płaszcze zamowe wykupujemy na miarę, według projektów własnych lub zleconych REPERACJE (wymiana podszewek) POSIADAMY FUTRA Ceny bardzo atrakcyjne 87 Roncesvalles Ave TORONTO, tel 532-4060	The Dancing Spoon RESTAURANT AND DINING ROOM L L B O L Z SLUSARCZYK TEL 531-3660 353 Roncesvalles Ave TEL 766-1581 ● wesela ● bankiety ● przyjęcia ● konferencje Europejskie i kanadyjskie dania po niskich cenach	OGŁOSZENIA DROBNE SPRZEDAM mieszkanie w Warszawie Praga II pokój z kuchnią i łazienką 30 m kw TEL 534-7772 SPRZEDAM kamienie polszlachtetne Idealny prezent dla wybranej serca TEL 247-1158
Dyplomowana nauczycielka przedszkolna zaopiekuje się dzieckiem powyżej 2 lat u siebie w domu Mississauga - Meadowdale Tel 821 9009	THE FUTURE BAKERY NAJLEPSZY W MIEŚCIE ŚWIEŻY CHŁEB Dostarczamy do sklepów i domów 739 Queen St W - Toronto, Ont TEL 368-4235	THE GROENHOUSE 385 Jane Str Tel 767 5871 (Batory Bake Shop & Delicatessen) Własnego wypieku ciasta, torty na wesela i inne okazje Dostawa na życzenie ● Doskonałe lody	KOMIS 305 Roncesvalles Ave Toronto Ont M6R 2M6 TEL 531-8872 Polecamy odwiedzić nasz "KOMIS" wielobranzowy Przyjmujemy rzeczy do sprzedaży i sprzedajemy po cenach przystępnych dla każdego WSTĄP DO "KOMISU" A PRZEKONASZ SIĘ	JERZY SZOZDA uprzejmie informuje wszystkich swoich klientów o zmianie adresu CHECKPOINT DATSUN NISSAN to solidna i znana firma którą mam przyjemność przedstawić Państwu Szeroki wybór nowych i używanych samochodów NISSAN DATSUN Aranzuje pożyczki dla nowo przybyłych Minimalna wpłata korzystne ceny Prosimy kontaktować się JERZY SZOZDA tel (416) 239-1217 (posadam znajomość języków słowiańskich) udzielię porady bezpłatnie CHECKPOINT 5448 DUNDAS STR W ISLINGTON ONT M9B 1B4
POTRZEBNA opiekunka do dziecka 1 1/2 roku TEL 248-0391 wieczorem 75 76 POTRZEBNA PANI do opieki nad dwójką, spokojnych dzieci Możliwość zamieszkania, lub dochodząca ETOBICOKE TEL 233-3690 POTRZEBNA opiekunka do rocznej dziewczynki ETOBICOKE TEL 621 0795	ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor Street West, Toronto, M6S 1P5 TEL 769-4488 Zdjęcia i portrety na różne okazje 74 75	TANIO, SZYBKO I SOLIDNIE wykonujemy drobne remonty, malowanie, hydraulikę (plumbing) ANDRZEJ TEL 537-5419 po 4 po południu 74 75	KOMIS 305 Roncesvalles Ave Toronto Ont M6R 2M6 TEL 531-8872 Polecamy odwiedzić nasz "KOMIS" wielobranzowy Przyjmujemy rzeczy do sprzedaży i sprzedajemy po cenach przystępnych dla każdego WSTĄP DO "KOMISU" A PRZEKONASZ SIĘ	JERZY SZOZDA uprzejmie informuje wszystkich swoich klientów o zmianie adresu CHECKPOINT DATSUN NISSAN to solidna i znana firma którą mam przyjemność przedstawić Państwu Szeroki wybór nowych i używanych samochodów NISSAN DATSUN Aranzuje pożyczki dla nowo przybyłych Minimalna wpłata korzystne ceny Prosimy kontaktować się JERZY SZOZDA tel (416) 239-1217 (posadam znajomość języków słowiańskich) udzielię porady bezpłatnie CHECKPOINT 5448 DUNDAS STR W ISLINGTON ONT M9B 1B4